



G Ü M R Ü K U Z M A N L A R I D E R N E Ğ İ

GÜMRÜKTE UZMAN GÖRÜŞÜ

YIL: 9 • SAYI: 23 • Ekim - Ocak 2010

- Gümrük Kanunlarının Kısa Tarihi
- Gümrük Mevzuatının Değişim Süreci ve 5911 sayılı Kanun
- 4458 Sayılı Gümrük Kanununun 5911 sayılı Kanun ile Değiştirilen Maddeleri ve Gerekçeleri
- Yeni Gümrük Yönetmeliğine Genel Bir Bakış
- Gümrük Yönetmeliği Korelasyon Tablosu
- 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı BKK ile Yapılan Düzenlemelere İlişkin Genel bir Değerlendirme
- Laboratuvar Akreditasyonu ve Önemi

Mevzuatlar arasında
yolunuzu kaybetmeyin



Dış ticarete, ürünün fabrika çıkışından itibaren taşınması, gümrüklenmesi, depolanması ve mağazadaki raflara dizimine kadar lojistik sürecin tamamında yolunuz her zaman açık olsun.

Dış ticarete dair ne varsa; bilmeniz, büyümeniz ve ilerlemeniz için.



FOREIGN TRADE LOGISTICS

DIŞ TİCARETİN LOJİSTİĞİ



www.solmaz.com.tr

GÜMRÜKTE UZMAN GÖRÜŞ

GÜNCEL GÜMRÜK VE DIŞ TİCARET DERGİSİ

YIL: 8

SAYI: 23

Ekim - Ocak 2010

SAHİBİ:

Gümrük Uzmanları Derneği Adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Aynur ÇIRAY

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ:

Evren YENİ

YAYIN KURULU:

Adem OGULTARHAN
Işıl Emine AVCI
Aliye ÖZTÜRK
Damla EŞREFOĞLU
Mehmet UYLUKÇU
Ömür İNELLI
Serkan AYYILDIZ
Sinan AKYÜZ

REKLAM YÖNETMENİ:

Serkan AYYILDIZ

GÜMRÜK UZMANLARI DERNEĞİ

YÖNETİM KURULU:

Aynur ÇIRAY
Ebru CAN
Mehmet UYLUKÇU
Koray SOKULLU
Evren YENİ

YÖNETİM ADRESİ:

Yüksel Cad. No: 46 Kat: 4
Kızılay / ANKARA
Tel: (312) 306 89 61
Faks: (312) 311 50 47
E-posta: gud@gud.org.tr •
www.gud.org.tr

ABONELİK:

Yıllık 4 adet dergi için abonelik bedeli
KDV Dahil 25,00 TL'dir.
Abonelik ve ayrıntılı bilgi taleplerinizi,
gud@gud.org.tr e-posta adresine veya
(312) 311 50 47 no'lu faksa iletebilirsiniz.

ISSN: 1303-7722

Gümrükte Uzman Görüşün Basımı Kalkan Mat-
baacılık

Ltd.Şti. tarafından gerçekleştirilmiştir. 31 Ocak 2010
Büyük Sanayi 1. Cad. Alibey İşh. No: 99/32
İskitler / ANKARA
Tel : 0.312 342 16 56 - 342 16 76 - 341 92 34
Fax : 0.312 384 57 46

Copyright © 2002-2010 Gümrük Uzmanları Derneği
Her hakkı saklıdır. Yayın süreli yayındır. Üç ayda bir
yayınlanır.
Dergi'de yayımlanan yazılardaki görüşler yazarlarına
aittir.

İÇİNDEKİLER

- 2** Yönetim Kurulundan
- 4** Gümrük Kanunlarının Kısa Tarihi
Jale ARSLAN, Aynur ÇIRAY
- 9** Gümrük Mevzuatının Değişim Süreci ve 5911 sayılı Kanun
Ahmet HOCA
- 16** 4458 Sayılı Gümrük Kanununun 5911 sayılı Kanun ile
Değiştirilen Maddeleri ve Gerekçeleri
Ahmet HOCA, Özlem SOYSANLI, Hakan Diren POLATSOY
- 30** Yeni Gümrük Yönetmeliğine Genel Bir Bakış
Ahmet HOCA-Özlem SOYSANLI
- 34** Gümrük Yönetmeliği Korelasyon Tablosu
Nazlı YAŞAR
- 38** 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin
Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı BKK ile Yapılan
Düzenlemelere İlişkin Genel bir Değerlendirme
Ahmet HOCA-Özlem SOYSANLI
- 42** Gümrük Mevzuatı Değişikliklerinde Öne Çıkanlar:
- Yetkilendirilmiş Yükümlü Kavramı ve Türk Gümrük
Mevzuatındaki Yeri
A.Kadir ÖZGEN – Sinan AKYÜZ
- 49** - Emniyet ve Güvenlik Odaklı Yeni Özet Beyan Sistemi
Hakan DALÇIK – B. Serkan YAŞAR – Cenk Burak ALTAY
- 52** - 5911 Sayılı Kanuna Göre Beyannamede
Düzeltilme ve Beyannamenin İptali
Hasan KAYA
- 54** - Laboratuvar Tahlili ile İlgili Yeni Düzenlemeler
Ahmet Ercan İLGÜZ
- 57** - Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının
Korunmasına İlişkin Sınır Önlemleri
Hülya ERBAY
- 62** - 5911 Sayılı Kanunun Menşe
Hükümlerine İlişkin Bir Değerlendirme
Aynur ÇIRAY
- 66** - Yeni Gümrük Mevzuatında Transit Rejimi
Mustafa Kemal AVCI
- 70** - 4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin
Uygulanması Hakkında 2009/15481 sayılı Kararın
Geçici İthalat Rejimine Getirdiği Değişiklikler
Elif AY
- 73** - 5911 sayılı Kanunun Gümrük
Muafiyetine Getirdiği Değişiklikler
Hande BAYRAK, Hacer KARAKOÇ
- 76** - 07/10/2009 Tarihinden Sonra
Yayımlanan Tebliğ ve Genelgeler
Nazlı YAŞAR
- 79** Laboratuvar Akreditasyonu ve Önemi
Dr. Nuray KOCA BOZALAN

YÖNETİM KURULUNDAN

Değerli Okurlarımız,

Gümrükte Uzman Görüş Dergimizin 23. sayısı ile bir kez daha sizlerle birlikteyiz.

Bu sayımız, Derneğimizin 26 Ocak 2010 tarihindeki 9. kuruluş yıldönümünde yayımlanması nedeniyle bizim için özel bir anlam ifade ediyor. Gümrük teşkilatında 2001 yılından beri yalnızca özverili hizmetimizle değil, aynı zamanda kurumsal kimliğimizle var olmanın memnuniyetini yaşıyoruz.

2010 yılının ilk çeyreğinde 10. promosyon Gümrük Uzman Yardımcılarının Merkez teşkilatımızın ana hizmet birimlerinde göreve başlayacak olmaları bizi memnun eden başka bir gelişme olacak. Bu yeni yılın, meslektaşlarımızın sayısının artmasının yanı sıra, Gümrük Uzmanlarının daha yüksek hizmet verimi ve motivasyon ile görev yapabileceği bir yıl olması hepimizin ortak beklentisidir.

Bu sayımızın içeriğinin önemli bir kısmını 07 Ekim 2009 tarihinde yürürlüğe giren ve gümrük teşkilatı için 01 Ocak 1996 ve 05 Şubat 2000 tarihlerinin hemen ardından sıralanmayı hak eden bir mihenk taşı niteliğindeki Gümrük Mevzuatı değişiklikleri konusunda okuyucularımızı bilgilendirecek şekilde oluşturmaya gayret ettik. Bu noktada, Gümrük Kanunu'nda ve Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikler hakkındaki genel bilgileri içeren yazıların ardından konu bazında daha detaylı bilgi vermeyi amaçlayan yazılara yer verdik.

Hazırlanmasında Gümrük Uzmanlarının önemli katkılarının bulunduğu bu değişikliklerin mutfağından derlenen bilgilerin tüm okuyucularımız için faydalı olmasını arzu ediyoruz.

Yeni bir yıla başladığımız bugünlerde teşkilatımızın geleceği ve daha iyi hizmet üretilebilmesi için son derece önemli düzenlemeler içeren Teşkilat Kanunu Tasarısı ile ilgili çalışmaların ivme kazanmış olmasını umutla izliyoruz. 15 yıldır beklediğimiz bu Tasarının yasalaşma sürecinin 2010 yılının ilk çeyreğinde sonuçlanması en büyük temennimizdir.

Dergimizin ilk sayısı 2002 yılının Ekim ayında yayımlanmıştı. Bu sayımızla, aynı zamanda Dergimizin 8. yaşını da kutluyoruz. Teşkilatımızın en genç mesleğinin mensuplarının görüş ve düşüncelerini size ulaştıracak yeni sayılarla daha nice sekiz yıllar kutlayabilmeyi arzu ediyoruz.

2010 yılının tüm gümrük camiasına, meslektaşlarımıza ve okuyucularımıza tüm beklediklerini getirmesi dileklerimizle,

Gümrük Uzmanları Derneği Yönetim Kurulu

EDİTÖRDEN

Sayın Okurlarımız,

Gümrük ve dış ticaret dünyasının gündemini takip eden ve bu anlamda önemli bir yayın organı haline gelen “Gümrükte Uzman Görüş” dergisinin 23 üncü sayısını sizlere sunmaktan kıvanç duyuyoruz.

Bu sayı diğer sayılar gibi önemli bir sayı olmakla birlikte; içerik itibariyle, Müsteşarlığımızın görev ve hareket alanını belirleyen gümrük mevzuatına yönelik dönüm noktalarının yaşandığı bir süreçte, bu dönüm noktalarının daha iyi anlaşılmasına ve değişen yönlerin pratikte daha iyi yerleşmesine yardımcı olacağını düşündüğümüz bir sayı olduğundan ayrı bir önem taşımaktadır. Dolayısıyla, bu sayımızın bir referans sayısı olacağını düşünüyoruz.

Gümrük mevzuatının, 2009 yılının Ekim ayından itibaren uygulamaya konulan yeni versiyonun oluşumunda emeği geçen Gümrük Uzmanlarının, bu sayının hazırlanmasında da çok değerli katkıları bulunmaktadır. Bu anlamda kendilerine müteşekkirimiz.

Bu sayımızda ayrıca, Ankara Merkez Laboratuvarımızın değerli personeli Gıda Mühendisi Dr. Nuray KOCA BOZALAN'ın laboratuvar akreditasyonuna ve bunun önemine ilişkin değerli görüş ve incelemelerini içeren bir makalesine de yer veriyoruz. Bu makale, Müsteşarlığımızın geniş görev alanının en teknik ve en fazla ihtisas gerektiren veçhelerinden birine ışık tutması ve bu alanda gümrük camiasını bilgilendirmesi açısından önem taşıyor. Makalenin bu sayımızda yer almasını, farklı birimlerde ve farklı konularda görev yapan Müsteşarlık personelinin ortak zeminlerde bilgi paylaşımına güzel bir örnek teşkil etmesi bakımından memnuniyet verici buluyoruz. Değerli çalışma arkadaşımıza bu katkısından ötürü teşekkür ediyoruz.

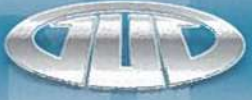
Değerli Okurlarımız,

Gümrükte Uzman Görüş dergisi Yayın Kurulu, uyumlu bir ekip dayanışması içinde ve özverili bir şekilde dergimizin sizlere sunulmasında bugüne kadar önemli bir rol oynamıştır ve oynamaya devam edecektir. Bu süreçte, derginin çıkarılmasında birçok arkadaşımız gönüllü olarak görev almış ve alınun akıyla bu görevi yerine getirmiştir. İnsanlar geçici, ancak ortaya konulan eser kalıcıdır. Bu bir gönül işidir ve bu şekilde de devam edecektir.

Bu işe gönlünü koyan ekibimize, bu ekibe bugüne kadar destek veren tüm yazarlara teşekkür ediyoruz.

Mehmet UYLUKÇU

Editör



GÜMRÜK KANUNLARININ KISA TARİHİ

Jale ARSLAN

Gümrük Uzmanı
jale@gumruk.gov.tr

Aynur ÇIRAY

Gümrük Uzmanı
aciray@gumruk.gov.tr

7.7.2009 tarihli 27281 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 5911 sayılı Kanun 7.10.2009 tarihine yürürlüğe girdi. Bu Kanun’un yürürlüğe girmesi ile birlikte gümrük iş akışlarına yeni bir pencereden bakılması gerekiyor.

5911 sayılı Kanun’un gümrük dünyasının dinamik ve değişken yapısını bir kez daha ortaya koyduğunu, hızla değişen dış ticaret koşullarına gümrük idarelerinin uyum sağlaması ihtiyacının bir yansıması olduğunu dile getirmek sanıyoruz ki yanlış olmayacaktır.

5911 sayılı Kanun’un gümrük mevzuatı ve uygulamalarına neden ve nasıl değişiklikler getirdiğine değinmeden önce ülkemizde daha önce yasalaşmış ve uygulanmış olan Gümrük Kanunları hakkında kısa bir bilgi vermenin faydalı olacağını düşündük. Bu bilgilerin, 5911 sayılı Kanun ile kurulması hedeflenen yeni yapının anlaşılmasını kolaylaştıracağına inanıyoruz.

Gümrük kanunlarının tarihçesine göz atarken kapitülasyonların kaldırıldığı 1914 yılından itibaren modern nitelikte bir gümrük mevzuatının oluşturulması için yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan 1916 tarihli gümrük tarifesinin ardından yürürlüğe konulan 1918 tarihli Kanunu milat almanın doğru bir yaklaşım olacağını düşündük.



I- 11 Nisan 1918 tarihli Gümrük Kanunu

Dönemin çağdaş nitelikteki bazı yabancı gümrük kanunları incelenerek hazırlanan bu Kanun 17.05.1918 tarihinde yayımlanmış ve 17.11.1918 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 4458 sayılı Gümrük Kanununa esas itibarıyla benzer nitelikte sayılabilecek en eski Gümrük Kanunu niteliğindeki bu Kanun, 6 kısım, 13 fasıl ve 121 maddeden oluşuyordu.

Kara sınırından içeriye doğru 10 km. ve sahilten açık denize doğru 4 mil mesafedeki alanı "gümrük bölgesi" olarak tanımlayan bu Kanun ile ilk defa gümrük idaresinin yetkili olduğu alan belirlenmiştir. Yine bu Kanun ile ilk defa gümrük idaresine yabancı gemileri muayene etme yetkisi tanınmıştır.

Bu Kanun ile;

- Gümrük hattı, gümrük bölgesi, çalışma saatleri, gümrük vergisi, ambar ve antrepo ücretleri, gemilerin ilk muayenesi, manifesto, beyanname, ithali yasak eşya ile ilgili konularda genel düzenlemeler yapıldığını;
 - İthal eşyasından Gümrük Tarifesine göre gümrük vergisi tahsil edileceğinin hükme bağlandığını;
 - Transit eşyanın gümrük vergisinden muaf tutulduğunu;
 - Gümrüklerin sınıflandırmasının yapıldığını ve yetkilerinin belirlendiğini;
 - Kaçakçılık suçlarının ve bu suçlara uygulanacak olan cezaların düzenlendiğini;
 - Gümrük kurallarına aykırı hareket edilmesi halinde uygulanacak cezaların belirlendiğini;
- İfade ettiğimizde neden çağdaş ve sistematik nitelikte bir Kanun olarak değerlendirilmesi gerektiği anlaşılacaktır.

II- 01/06/1929 tarihli ve 1499 sayılı ilk "Gümrük Tarifesi Kanunu"

Cumhuriyet döneminin başlangıç yıllarında gümrük mevzuatı çeşitli kanun, kararname ve tefsirlerle oldukça dağınık bir yapı ve uygulama arz ediyordu. Cumhuriyet dönemine geçişte, gümrüklerin Umum Müdürlük şeklinde Maliye Vekaletine bağlanmasından sonra, yeni Gümrük Tarifesini hazırlamak üzere Bakanlar Kurulu Kararı ile bir komisyon kurulmuş ve bu komisyonun çalışmaları sonucunda spesifik sistemi esas alan 1.6.1929 tarihli 1499 sayılı ilk "Gümrük Tarifesi Kanunu" 1 Ekim 1929 tarihinde uygulanmaya başlanılmıştır. Böylece gümrük mevzuatı ilk defa bir bütünlük kazanmıştır.

III- 02/05/1949 tarihli ve 5383 sayılı Gümrük Kanunu

Uzun yıllar, gümrük tarifelerinin hazırlanmasında ülkemiz şartlarını ve ihtiyaçlarını bilen ekonomistlerin ve uzmanların bulunmaması, gümrük vergilerinin sadece bir gelir kaynağı olarak düşünülmesi, gümrük duvarlarından beklenen fayda yerine zararlı sonuçlarla karşılaşılmasına yol açmıştır. 1950 yılına gelinceye kadar gümrük tarifelerinin spesifik usule göre düzenlenmiş olması, Türkiye'nin sanayileşmesinde gerekli ham maddelerle, ara maddeler ve yatırım maddelerinin yüksek oranlarda vergilendirilmesi, buna karşılık tüketim maddelerinin vergilendirilmesinde titiz davranılmaması, yerli sanayinin korunmasına yönelik tedbirlerin alınmaması, ülkemizde ithalatı, özellikle mamul madde ve tüketim maddeleri ithalatını çok kârlı bir ticaret haline getirmiş, dolayısıyla ödemeler dengemizi olumsuz yönde etkilemiştir. İthal malların ucuza mal edilmesi, ulusal sanayinin rekabet olanaklarını kısıtlaması, ithal mallarına yönelik talebin ve tüketimin artmasında



spesifik tarife sisteminin de önemli rolü olmuştur. İkinci Dünya Savaşından sonra dünyanın ekonomik konjonktürü ve dış ticaret ilişkilerinin giderek artışı, ülkelerin gümrüklerinin yapısal değişikliklerini de beraberinde getirmiş ve ülkemizde de, tarife kanunlarından ayrı olarak gümrük kanunu hazırlanarak 11/05/1949 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Cumhuriyet döneminin ilk Gümrük Kanunu olan 02/05/1949 tarihli ve 5383 sayılı bu Kanun yayımından altı ay sonra yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun kabulünden sonra, uluslararası gümrük işlemlerinde değişiklikler olmuş, uluslararası ekonomik kuruluşlar kurulmaya başlamıştır.

Bu Kanunda, gümrük hattı, gümrük bölgesi, gümrük kapısı ve yolları, karasuları, gümrük vergisi ve benzeri kavramlara yer verilmiştir. 5383 sayılı Kanun, eski metinleri birleştirmiş, otuz yıla yakın uygulamada kalan eski Kanunun kazandırdığı tecrübeler ve yeni ihtiyaçlar bu Kanunda mümkün olduğu ölçüde dikkate alınmış ve hazırlanmasında bazı Avrupa ülkelerinin kanunlarından da faydalanılmıştır.

5383 sayılı Gümrük Kanununda yapılan değişiklikler:

Yapılan değişikliklerden en önemli ve kapsamlı olanı 6290 sayılı Kanun ile yapılmıştır. 5383 sayılı Kanun sırasıyla;

- 26/02/1954 tarihli ve 6290 sayılı,
- 30/11/1960 tarihli ve 146 sayılı,
- 02/01/1961 tarihli ve 197 sayılı,
- 14/05/1964 tarihli ve 474 sayılı,
- 09/03/1971 tarihli ve 1379 sayılı,

Kanunlar ile beş kez değişikliğe uğramıştır. Bu Kanunlar içinde en önemlisi "ad valorem" sisteme geçiş ve gümrük vergilerinde taksitlendirme esasını getiren 474 sayılı Kanundur.

IV- 19/07/1972 tarihli ve 1615 sayılı Gümrük Kanunu

Günün ekonomik şartlarından kaynaklanan gereklilik nedeniyle yeni bir gümrük kanunu çalışmalarına başlanılmış ve hazırlanan tasarı 1962 yılında yasama organına gönderilmiş, ancak tasarı o günlerde kanunlaşmamış, daha sonra yapılan değişikliklerle yeni bir tasarı halinde yasama organına gidilmiş ve tasarı kanunlaşmıştır.

19 Temmuz 1972 tarihli ve 1615 sayılı olan bu Gümrük Kanunu 01/08/1972 tarihli ve 14263 sayılı Resmi Gazete'de 183 madde olarak yayımlanmış olup 1 Şubat 1973 tarihinde uygulamaya konulmuştur.

1615 sayılı Gümrük Kanunu 02/05/1949 tarihli ve 5383 sayılı Gümrük Kanununu (1918 tarihli Gümrük Kanununun 113, 117 ve 118 inci maddeleri ile aynı kanunun 07/06/1926 tarihli ve 906 sayılı Kanunla değiştirilen 112 ve 116 ncı maddeleri ve 30/11/1960 tarihli ve 146 sayılı ve 14/05/1964 tarihli ve 474 sayılı Kanunlar yürürlükte kalmak üzere) yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kanunun kabul gerekçesinde: "... Ancak bugün için milletlerarası ticari ve iktisadi münasebetlerin gösterdiği istikamet ve gelişme bazı milletlerarası teşekküllere katılmış bulunmamız ve nihayet yerli sanayimizin gelişmesi ile bugünkü ihtiyaçları ve ihracatımızın geliştirilmesi imkanların sağlanması gibi nedenlerle" denilmiş ve bu yeni kanunla, "...gümrük vergisi yükümlüsünün, gümrük hattından eşya geçiren gerçek veya tüzel kişi olduğunu, gümrük vergisinin matrahının, eşyanın satış bedeli olduğu, vergiyi doğuran olayın ise vergiye tabi malları Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Hattından geçirmek üzere gümrük idarelerine yapılan beyan olarak hüküm altına almıştır.

Bu Kanuna göre gümrük hattı Türkiye'nin siyasi



sınırlarıdır. Gümrük vergisine tâbi eşyada vergiyi doğuran olay, gümrük bildirimının tescilli, sözlü beyan yapılmış olması durumunda da bu beyana ilişkin tahakkuk belgesinin vergi yükümlüsünce imzalanarak gümrük idaresince tescil edilmesidir. Gümrük denetlemesi dışında kalmış eşyada vergiyi doğuran olay eşyanın gümrük hattından geçirilmesidir. Gümrük vergisi yükümlüsü vergiye tâbi eşyanın sahibidir. Verginin matrahı ise, yurda sokulan eşyanın gümrük vergisine esas olan değeridir. Bu değer, gümrük vergisi ödeme yükümlülüğünün başladığı târihte birbirinden bağımsız bir alıcı ile bir satıcının tam ve serbest rekabet şartları altında anlaştığı kabul edilen fiyattır. Gümrük vergisi oranı, 474 sayılı Gümrük Giriş Târiife Cetvelinin Değiştirilmesi Hakkında Kânunla belirlenmiş olmakla beraber, kânunun ikinci maddesi Bakanlar Kuruluna cetvelde gösterilen vergi ve resim oranlarında değişiklik yapma yetkisini vermiştir. Yürürlükteki oranları arttırıcı özellikteki ekler, değer esâsına göre vergilendirilen mallarda, ilgili malın gümrük vergisine esas olan değerinin yüzde ellisini aşamaz. Bakanlar kurulu bugünkü uygulamada her yıl ithalat rejimiyle birlikte o yıl uygulanacak gümrük vergisi oranlarını da tespit etmektedir.

1615 sayılı Gümrük Kanununda yapılan değişiklikler:

1615 Sayılı Kanun da değişikliğe uğramaksızın uzun süre yürürlükte kalamamış ve sırasıyla;

- 25/05/1975 tarihli ve 1894 sayılı,
- 08/05/1976 tarihli ve 1984 sayılı,
- 27/02/1981 tarihli ve 2419 sayılı,
- 18/04/1983 tarihli ve 2817 sayılı,
- 03/06/1987 tarihli ve 3375 sayılı,
- 01/10/1989 tarihli ve 3577 sayılı,
- 10/02/1994 tarihli ve 3968 sayılı,

- 30/06/1995 tarihli ve 564 sayılı (KHK),
 - 26/07/1995 tarihli ve 567 sayılı (KHK),
 - 03/04/1997 tarihli ve 4236 sayılı,
- Kanunlar ile on kez değişikliğe uğramış bulunmaktadır.

V- 27.10.1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu

6.3.1995 tarihli 1/95 sayılı Türkiye-AB Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca, AB ile ülkemiz arasında kurulan Gümrük Birliğinin 1 Ocak 1996 tarihinde tamamlanmasıyla birlikte ülkemiz ile AB Gümrük Mevzuatları arasındaki uyumun sağlanması amacı ve yükümlülüğü ışığında hazırlanan bu Kanun 04/11/1999 tarihli ve 23866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 5 Şubat 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu 1615 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldırmış; 2000'li yılların eşiğindeki dış ticaret camiasının güncel ihtiyaç ve gereklerine uygun bir yapı tesis etmeyi hedeflemiştir. 4458 sayılı Gümrük Kanunu 248 maddeden oluşmaktadır.

Gümrük işlemlerinin basitleştirilmesi, hızlandırılması ve işlem maliyetlerini azaltılması temel prensibi üzerinde oluşturulan bu Kanun gümrük mevzuatının temel kavramlarını yeniden tanımlarken, gümrük rejimlerinde köklü değişiklikler getirmiştir. Kişilerin gümrük idaresi ile olan ilişkilerindeki hak ve yükümlülüklerini yeni bir anlayış ile belirleyen bu Kanun gümrük iş akışlarında da önemli değişiklikler içermektedir. Eşyanın gümrüğe sunulması, özet beyan, eşyanın geçici depolanması, gümrükçe onaylanmış işlem veya kullanım, basitleştirilmiş usul, sonradan kontrol, kavramları ve uygulamaları ilk defa 4458 sayılı



Gümrük Kanunu ile ulusal gümrük literatüründe yer alırken; gümrük beyanı yeniden ele alınmış, bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla beyan yapılması imkanı getirilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu ile sundurma ve antrepo açma ve işletme tekeline son verilmiş; "Gümrük Komisyonculuğu" müessesesi "Gümrük Müşavirliği" adı altında yeniden düzenlenmiştir. 1615 sayılı Kanun'da 12 gümrük rejimi tanımlanmakta iken 4458 sayılı Kanun'da 8 gümrük rejimine yer verilmektedir. Bu bağlamda yapılan önemli değişikliklerden birisi olarak, "Sundurma

Rejimi" kaldırılmış; eşyanın geçici depolama yerlerinde bekletilmesi esası benimsenmiş; buradaki bekleme süreleri sınırlanarak gümrük iş akışlarının hızlandırılması sağlanmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanununda yapılan değişiklikler:

- 01/07/2003 tarihli ve 4910 sayılı Kanun
- 01/01/2005 tarihli ve 5217 sayılı Kanun
- 17/04/2007 tarihli ve 5622 sayılı Kanun
- 25/11/2008 tarihli ve 5810 sayılı Kanun





GÜMRÜK MEVZUATININ DEĞİŞİM SÜRECİ ve 5911 SAYILI KANUN

Ahmet HOCA

Gümrük Uzmanı
ahoca@gumruk.gov.tr

7 Ekim 2009 tarihinde yürürlüğe giren 5911 sayılı Gümrük Kanunu ile yapılan değişikliklerin kavranılmasına katkıda bulunmak üzere, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun yasalaşma süreci ile ilgili bazı temel hususları da bu vesileyle hatırlatmak amacıyla, aşağıdaki bilgileri sizlerle paylaşmak istiyoruz:

A. 4458 SAYILI GÜMRÜK KANUNU'NDAN ÖNCEKİ DÖNEM

Bilindiği üzere, 6 Mart 1995 tarih ve 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile 1 Ocak 1996 tarihinden başlamak üzere Türkiye ile Avrupa Birliği arasında gümrük birliği tesis edilmiştir.

1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın 28 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca Türkiye, Kararın yürürlüğe girdiği tarihte, Topluluk Gümrük Kodu'nu ihdas eden 12 Ekim 1992 tarih ve (EEC) 2913/92 sayılı Konsey Tüzüğü ile onun uygulama hükümlerini belirleyen 2 Temmuz 1993 tarih ve (EEC) 2454/93 sayılı Komisyon Yönetmeliğini temel alan dokuz başlıkta sıralanan konulara ait hükümleri kabul etmiştir. Bunlar; eşyanın menşei, eşyanın gümrük kıymeti, eşyanın Gümrük Birliği Gümrük Bölgesine girişi, gümrük beyannamesi, serbest dolaşıma giriş, ekonomik etkili gümrük rejimleri ve şartlı muafiyet düzenlemeleri, eşyanın serbest dolaşımı, gümrük yükümlülüğü, itiraz hakkı olarak sıralanabilir.



Yine 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın 28 inci maddesinin ikinci fıkrasında ise; Türkiye'nin, taklit malların serbest dolaşıma sokulmasını yasaklayan önlemler getiren 1 Aralık 1986 tarih ve (EEC) 3842/86 sayılı Konsey Yönetmeliği ile onun uygulama hükümlerini belirleyen 14 Ekim 1987 tarih ve (EEC) 3077/87 sayılı Komisyon Yönetmeliği; Topluluğun gümrük vergisi istisnaları sistemini düzenleyen 28 Mart 1983 tarih ve (EEC) 918/83 sayılı Konsey Yönetmeliği ile onun uygulama hükümlerini belirleyen 29 Temmuz 1983 tarih ve (EEC) 2287/83, (EEC) 2288/83, (EEC) 2289/83 ve (EEC) 2290/83 sayılı Komisyon Yönetmeliklerini iç mevzuatına dahil edeceği hüküm altına alınmıştır.

Avrupa Birliği mevzuatına uyum yükümlülüklerimiz çerçevesinde 1 Ocak 1996 tarihinden itibaren gümrük mevzuatını AB gümrük mevzuatına uygun hale getirme gereği ortaya çıkmıştır.

Bu çerçevede 1994 yılında başlatılan ilk çalışmalar neticesinde yeni bir Gümrük Kanunu Tasarısı hazırlanmıştır. Bu tasarı, uzun süren bir yasalaşma sürecinin sonunda, 27 Ekim 1999 tarih ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu olarak 5 Şubat 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 4458 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesi ile birlikte 19 Temmuz 1972 tarih ve 1615 sayılı Gümrük Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

B. 2000-2009 DÖNEMİ

4458 sayılı Gümrük Kanununun temelini teşkil eden 2913/92 sayılı Konsey Tüzüğü'nün zaman içerisinde değişikliğe uğramış olması ve Avrupa Birliğine uyum yükümlülüklerimiz çerçevesinde, 4458 sayılı Gümrük Kanununun da yeniden ele alınarak değiştirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

2000 yılından sonra AB gümrük mevzuatı değişikliklere damgasını vuran iki temel tüzük 2700/2000 sayılı ve 648/2005 sayılı Konsey Tüzükleridir.

2000 yılı sonrasında Topluluk Gümrük Kodunda yapılan ilk değişiklik, 2700/2000 sayılı Konsey ve Parlamento Tüzüğü ile gerçekleşmiştir. Bu Tüzükler ile, temel amaçları sanayicilerin rekabet gücünün ve ihracatın artırılması olarak özetlenebilecek olan ekonomik etkili gümrük rejimlerinde önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu kapsamda:

- Ekonomik etkili gümrük rejimlerine uygulanacak ortak hükümler belirlenmiş;
- Rejimlere ilişkin kuralların basitleştirilmesi ve yakınlaştırılması amacıyla değişiklikler yapılmış;
- Basitleştirilmiş usullerin kullanımını da kapsayacak şekilde rejime giriş ve rejimin kapatılmasına ilişkin ortak hükümler saptanmış;
- Ekonomik etkili gümrük rejimlerinde ekonomik koşulların neler olduğu belirlenmiş;
- Hariçte işleme rejimi kapsamında gerçekleştirilen işleme faaliyeti sonucunda elde edilen katma değer vergilendirilmesi yönteminin kullanımına ilişkin esaslar belirlenmiş;
- Gümrük borcu uygulama hükümlerinde değişiklik yapılmıştır.

Diğer AB Tüzüğü olan ve gümrük sistematliğini etkileme açısından çok önemli olduğu düşünülen 648/2005 sayılı Tüzüğe aşağıda ayrıntılı olarak değinilecektir.

C. 5911 SAYILI KANUN VE TEMEL MANTIĞI

Kanunun getirdiği yeniliklerin anlaşılabilmesi için uluslararası ticaretin geçirdiği dönüşüme bakmak, bunları iyi okuyabilmek ve çözebilmek gerekiyor. Bunun için de uluslararası ticaretin son 30 yıllık



trendine göz atmak yerinde olacaktır. Bu dönem içerisinde iki ana olgudan bahsedebiliriz. Birincisi 1980'li yıllarla başlayan ticaretin serbestleştirilmesine yönelik adımların devasa boyutta artışı ve gümrük vergilerinin gün be gün düşürülmesi ve ikincisi 11 Eylül 2001'de ABD'de yaşanan olaylar nedeniyle ön plana çıkan emniyet ve güvenlik tedbirlerine ilişkin önlemler.

2001 Yılı Öncesindeki Dönem

1980'li yılların başından itibaren uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi yolunda atılan önemli adımlar, bölgesel ekonomik entegrasyonların genişlemesi ve derinleşmesi, ticarete tarife engellerinin kaldırılması ve hızlı teknolojik gelişmenin bir sonucu olarak dünya ticaretinin hızında ve hacminde "patlama" olarak nitelendirilebilecek bir artış gerçekleşmiştir.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kayıtlarına göre 1948'den sonra dünya üzerinde 76 adet serbest ticaret alanı yaratılmış; bunların yarısı 1990'dan sonra oluşturulmuştur. Yine DTÖ tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarına göre, dünya ticaret hacmi 1995'ten sonra % 8 artış göstermiştir. Bu artış aynı dönemdeki dünya üretiminden dört kat fazladır.

Bu rakamlar, ülke ekonomilerinin birbirlerine giderek daha fazla açıldığını ve ülkelerin dış ticaret politikalarının artık ulusal ölçekte değil, küresel ölçekte alınan kararlar ile şekillendiğini göstermektedir.

Uluslararası ticarete taraf olan her ülkede ekonomi politikalarını belirleyen ve uygulayan kurumlar artık bu kararların doğurduğu yeni oluşumlar ile karşı karşıyadır.

Yaşanan bu değişim, gümrük idarelerinin gele-

neksel bazı işlevlerini azaltır veya ortadan kaldırırken, yeni işlevler üstlenmelerini de zorunlu kılmaktadır.

Gümrük idareleri, dünyada kapalı ekonomilerin egemen olduğu dönem boyunca, gümrük tarifeleri yoluyla "iç pazarın ve yerli üretimin korunması" ve "vergi tahsilatı" rollerini taşımışlardır. Ancak, yukarıda belirtilen gelişmeler ile birlikte gümrük idareleri bu rollerini giderek terk etmekte, dış ticaret politikalarının şekillendirilmesi ve uygulanmasındaki etkin rolleri ile ön plana çıkmaktadırlar.

Sonuç olarak bu dönemin en önemli olgusu, gümrük idarelerinin bir 'vergi otoritesi' kimliğinden daha çok 'dış ticaret otoritesi' kimliğinin ön plana çıkmaya başlamasıdır.

2001 Yılı Sonrasındaki Dönem

11 Eylül 2001 olaylarından sonra yukarıda bahsettiğimiz misyon değişimi boyutuna yeni bir açılım daha getirilmiştir. Bu kapsamda, gümrük idarelerine yeni misyonlarının yanı sıra ülkenin emniyet ve güvenliğine ilişkin tedbirleri sınırlarda almak görevi yüklenmiştir.

Bu amaçla; ABD'de gümrük idaresi İç Güvenlik İdaresi'ne bağlanmış, bunu daha sonra Avrupa Birliği'nce de benimsenecek olan emniyet ve güvenlik tedbirlerinin alınması ve yaygınlaştırılması izlemiştir. ABD'yi takiben AB ülkeleri tarafından aynı saiklerle yapılan çalışmalar sonucunda Avrupa Birliğinde 13 Nisan 2005 tarihli ve 648/2005 sayılı AB Konsey ve Parlamentosu Tüzüğü yürürlüğe konulmuştur.

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi Tüzüğün önemli bir



ayağı emniyet ve güvenlik tedbirlerini içermektedir. Burada gümrük iş akış süreçlerinin değiştirilmesi de söz konusudur. Gümrük idarelerindeki işlem akışının geleneksel anlamı, daha açık olarak eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi-gümrüğe sunulması-özet beyan verilmesi-gümrük beyannamesi verilmesi şeklindeki iş akış şeması, artık farklılaşmaktadır. Özet beyanın eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeden önce verilmesi zorunlu kılınarak özet beyan süreci iş akışının ilk aşamasına alınmıştır. Bunun nedeni şu anda gümrük beyannamesi üzerinden, yani eşya Türkiye Gümrük Bölgesine getirildikten ve özet beyanı ile gümrük beyannameşi verildikten sonra yapılan risk analizlerinin özet beyan üzerinden ve eşya gelmeden önce yapılabilmesini temin etmektir. Uygun deyişle "testi kırılmadan" ülke güvenliğini, insan-hayvan-bitki sağlığını tehlikeye düşürebilecek, çevreye zarar verebilecek eşyanın ülkeye gelmesinin engellenmesi amaçlanmaktadır.

Avrupa Birliği uzunca bir süredir risk analizleri ile belirlenen ve yukarıda sayılan eşya dışında kalan eşyanın kontrolünü sınırda yapmamakta, bunu piyasa gözetim ve denetimi mekanizmaları ile yurt içinde takip etmektedir. Emniyet ve güvenlik tedbirleri kapsamında olduğu düşünülen eşya ise gümrük kapılarında kontrole tabi tutulmaktadır. Yeni yaklaşımla, bu eşyanın kontrolü eşya henüz ihracat ülkesindeyken yapılmakta ve eşya henüz araca yüklenmeden özet beyan üzerinden yapılan risk analizi sonucunda yükleme yapılmaması sağlanmaktadır.

Belirli kontrollerin eşya henüz ihracat ülkesindeyken yapılması esasına dayalı bir anlayışın, gümrük iş akışlarını ve ticaretin akışlarını zorlaştıracığı yorumu yapılabilir. Bu noktada, belirli kontrollere göre ithal edilmesine izin verilmeyecek eşyanın

ihracat ülkesinden çıkmamasının sağlanması yoluyla eşyanın ithal ülkesine getirilmesi önlenmiş; böylece emniyet ve güvenliği tehdit eder nitelikteki olası tehlikeler bertaraf edilirken, yükümlünün eşyayı ithal ülkesine getirdikten sonra geri götürmek zorunda kalması gibi önemli bir maliyetten kurtarıldığı hatırlanmalıdır.

Eşyanın Türkiye'ye gelmeden risk analizine tabi tutulması, tabii olarak sınır kapılarında işlemlerin daha hızlı ve daha güvenilir bir şekilde yapılması demek olacaktır. İşlem sürecinin kısalması günümüzde zamanın önemli bir maliyet olduğu göz önünde bulundurulursa maliyetleri düşüren bir etki yaratacaktır.

648/2005 sayılı Tüzüğün ikinci önemli boyutu yetkilendirilmiş yükümlü müessesesidir. Bu uygulama, şu anda Gümrük Müsteşarlığınca yürütülmekte olan Gümrükçe Onaylanmış Kişi, Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri gibi uygulamaların daha geniş kapsamlı olarak tesis edilmesi olarak değerlendirilebilir. Bu uygulamayla birlikte sadece ithalatçı, ihracatçı ve gümrük müşaviri değil, nakliyeciler ve taşımacılar gibi gümrük işlemlerine taraf olan herkesin, tabii ki sadece kendi görev alanı içerisinde kalmak kaydıyla, yetkilendirilmiş yükümlü statüsü alması mümkün hale getirilecektir. Başka bir ifadeyle, gümrük işlemleri ile iştigal eden her kişi sadece kendi görev alanı ile sınırlı olmak ve belirlenen şartlara uygun olduğu belirlenmek şartıyla gümrük idaresince akredite edilecektir.

Yetkilendirilmiş yükümlü, gümrük sahasının tamamında yaptığı gümrük işlemleri çerçevesinde güvene layık ekonomik operatör olarak tanımlanabilir. Ekonomik operatör; "Mesleki faaliyetleri çerçevesinde gümrük mevzuatında belir-



tilen faaliyetlerle iştigal eden kişi" olarak tanımlanmaktadır. Ekonomik operatör, gümrük mevzuatı açısından "yükümlü"dür. Bu bağlamda yetkilendirilmiş yükümlü de ithalatçı, ihracatçı, taşıyıcı, nakliyecisi, gümrük müşaviri gibi çeşitli alanlarda faaliyet gösteren kişileri kapsamaktadır. Yetkilendirilmiş Yükümlü Rehberi ilkeleri uyarınca da ekonomik operatör tanımı "gümrük mevzuatında belirtilen faaliyetlerin ifasını" doğrudan ifa ile sınırlamamakta; bu bağlamda ihracata yönelik eşya üreten bir imalatçı, ihracat işlemleri başka bir kişi tarafından yapılırsa dahi, yetkilendirilmiş yükümlü statüsü talebinde bulunabilmektedir.

Yükümlünün (ekonomik operatör) talebi üzerine gümrük idareleri 3 çeşit yetkilendirilmiş yükümlü statüsü verebilirler. Bunlar;

- Gümrük işlemlerinin basitleştirilmesine ilişkin hükümlerden yararlanmak üzere elde edilen yetkilendirilmiş yükümlü statüsü,
- Gümrük bölgesine giren eşyanın güvenliği ve emniyetinin sağlanması amacıyla yapılan gümrük kontrollerinin basitleştirilmesinden yararlanılmasına ilişkin yetkilendirilmiş yükümlü statüsü,
- Hem gümrük işlemlerin basitleştirilmesi hem de güvenlik ve emniyet amacıyla yapılması gereken gümrük kontrollerinin basitleştirilmesinden yararlanması amacıyla verilen yetkilendirilmiş yükümlü statüsüdür.

YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ (Basitleştirilmiş Gümrük İşlemleri)

Bu statü belgesi, gümrük işlemlerinde uygunluk ile arşivleme normları ve mali yeterlilik kriterlerine cevap veren gümrük bölgesinde mukim her ekonomik operatöre verilir. Bu belge sahibi; basitleştirilmiş gümrük işlemlerine daha kolay giriş

imkanı, fiziki ve belgesel kontrollerde indirim, kontrol için seçilmesi halinde, işlem önceliği, kontrolün özel bir yerde yapılması için talep etme imkanı gibi avantajlardan faydalanır.

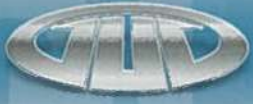
YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ (Emniyet ve Güvenlik)

Bu statü belgesi, gümrük bölgesinde mukim, bir taraftan, gümrük işlemlerinde uygunluk ile arşivleme normları ve mali ödeyebilirlik kriterlerine cevap veren ve diğer taraftan, uygun emniyet ve güvenlik normlarını karşılayan her ekonomik operatöre verilir. Bu belge sahibi giriş öncesi özet beyan sunma süreleri konusunda kolaylıklar, özet beyanda istenen veriler açısından daha az bilgi sunma, fiziki ve belgesel kontrollerde indirim; kontrol için seçilmesi halinde, işlem önceliği gibi avantajlardan faydalanır. Yetkilendirilmiş yükümlü/Emniyet ve güvenlik iznini talep eden adaylar, işyerlerinin fiziki güvenlik kriterlerine uygun olduğunu göstermek zorundadır. Bu tedbir, bir duvar/etrafı tel örgülü yer, gece bekçisi, gözetleme kameraları gibi özellikli donanıma sahip olan büyük bir üreticinin yanında üzerinde kilit bulunan kapı, pencere ve klasör dolapları bulunan bir binada tek odada çalışan gümrük müşavirini de içermektedir.

YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ (Her iki statü)

Ekonomik operatörler yukarıda belirtilen "basitleştirilmiş işlemler" ile "emniyet ve güvenlik" bakımından sağlanan avantajların tümünü ihtiva eden ortak bir belge de talep edebilmektedirler.

Burada unutulmaması gereken temel nokta, yapılan düzenlemenin sadece Avrupa Birliğine uyum sağlama amaçlı olmadığı; bundan daha ötede, Gümrük Birliği Gümrük Bölgesinin Türkiye dışındaki tarafında



tanınan geniş ölçekli kolaylıklardan Türk ticaret erbabının mahrum bırakılması halinde üreticimizin, tüccarımızın karşılaşacağı rekabet dezavantajının bertaraf edilmesi gereği ile hareket edildiğidir.

D. 5911 SAYILI KANUN İLE ÖNE ÇIKAN TEMEL DEĞİŞİKLİKLER

AB MEVZUAT UYUMU: 5911 sayılı Kanun ile Avrupa Topluluğu Gümrük Kodu'nu tesis eden 2913/92 sayılı Konsey Tüzüğüne, 2700/2000 ve 648/2005 sayılı Konsey ve Parlamento Tüzükleri ile getirilen değişikliklere uyum sağlanmıştır. Ayrıca, Topluluk Gümrük Yönetmeliğini tesis eden 2454/93 sayılı Komisyon Tüzüğüne değişiklik getiren 993/2001, 444/2002, 881/2003, 1335/2003, 2286/2003, 837/2005, 883/2005, 215/2006, 402/2006 ve 1875/2006 sayılı Komisyon Tüzüklerine; Fikri Mülkiyet haklarına ilişkin 3295/94 sayılı Konsey ve 1367/95 sayılı Komisyon Tüzüğü ile 3295/94 sayılı Tüzüğün yerine geçmek üzere 1/5/2004 tarihinde uygulanmaya başlanan 1383/2003 sayılı Tüzüğe uyum için çerçeve oluşturulmuş olacaktır. Diğer taraftan, Topluluk muafiyet düzenlemelerine ilişkin 918/83 sayılı Tüzük, 274/2008 sayılı Tüzük ile bu Tüzüğe getirilen değişiklik ile 918/83 sayılı Tüzüğe bağlı 5 yan Tüzüğe uyum için de dayanak oluşturulmuştur.

ELEKTRONİK BELGE: 4458 sayılı Gümrük Kanununun 60 ıncı maddesinde yapılan değişiklikle beyannameye eklenmesi gereken belgelerin elektronik ortamda sunulması imkânı getirilmiştir.

ORTAK TRANSİT: Gümrük Kanununun 84 ve 85 inci maddeleri değiştirilerek Ortak Transit sisteme geçiş için yasal dayanak oluşturulmuştur.

GÜMRÜK YÜKÜMLÜLÜĞÜ: Gümrük yükümlülüğünün başlaması/doğması ile ilgili kavram karışması nihayet sona erdirilmiştir. Okuyucularımız hatırlayacaklardır: Gümrükte Uzman Görüş Dergisinin ilk sayısı, yine bir mevzuat değişikliği (Gümrük Yönetmeliği Değişikliği, 31/5/2002)'nden sonra Ekim 2002'de yayımlanmış ve bunun getirdiği yeniliklerin anlatılmasına yönelik yazılan makalede bu hususa değinilmiş; gümrük yükümlülüğünün doğmasının bir olgu, başlamasının bir tarih olarak ele alınması ve bu yönde Kanunda da değişiklik yapılması gerektiğinin altı çizilmiştir.

TAHLİL ÜCRETLERİ: Gümrük laboratuvarlarında yapılan ilk tahlillerden ücret alınmamakta; ancak ikinci tahliller ücrete tabi tutulmakta idi. Gümrük Kanununun 66 ıncı maddesi ile gümrük laboratuvarlarında yapılan tahlillerden ücret alınması düzenlenmiştir. Buna paralel olarak da 3007 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinde değişiklikler yapılarak tahlillerden alınacak ücretlerin döner sermayeye gelir kaydedilmesi ve döner sermayeden de laboratuvarların ihtiyaçlarının karşılanması sağlanmıştır.

FAZLA MESAI: Gümrük Kanununun 221 inci maddesinde yapılan değişiklikle, yükümlülerden tahsil edilen fazla çalışma ücretlerinin % 50'si doğrudan bütçeye gelir kaydedilirken bu hüküm kaldırılmıştır. Böylece, gümrük idaresince yükümlülerden mesai dışı çalışma nedeniyle tahsil edilen ve ithalatçı ve ihracatçıların yoğun şekilde yakınmalarına yol açan fazla çalışma ücretlerinde indirim yapılması amaçlanmıştır. Bu düzenlemenin ithalat-ihracat maliyetlerinin azaltılmasını sağlayacağı öngörülmektedir.

USULSÜZLÜK CEZASI: 5911 sayılı Kanununun 63



üncü maddesi ile Gümrük Kanununun 241 inci maddesi değiştirilmiştir. Bu madde Kanunun en önemli maddelerinden biridir. 2000 yılında Kanun yürürlüğe girdiğinde 30 milyon TL olarak belirlenen usulsüzlük cezası yıllar içinde yeniden değerlendirilme oranında artarak 2009 yılı için 221 TL olmuştur. Usulsüzlük cezası, Kanun maddesi hükmünde yer alan “Bu kanunda tanınan yetkilere dayanılarak çıkarılan tüzük, yönetmelik, tebliğ ve talimatlarla getirilen şekil ve usullere aykırı hareket edenlere...” şeklindeki yoruma açık yazımdan kaynaklanan nedenlerle gümrük idarelerinde kimi zaman keyfi olarak uygulanan bir cezaya niteliği almış; bu durumun yükümlüler üzerinde önemli bir maliyet unsuru oluşturmaya başlamıştır. Bu konu özel sektör temsilcileri tarafından değişik vesilelerle sıklıkla gündeme getirilmiştir. Maddede yapılan ve Sayın Bakanımız ile Müsteşarlık üst yönetimi tarafından Gümrük Yönetmeliği’nde yapılacak düzenlemelerde ele alınacağı ifade edilen değişiklikle ikincil düzenlemelerde hangi fiile usulsüzlük cezası kesileceğinin tadat edilmesinin önü açılmıştır. Maddede yapılan değişikliklerle ayrıca, 241 inci maddenin diğer fıkralarında birinci fıkrada belirtilen tutarın katları olarak ceza alınmasını ön gören fiillerin bazılarında değişikliğe gidilmiş, bunlara yeni fiiller ilave edilmiştir.

KAÇAKÇILIKLA MÜCADELE KANUNUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLER: 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun “Suçlar ve Kabahatler” başlıklı 3 üncü maddesinin onsekizinci fıkrasında değişikliğe gidilerek maddede sayılan bütün suç ve kabahatlerin teşebbüs aşamasında kalsa dahi tamamlanmış gibi cezalandırılması sağlanmıştır. Bu konunun, 591 sayılı Kanun’a ilişkin Tasarının yasalaşma sürecindeki en tartışmalı husus olduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

Gümrük teşkilatının mensupları 1980’li ve 1990’lı yılların gümrük kavramları, normları ve standartlarının ne kadar hızlı değiştiğini ve günümüzde geçerli olanlardan ne kadar farklılaştığını yaşayarak gördüler. Yeni binyıla girmenin heyecanının şimdiden on yıl geride kaldığı bugünlerde bu hızlı değişimin devam edeceğini; önümüzdeki yıllarda dış ticaret ve gümrük uygulamalarında geçerli olacak temel kavramların ve standartların şimdiki kilerden çok farklı olacağını tahmin etmek zor değil. Buradan hareketle, 5911 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin önümüzdeki yıllarda dünya standardı haline gelecek bazı kavram ve uygulamalara geç kalmadan yapılan bir hazırlık niteliğinde olduğunun hatırdan çıkarılmaması gerektiğini düşünüyoruz.



4458 SAYILI GÜMRÜK KANUNUNUN 5911 SAYILI KANUN İLE DEĞİŞTİRİLEN MADDELERİ ve GEREKÇELERİ

Ahmet | Gümrük Uzmanı
HOCA | ahoca@gumruk.gov.tr

Özlem | Gümrük Uzmanı
SOYSANLI | soysanli@gumruk.gov.tr

Hakan Diren | Gümrük Uzmanı
POLATSOY | polatsoy@gumruk.gov.tr

5 9 1 1 SAYILI KANUN MADDE NO	4458 SAYILI GÜMRÜK KANUNU- NUN DE- ĞİŞTİRİLEN MADDESİ	F İ K R A - B E N D	DEĞİŞİKLİK	KONU	GEREKÇE
1	3	2-6-8-9- 10-13-20- 24-25	24 ve 25 inci bendler yeni eklenmiş, diğerleri de- ğiştirilmiştir	Tanımlar	Madde ile 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan bazı deyimlerin tanımları değiştirilmiştir; bu Kanunla getirilen bazı yeni deyimlerin tanımları yapılmıştır. Yapılan düzenlemeyle; - "Giriş gümrük idaresi", "İthalat gümrük idaresi", "İhracat gümrük idaresi", "Çıkış gümrük idaresi" tanımlanmış, - "Serbest dolaşımda bulunan eşya" deyimini yeniden tanımlanarak Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu hale getirilmiş, - Avrupa Birliği mevzuatında yer alan ancak Kanunda yer almayan "serbest dolaşımda bulunmayan eşya" deyimini Kanun metnine alınmış, - Kanun metninde yer almasına rağmen tanımı olmayan "gümrük yükümlülüğü" tanımı metne ilave edilmiş, - "Gümrük vergileri" yeniden tanımlanmak suretiyle ifade bozuklukları giderilmiş ve "ithalat vergileri" ile "ihracat vergileri" tanımları uyumlaştırılmış, - "Gümrük denetimi" ifadesi kaldırılmış, "Gümrük Kontrolü" tanımlanmıştır.



					<ul style="list-style-type: none"> - Transit rejimine ilişkin hükümlerde yapılan düzenlemeyle getirilen "asıl sorumlu" kavramı tanımlanmış, - "Risk" ve "Risk Yönetimi" tanımlanmış, bulunmaktadır.
2	Başlık Değişikliği 5A	-	Y e n i madde eklenmiştir	Yetkilendirilmiş yükümlü	Kanuna eklenen 5/A maddesi ile Avrupa Birliği mevzuatında kabul gören "yetkilendirilmiş yükümlü" müessesesi benimsenmiştir. Kolaylaştırılmış emniyet ve güvenlikle ilgili gümrük kontrollerinden veya gümrük mevzuatının öngördüğü basitleştirilmiş uygulamalardan yararlanacak 'yetkilendirilmiş yükümlü' statüsü belirlenerek bu statünün tanınması için gereken şartlara yer verilmiştir. Ayrıntılı düzenlemenin yönetmelikle yapılacağı hükme bağlanmıştır.
3	10	-	Madde yeniden yazılmıştır		<p>Madde ile Kanunun 10 uncu maddesi yeniden düzenlenmiştir. Bugüne kadar yaşanan tecrübeler ışığında, maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, bentte sıralanan konularda ortaya çıkabilecek özel ve zaruri durumları inceleyip sonuçlandırma hususunda Gümrük Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yetkili kılınmıştır. Yine, doğal afetler nedeniyle yurt dışından gelecek araç, gereç, makine, teçhizat ve benzeri malzemelerine ilişkin işlemlerle ilgili olarak 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 3 üncü maddesi ile Gümrük Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakana verilen yetkinin, buradan alınarak, tüm kriz hallerini kavrar şekilde anılan fıkranın (b) bendinde düzenlenmesi yoluna gidilmiştir.</p> <p>Maddeye yeni ilave edilen diğer bir husus, eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına ilişkin gerekli gördüğü bir kısım tespit işlemlerinin, belirleyeceği niteliklere sahip gümrük müşavirleri eliyle yürütülmesine ilişkin usul ve esaslar düzenleme konusunda Gümrük Müsteşarlığı'nın yetkili kılınmasıdır. Burada gümrük mevzuatının doğru olarak uygulanmasını temine ilişkin faaliyetlerin etkili biçimde sürdürülebilmesi hedeflenmiştir.</p>
4	10A		Y e n i madde eklenmiştir	Risk analizleri	Kanuna eklenen 10/A maddesi ile Gümrük Kontrollerinde, Risk Yönetimi çerçevesinde risk analizi teknikleri kullanılarak, seçiciliğin sağlanması amaçlanmıştır. Ulusal Risk Yönetimi politikasının oluşturulması, usul ve esaslarının belirlenmesinin Müsteşarlık yetkininde olduğu belirtilmiştir. Risk Yönetiminin gerçekleştirilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası düzeyde bilgi paylaşımına olanak sağlanmıştır.
5	14	3	Yeni fıkra eklenmiştir	Süreler	5622 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin d) bendi ile varolan sorunlar ve ihtilafları çözmeye yönelik 4458 sayılı Gümrük Kanununun 242 nci maddesine sekizinci fıkra olarak eklenen hüküm sadece itirazlar için değil genele şamil kılınarak ve uyarlanarak 14 üncü maddeye alınmıştır.
6	21	4	Madde yeniden yazılmıştır	Menşe şahadetnameleri	Menşe şahadetnamesi, tercihsiz menşede kullanılan bir menşe ispat belgesi olup herhangi bir vergi indirimi sağlamadığından gümrük tekniğine aykırı olan birinci fıkradaki ifadenin değiştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, Kanunda yer alan menşe şahadetnamesi ibrazının ihtiyari olduğuna ilişkin hüküm, mükellefin tercihli rejimden yararlanmak isteyip istemediği hususuyla alakalı olduğu halde bu hükmün idarenin ticaret politikası önlemlerini etkili bir şekilde yürütmek maksadıyla dahi olsa menşe şahadetnamesi ib-



					razını isteyemeyeceği şeklinde zaman zaman geniş yorumlanması nedeniyle ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesi amacıyla maddenin yazımı düzeltilmiştir.
7	35A 35B 35C	-	Yeni maddeler eklenmiştir	Özet beyan	4458 Sayılı Gümrük Kanununa 36 ncı maddesinden önce gelmek üzere eklenen: Madde 35/A ile; Türkiye Gümrük Bölgesinin kara, suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesine getirilen eşya için, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce özet beyan verileceği hususu düzenlenmiş; özet beyanın ibraz edilme süresi, bu süreye getirilebilecek istisnalar ve bu süreye ilişkin değişiklikler, özet beyandan vazgeçilebilmesine dair şartların düzenlenmesi yöneltmelğe bırakılmıştır. Madde 35/B ile; özet beyanın şekli ve içeriği, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanacağı, istisnai durumlarda yazılı olarak düzenlenenenlerin de kabul edilebileceği, kim tarafından verileceği hususları ile verilmesinden sonra düzeltme yapılabilme şartları düzenlenmiştir. Madde 35/C ile; özet beyan verme süreci şona ermeden önce gümrük beyannamesi verilen eşya için özet beyan verilmesinden vazgeçilebileceği hususu düzenlenmiştir.
8	37	4	Fıkra yeniden yazılmıştır		Türkiye Gümrük Bölgesinin iki noktası arasında düzenli seferli hava veya deniz taşıtlarıyla doğrudan yapılan taşımacılık nedeniyle gümrük bölgesini geçici olarak terk eden eşyanın maddenin yer aldığı bölümde belirtilen formalitelere tabi olmayacağını daha iyi ifade edebilmek amacıyla 37 inci maddenin dördüncü fıkrası yeniden düzenlenmiştir.
9	39	-	Madde yeniden yazılmıştır	Eşyanın gümrüğe sunulması	Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın gümrüğe sunulmasına ilişkin 39 uncu maddede değişikliğe gidilmiştir. Mer'i Kanundan farklı olarak, özet beyanın verilmesinden sonra eşyanın gümrüğe sunulması söz konusudur.
10	57	-	Madde yeniden yazılmıştır	Fikri ve sınai haklar	57 nci maddede yapılan değişiklikle fikri ve sınai hakların korunmasına yönelik olarak Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlanması amaçlanmıştır; söz konusu hakları ihlal eder mahiyetteki eşyanın gümrük işlemlerinin durdurulması kararının devamı için, ihtiyati tedbir kararı alınması şartı getirilmiştir; koruma kapsamı dışında tutulan eşyaya yer verilmiştir.
11	56	1	Fıkra yeni hükümler eklenmiştir	Eşyanın ambalajı	Sahte menşeli olup olmadığı hususunda tereddüt olan eşya için Sanayi ve Ticaret Bakanlığında görüş alınmak ve bu görüş esas alınarak işlem yapılabilmesine yönelik 56 ncı maddede düzenleme yapılmıştır.
12	60	2-5	2 nci fıkra değiştirilmiş, 5 inci fıkra yeni eklenmiştir	Beyannameye eklenen belge, beyanname kabul edilecek resmi yazılar	Gümrük işlemlerinin % 99'u Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri (BİLGE) sistemi üzerinden bilgisayar ortamında gerçekleştirilmektedir. Bilgisayar ortamında gerçekleştirilen bu işlemlere ilişkin beyanname ve beyanın doğruluğunun ispatına yönelik beyanname eki belgeler, daha sonra gümrük idaresine verilmekte, bu belgeler gümrük idaresince saklanmaktadır. 60 ıncı maddede yapılan değişiklikle bu kolaylaştırmada daha da ileri gidilmekte ve Avrupa Birliği uygulamasına paralel olarak, veri işleme tekniği kullanıldı-



					ğında başka bir ifadeyle elektronik ortamda beyanname verildiğinde, normal olarak beyannameye eklenmesi gereken belgelerin, gümrük idaresi istediğinde ibraz edilmek üzere saklanması kaydıyla beyannameye eklenmemesine imkân tanınmaktadır. Öte yandan, mer'i Kanunun 72 nci maddesi hükmü, sistematik açıdan uygun olduğu için 60 ıncı maddeye taşınmıştır.
13	61	1-2-3	1 inci fıkra yeniden yazılmış, diğer fıkralarda bazı ibareler metinden çıkarılmıştır	Beyannamenin tescilli	Gümrük işlemlerinin tamamına yakınının artık bilgisayar ortamında yürütüldüğü dikkate alınarak 61 inci maddede tescil işlemi yeniden tanımlanmıştır.
14	63	-	Madde yeniden yazılmıştır	Beyanname düzeltme	63 üncü maddede yapılan değişiklikle, fiilen gümrüğe sunulan ve beyannamenin işaret ettiği eşyadan başka bir eşyanın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla maddede öngörülen şartlar dâhilinde beyannameye yer alan bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesine imkân verilmiştir.
15	72	-	Madde yeniden yazılmıştır	G ü m r ü k beyanı	Kanunun sistematığı açısından uygun olacağı için, mer'i Kanunun 59 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan hüküm 72 nci maddeye taşınmıştır.
16	74	2	Yeni fıkra eklenmiştir	T ü r k i y e gümrük bölgesine getirilmeden serbest dolaşıma giriş	74 üncü maddede yapılan değişiklikle, özelliği nedeniyle Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesi büyük külfet gerektiren eşyanın Bölgeye getirilmeden serbest dolaşıma girişine usul ve esasların belirlenmesi hususunda Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.
17	81	3	Yeni fıkra eklenmiştir	Şartlı muafiyet düzenlemeleri	81 inci maddede yapılan değişiklikle, işleme ve işçilik faaliyetleri sonucu asıl elde edilmesi amaçlanan ürünlerin dışında kalan ürünlerin de herhangi bir ekonomik değeri bulunması durumunda bunların da asıl ürünler gibi ilgili rejime tabi tutulmuş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.
18	84	-	Madde yeniden yazılmıştır	Transit rejimi	Madde ile, 4458 sayılı Kanunun 84 üncü maddesi yeniden düzenlenerek; - 1 inci fıkrasında transit rejimi yeniden tanımlanmış, 2, 3 ve 5 inci fıkralarında yer alan ifade bozuklukları düzeltilmiş, - 4 üncü fıkrasında ise Avrupa Birliği gümrük mevzuatına uygun olacak şekilde transit rejiminin sona ermesi ve bu rejimin ibrasına ilişkin hükümlere yer verilmiştir.
19	85	-	Fıkra yeniden yazılmıştır	Transit rejimi	Ülkemiz transit taşımacılığı konu alan ve Avrupa ülkelerinin tamamını kapsayan "Ortak Transit" olarak adlandırılan bir taşıma sistemine dâhil olma yönünde çalışmalarını sürdürmektedir. 85 inci maddede yapılan değişiklikle, tüm Avrupa ülkelerinde yapılacak nakliyatta tek bir transit belgesinin ve tek bir teminat sisteminin geçerli olması esasına dayalı bu sistemin hukuki alt yapısı Avrupa Birliği gümrük mevzuatına uyumlu olarak oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu maddeyle, transit rejiminde bireysel teminat ve kapsamlı teminat uygulamaları da düzenlenmiş bulunmaktadır.



20	92	2	Fıkra yeniden yazılmıştır	Transit halindeki eşyanın telef veya kaybı	92 nci maddede yapılan değişiklikle, bir kanun metni için çok ayrıntılı düzenlemeler içeren ifadenin sadeleştirilmesi ve daha ayrıntılı düzenlemelerin ikincil mevzuata kaydırılması amaçlanmıştır.
21	95	1	Fıkra yeniden yazılmıştır	Antrepo açma ve işletme izinleri	Madde ile, 4458 sayılı Kanununun 95 inci maddesinin 1 inci fıkrası yeniden düzenlenmiştir. Maddenin 1 inci fıkrasında yapılan değişiklikle özel antrepo statüsündeki mağazalar ve depoları da dâhil olmak üzere, antrepo açılış izni verilmesi ile iznin geçici veya sürekli olarak geri alınmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirlenmesi hususu düzenlenmiştir. Fıkroda ayrıca, mağaza ve depoların faaliyetine, belge ve kayıt düzenine ilişkin usul ve esaslar ile mağazalardan eşya alabilecek kişiler ve satışa konu eşyanın cins ve miktarının da yönetmelikle belirleneceği hükme bağlanmıştır.
22	100	2-3	Yeni fıkralar eklenmiştir	Antrepo	100 üncü maddede yapılan değişiklikle, anılan maddenin birinci fıkrası uyarınca gümrük antrepasına konulan eşyanın gümrük antrepo rejimine tabi olmayacağı ve bu eşyanın da gümrük antrepo kayıtlarına geçirilmesinin gümrük idarelerince zorunlu tutulabileceği belirlenmiştir.
23	110	2	Fıkranın sonuna yeni hüküm eklenmiştir	Dahilde işleme izni	110 uncu maddede yapılan değişiklikle dâhilde işleme rejimi izninin verilebilmesi için temel şartlardan biri olan üreticilerin temel ekonomik çıkarlarının olumsuz etkilenmemesi şartlarının Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmesi hüküm altına alınmıştır.
24	111	2	Fıkra ya yeni hüküm eklenmiştir	Dahilde işleme rejiminde süreler	111 inci maddede yapılan değişiklikle madde metninde Bakanlar Kurulu Kararı ile belirleneceği belirtilen ek sürelerin hangi durumlarda verilebileceğine ilişkin yasal dayanak sağlanmıştır.
25	116	1	Fıkra yeniden yazılmıştır	Türkiye Gümrük Bölgesi dışında işleme faaliyeti	116 ncı maddede yapılan değişiklik ile dâhilde işleme rejimi ile elde edilen işlem görmüş ürünler veya değişmemiş eşya daha önce sadece hariçte işleme rejimi çerçevesinde daha ileri bir işlem veya işçilik görmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici ihraç edilebilirken ticaretin artan çeşitliliği karşısında söz konusu işlem görmüş ürünlerin veya değişmemiş eşyanın sergilenmek ya da tamir edilmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına geçici ihracına da olanak sağlanmıştır.
26	117	-	Madde yeniden yazılmıştır	Geri ödeme sistemi	Madde ile, 4458 sayılı Kanununun dâhilde işleme rejiminin geri ödeme sisteminden yararlandırılmasına ilişkin esasların yer aldığı 117 nci maddesi yeniden düzenlenmiştir.
27	124	2	Fıkranın sonuna yeni hüküm eklenmiştir	Gümrük kontrolü altında işleme izni	124 üncü maddede yapılan değişiklikle gümrük kontrolü altında işleme rejimi izni verilebilmesi için gerekli koşul olan ekonomik şartların hangi durumlarda yerine getirildiği ya da getirilmiş adedileceğinin yönetmelikle düzenleneceği belirlenmiştir.
28	141	5	Yeni fıkra eklenmiştir	Hariçte işleme rejimi	141 inci maddeye ilave edilen hükümle, hariçte işleme rejimi kapsamında yeniden ithal edilen eşyaya ilişkin hükümlere istisna olarak anılan rejimi müteakip serbest dolaşıma giriş rejiminin uygulanacağı durumlar ve buna ilişkin özel şartların Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda, söz konusu eşyanın vergilendirilmesinde bu rejim kapsamında yapılan işleme maliyeti esas alınacaktır.



29	145	3	Yeni fıkra eklenmiştir	Standart de ğ i ş i m sistemi	145 inci maddede yapılan de ğ i ş i k l i k l e t a m i r a m a ç l ı h a r i ç t e i ş l e m e rejiminde tamir edilecek eşyanın yerine tamirat süresi boyunca ikame ürün kullanılmasına olanak sağlayan standart de ğ i ş i m s i s t e m i n e h a n g i h a l l e r d e i z i n v e r i l e c e ğ i n e i l i ş k i n h ü k ü m k o n u l m u ş t u r .
30	153	4	Yeni fıkra eklenmiştir	S e r b e s t b ö l g e l e r	153 ü n c ü m a d d e d e y a p ı l a n d e ğ i ş i k l i k l e s e r b e s t b ö l g e l e r i n h a s s a s k o n u m u d a g ö z ö n ü n d e t u t u l a r a k g ü m r ü k i d a r e l e r i n c e y a p ı l a c a k r i s k a n a l i z l e r i s o n u c u s e r b e s t b ö l g e y e g i r i ş i n i n s a k ı n c a l ı o l a b i l e c e ğ i d ü ş ü n ü l e n k i ş i l e r e g i r i ş i z n i v e r m e m e k h u s u s u n d a g ü m r ü k i d a r e l e r i y e t k i l i k ı l ı n m ı ş t ı r .
31	155	2d	Yeni bent eklenmiştir.	S e r b e s t b ö l g e l e r	155 inci maddede yapılan de ğ i ş i k l i k l e T ü r k i y e G ü m r ü k B ö l g e s i d ı ş ı n d a n d o ğ r u d a n b i r s e r b e s t b ö l g e y e g e l e n e ş y a n ı n g ü m r ü k i d a r e l e r i n c e t a k i b i n i n y a p ı l a b i l m e s i n i t e m i n e n g ü m r ü k i d a r e l e r i n e s u n u l m a ş ı ş a r t ı g e t i r i l m i ş t i r .
32	158	1	Fıkraya yeni bir paragraf eklenmiştir	S e r b e s t b ö l g e l e r	158 inci maddede yapılan de ğ i ş i k l i k l e b i r s e r b e s t b ö l g e d e t ü k e t i m e v e k u l l a n ı m a k o n u o l a b i l e c e k e ş y a n ı n k a p s a m ı b e l i r t e n m i ş t i r .
33	159	3	Yeni fıkra eklenmiştir	S e r b e s t b ö l g e d e ö z e t b e y a n	159 ü n c ü m a d d e d e y a p ı l a n d e ğ i ş i k l i k l e 155 i n c i m a d d e d e y a p ı l a n d e ğ i ş i k l i ğ e p a r a l e l o l a r a k T ü r k i y e G ü m r ü k B ö l g e s i d ı ş ı n d a n d o ğ r u d a n b i r s e r b e s t b ö l g e y e g e l e n v e y a b i r s e r b e s t b ö l g e d e n d o ğ r u d a n T ü r k i y e G ü m r ü k B ö l g e s i d ı ş ı n a ç ı k a n e ş y a y a i l i ş k i n g ü m r ü k i d a r e l e r i n c e e ş y a n ı n t a k i b i n i n y a p ı l a b i l m e s i n i t e m i n e n ö z e t b e y a n v e r i l m e s i z o r u n l u l u ğ u g e t i r i l m i ş t i r .
34	160	-	Madde yeniden yazılmıştır	E ş y a n ı n s e r b e s t b ö l g e d e n ç ı k ı ş ı	160 i n c i m a d d e d e y a p ı l a n d e ğ i ş i k l i k l e , s e r b e s t b ö l g e d e n ç ı k a n e ş y a n ı n t a b i o l a c a ğ ı h ü k ü m l e r y e n i d e n d ü z e n l e n m i ş t i r .
35	161	3-4	Yeni fıkralar eklenmiştir	S e r b e s t b ö l g e l e r	161 i n c i m a d d e d e y a p ı l a n d e ğ i ş i k l i k l e t a r ı m p o l i t i k a s ı k a p s a m ı n d a k i s e r b e s t d o l a ş ı m d a b u l u n a n e ş y a n ı n n o r m a l d e i h r a c ı n a b a ğ l ı o l a n o l a n a k l a r d a n y a r a r l a n m a k s u r e t i y l e s e r b e s t b ö l g e y e k o n u l m a ş ı h a l i n d e , b a h s e k o n u e ş y a y a i l g i l i m e v z u a t ı n d a ö n g ö r ü l e n b i r i ş l e m v e y a k u l l a n ı m a t a b i t u t u l m a ş ı h ü k m ü g e t i r i l m i ş t i r .
36	165A 165B 165C 165D	-	Yeni maddeler eklenmiştir	T ü r k i y e G ü m r ü k B ö l g e s i n d e n ç ı k a n e ş y a	Kanunun "Türkiye Gümrük Bölgesinden Çıkan Eşya" başlıklı beşinci kısmında yer alan 166 ncı maddeden önce gelmek üzere eklenen: Madde 165/A ile, Türkiye Gümrük Bölgesinin kara suları veya hava sahasından gümrük bölgesi içinde durmaksızın geçen taşıt araçları ile taşınan eşya hariç olmak üzere, Türkiye Gümrük Bölgesinden çıkacak eşya için gümrük beyannamesi ya da gümrük beyannamesi verilmesinin gerekmediği durumda özet beyan verileceği; Madde 165/B ile, Türkiye Gümrük Bölgesini terk eden eşyanın gümrük beyannamesi verilmesini gerektiren gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde, bu beyannamenin eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesinden önce ihracat gümrük idaresine verileceği; Madde 165/C ile, Türkiye Gümrük Bölgesini terk eden eşyanın gümrük beyannamesi verilmesini gerektirmeyen gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması halinde, eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesini terk etmesinden önce çıkış gümrük idaresine özet beyan verileceği.



					<p>Madde 165/D ile; özet beyanın şekli ve içeriği, veri işleme tekniği kullanılarak hazırlanacağı, istisnai durumlarda yazılı olarak düzenlenilenlerin de kabul edilebileceği, kim tarafından verileceği hususları ile verilmesinden sonra düzeltme yapılabilme şartları düzenlenmiştir.</p>
37	167	1(3-4-5-6-7-12b)-2	Fıkra ve bentler yeniden yazılmıştır	Muafiyet ve istisnalar	<p>Madde ile, 4458 sayılı Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrasının (3), (5), (6) ve (7) numaralı bentleri ve (12) numaralı bendin (b) alt bendi ile ikinci fıkrası değiştirilmiştir. Birinci fıkranın (3) numaralı bendinde yapılan değişiklikle, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, kuvvet komutanlıkları, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün münhasıran asli görevleri ile ilgili olarak ithal edilecek bazı eşya için, anılan kurumların faaliyet sahaları dikkate alınarak ve rekabet bozucu bir etki yaratmayacağı değerlendirilerek muafiyet öngörülmüştür.</p> <p>Türkiye-AT Ortaklık Konseyi tarafından 6 Mart 1995 tarihinde kabul edilen Gümrük Birliğinin Uygulama Usullerini Belirleyen Kararın 26 ncı maddesi gereğince, bu maddenin 2 nci fıkrasının (b) bendinde "Gümrük vergisi muafiyetine ilişkin (EEC) 918/83 sayılı 28/3/1983 tarihli Konsey Yönetmeliği ile, bunun uygulama hükümlerini belirleyen (EEC) 2287/83, 2288/83, 2289/83 ve 2290/83 sayılı 27/7/1993 tarihli Komisyon Yönetmelikleri" şeklinde sıralanan mevzuatın da Türkiye tarafından benimsenmesi gerekmektedir. Bunun gerekçesi olarak Türkiye'nin Avrupa Birliği ile imzaladığı Gümrük Birliği Anlaşması çerçevesinde, uygulama açısından trafik sapmalarının önlenmesi bakımından aynı muafiyet hükümlerinin benimsenmesi zorunluluğu ortaya konmaktadır.</p> <p>Diğer taraftan; 22/11/2001 tarihli 4721 sayılı Türk Medeni Kanununda 19 uncu maddesinde "kanuni ikametgah" ibaresinin yerini "yerleşim yeri" ibaresinin aldığı hususu madde düzenlenirken göz önünde bulundurulmuştur.</p> <p>AB mevzuatına genel hatları ile uyumlu olan Kanununun 167 nci maddesinin birinci fıkrasının (5), (6) ve (7) numaralı bentleri, yukarıda belirtilen gerekçelerle yeniden düzenlenmiş; (5) numaralı bentte geçen "kullanılmış" ibaresi metinden çıkarılmış, (a) alt bendinde sadece "kara nakil vasıtaları"na tanınan muafiyet AB muafiyet hükümlerine paralel olarak tüm nakil vasıtalarına tanınmıştır. (g) alt bendinde yapılan düzenlemeyle, AB mevzuatının muafiyet hükümlerine paralel olarak; yerleşim yeri Türkiye dışında olan gerçek kişilerin Türkiye'de satın aldıkları veya kiraladıkları konutlarda kullanılmak üzere getirdikleri ev eşyasına gümrük vergilerinden muafiyet tanınmıştır. Ayrıca (h) alt bendinde yapılan düzenlemeyle de, yolcuların kendi kullarımlarına mahsus ticari mahiyette olmayan kişisel eşyasına muafiyet hakkı tanınmıştır. (6) numaralı bendin (a) alt bendinde yer alan 300 Avro muafiyet tutarı da AB mevzuatı muafiyet hükümleri esas alınarak 430 Avro'ya çıkarılmıştır. Birinci fıkranın (7) numaralı bendinde yapılan değişiklikle; sadece gümrük vergilerinden muafiyet ve istisna konusuna ve kapsamına yer verilmiş; bu kapsama girecek eşyanın geliş süreleri dâhil tanımlanması, cins nev'i ve miktarının belirlenmesi ve gerçek bir kişiden diğerine gönderilen veya yolcu beraberinde gelen eşyadan alınacak gümrük vergilerini göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulama yetkisi 167 nci maddenin ikinci fıkrası ile Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.</p> <p>Ayrıca, birinci fıkranın (12) numaralı bendinin (b) alt bendinde, yer alan doğal afet ibaresi yerine, diğer kriz hallerinin muafiyet kapsamında değerlendirilebilmesi maksadıyla, 96/8715 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Başbakanlık Kriz Yönetim Merkezi Yönetmeliğinde yer alan kriz hali kavramına yer verilmiştir.</p>



38	177		Madde yeniden yazılmıştır	Tasfiye	177 nci maddede yapılan değişiklikle yazım hataları giderilmiş ve transit eşyasının tasfiyesine ilişkin mülga 1615 sayılı Gümrük Kanunundan alınarak mer'i Kanunda (g) bendi olarak düzenlenen hüküm kaldırılmış ve maddeye çeşitli mevzuat ile Gümrük Kanununa göre tasfiyesi öngörülen eşya için bir bent eklenmiştir.
39	178	1(f)-2-3	Yeni bent ve fıkra eklenmiş, fıkroda değişiklik yapılmıştır	Tasfiye	178 maddede yapılan değişiklikle 'özel yolla tasfiye' de tasfiye yöntemleri ilave edilmiş; tasfiye edilecek eşyanın insan, hayvan, bitki ve çevre sağlığına zarar vermesini engellemek amacıyla tasfiye idaresinin gerekli önlemleri alma yükümlülüğüne vurgu yapılmıştır.
40	179	-	Madde yeniden yazılmıştır	Tasfiye	179 uncu maddede yapılan değişiklikle, halen sadece ihale yoluyla tasfiye edilecek eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulabilmesi yönündeki düzenleme diğer gümrük rejimleri ve yeniden ihracat için genelleştirilmiş ve perakende satış yoluyla tasfiye edilecek eşya da buna eklenmiştir. Bu düzenlemeyle, gümrük gözetimindeki eşyanın tasfiyelik hale gelse dahi öncelikle sahibi tarafından tasarrufunun teşvik edilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca mer'i Kanununun 240 ıncı maddesinde yer alan tutarın ceza olarak algılanmasının önüne geçmek maksadıyla bu maddeye taşınması uygun bulunmuştur.
41	180	-	Madde yeniden yazılmıştır	Tasfiye	180 inci maddede yapılan değişiklikle satış yoluyla tasfiye edilen eşyanın satış bedelinin dağıtımına ilişkin esaslar düzenlenmiştir.
42	181	-	Madde yeniden yazılmıştır	İthalatta gümrük yükümlülüğünün başlaması	181 inci maddede yapılan değişiklikle ithalatta gümrük yükümlülüğünün başlaması düzenlenmiş; dolaylı temsilde temsilcinin yükümlülüğüne açıklık getirilmiştir.
43	184	1	Fıkra yeniden yazılmıştır	İthalatta gümrük yükümlülüğünün doğması	Gümrük yükümlülüğünün başlaması ibaresi doğması olarak değiştirilmiş, ayrıca fıkranın şekli yazım hatası düzeltilmiştir.
44	191A	-	Yeni madde eklenmiştir		Madde ile, 4458 sayılı Kanununun 192 nci maddesinden önce gelmek üzere 191/A maddesi eklenmiştir. Düzenlemeye göre, 16, 77, 135, 167 ila 170 inci maddelere uygun olarak mahiyeti veya nihai kullanımı nedeniyle tercihli tarife uygulamasından ya da ithalat veya ihracat vergilerinden tamamen veya kısmen muafiyetten yararlanması mümkün olan eşya için; 182 ila 185, 189 veya 190 ıncı maddelere göre gümrük yükümlülüğünün doğduğu hallerde, ilgili kişinin hileli bir davranışı ve ihmalinin bulunmaması ve tercihli tarife ve muafiyet uygulanması için gerekli olan diğer koşulların yerine getirildiğinin ispat edilmesi şartıyla, tercihli tarife ve muafiyet uygulaması devam edecektir.
45	193	1-2-3	3 üncü fıkra yeniden yazılmış, diğer fıkralarda değişiklik yapılmıştır	G ü m r ü k vergileri	193 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle beyan sahibinin kendi hatasından kaynaklı olarak alınmayan veya eksik alınan gümrük vergileri için faiz uygulaması getirilerek bu konudaki boşluk giderilmiştir.



46	194	1-3-4-5	1 inci fıkraya yeni hüküm eklenmiş, 3 ve 4 üncü fıkralar yeniden yazılmış ve 5 inci fıkra eklenmiştir	Dahilde işleme rejimi kapsamında vergi	194 üncü maddeye yapılan ilave ve değişikliklerle, dâhilde işleme rejimi kapsamında ihraç edilen işlem görmüş ürünün bünyesinde kullanılan üçüncü ülke menşeli girdilere uygulanacak ithalat vergilerine (telafi edici vergi) ilişkin ödeme süresi, eksik ödemede uygulanacak müeyyide, fazla ve eksik ödenen ithalat vergilerinin mahsubuna ilişkin düzenleme yapılmış, eklenen fıkralar ile bu hususlara açıklık getirilmiştir.
47	197	5	Yeni fıkra eklenmiştir	Gümrük vergilerinin kesinleşmesi	197 nci maddede yapılan değişiklikle uygulamada çeşitli sorunlara yol açan gümrük vergilerinin kesinleşme tarihine ve tahsil edilebilir hale gelmesine ilişkin hüküm konulmuştur.
48	198	-	Madde yeniden yazılmıştır	G ü m r ü k vergilerinin ödenmesi	Madde ile, 4458 sayılı Kanununun 198 inci maddesi değiştirilmiştir. Maddenin birinci fıkrasında, yapılan kontrol ve denetlemeler sonucunda hiç alınmadığı veya noksan alındığı belirlenen gümrük vergileri ile işlemleri daha sonra yapılmak üzere teslim edilen eşyaya ilişkin gümrük vergilerinin yükümlüye tebliğinden itibaren onbeş gün içinde ödeneceği hükme bağlanmıştır. Bu süre, teminat ve faiz alınmak suretiyle ve sürenin bitmesinden önce ilgili gümrük müdürlüğüne yapılacak yazılı başvuru üzerine onbeşinci günden itibaren otuz gün daha uzatılabilecektir. Beyannamenin tescilinin bir gümrük yükümlülüğü doğurması halinde verginin ödenmiş veya teminata bağlanmış olması 69 uncu madde gereğince eşyanın teslim şartı olduğundan onbeş günlük ödeme süresi bu gibi durumlarda geçerli olmayacaktır. Maddenin ikinci fıkrasında, tebliğ edilen gümrük vergilerine karşı 242 nci madde çerçevesinde gümrük idareleri nezdinde itiraz başvurusunda bulunulmasının ödeme süresini keseceği, ödeme süresinin idarenin ya da yargı kararının yükümlüye tebliğ edildiği tarihten itibaren yeniden başlayacağı hükme bağlanmıştır. Buna göre, yükümlünün idari veya yargısal itiraz hakkını kullanması halinde ödeme süresi kesilecek ve ilgili gümrük idaresi tarafından gerek ilk defa yapılan tebligat, gerekse itiraz üzerine yapılan tebligat ya da yargı kararı üzerine yapılacak tebligatın her birinde yükümlüye onbeş günlük ödeme süresi verilecektir. Maddenin üçüncü fıkrasında, yükümlünün tebliğ edilen vergileri, ödeme süresinin bitimini beklemeksizin kısmen veya tamamen ödeyebileceği hüküm altına alınmıştır. Maddenin dördüncü fıkrası ile AB mevzuatında yer alan 'iyi niyetli yükümlü' kavramı mevzuatımıza kazandırılmış ve tercihli tarife uygulamasında iyi niyetli yükümlünün korunmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir.
49	204	1	Fıkranın birinci paragrafı yeniden yazılmıştır.	Teminat tutarının belirlenmesi	204 üncü maddede yapılan değişiklikle amme alacağını garanti altına almak için alınan teminat tutarının olası gümrük vergilerinin en yüksek tutarına eşit düzeyde değil bu tutar esas alınarak belirleneceği hüküm altına alınmıştır.
50	207	-	Madde yeniden yazılmıştır	Teminatta faiz uygulaması	Değişiklik ile Kanununun 207 nci maddesinde farklı anlamalara ve uygulamalara yol açabilen ifadeler düzeltilmiş ve maddeye eklenen ikinci fıkra ile indirimli teminat uygulamasından yararlanılması durumunda birinci fıkrada belirtilen faizin teminat verilmeyen kısmın tümüne ve nakit verilen kısım dışında kalan kısma uygulanması amaçlanmıştır.



51	210	-	Maddeye yeni hüküm eklenmiştir	G ü m r ü k vergilerinin geri verilmesi veya kaldırılması	210 uncu maddede yapılan değişiklik ile yanlışlıkla tahakkuk ya da tahsil edilen para cezalarının da gümrük vergileri gibi kaldırılması ya da geri verilebilmesi hususundaki yasal boşluk giderilmiştir.
52	221	1-3-4-5	1 inci fıkrasında değişiklik yapılmış, 3 ve 4 üncü fıkralar yeniden yazılmış, 5 inci fıkra yürürlükten kaldırılmıştır	F a z l a mesai ücretleri	221 inci maddede yapılan değişiklikle fazla çalışma ücretlerinin Hazineye aktarılan %50'lik kısmının kaldırılması ve böylece yükümlülerden alınan ücretlerde bir indirimle gidilmesi amaçlanmıştır.
53	223	-	Madde yeniden yazılmıştır	G ü m r ü k personelinin kıyafeti	223 üncü maddede yapılan değişiklik ile başmüdür ve başmüdür yardımcılarını ile yaptığı işin mahiyeti gereği sivil olarak çalışması gerekenler hariç Müsteşarlık taşra teşkilatında çalışan tüm personelin resmi kıyafet giymesi zorunluluğu getirilmiştir.
54	225	1-2	Fıkralara yeni hükümler eklenmiştir	G ü m r ü k müşavirleri	225 maddede yapılan değişiklikle, ticari miktar ve mahiyet arz etmeyen eşyanın ve özel kullanıma mahsus taşıt araçlarının gümrük işlemlerinin gerçek kişilerce doğrudan temsil yoluyla yürütülebilmesi; posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da giden bir kısım eşyanın gümrük işlemleri için posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketlerin dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilmesi imkânı getirilerek bu işlemlerin kolayca yürütülebilmesi ve maliyetlerinin azaltılması amaçlanmıştır. Diğer taraftan, özel hukuk tüzel kişilerinin doğrudan temsil yoluyla gümrük idarelerinde iş takibi yapacak personelinin gümrük müşavir yardımcılarını için öngörülen temel koşulları karşılamaları öngörülmüştür. Yine, doğrudan veya dolaylı temsilcilerin bu Kanunda öngörülen faaliyetlerini yapmalarına engel hastalığı bulunmaması, tereddüt halinde Müsteşarlıkça bu durumun tevsik edilmesinin istenebilmesi benimsenmiştir.
55	226	3-4	Yeni fıkralar eklenmiştir	G ü m r ü k müşavirleri	226 ncı maddede yapılan değişiklikle gümrük müşavirlerinin yanında çalışan gümrük müşavir yardımcılarını ve stajyerlerin yapabileceği iş ve işlemlere ilişkin hüküm konulmuştur.
56	229	2	Fıkra yeniden yazılmıştır	G ü m r ü k müşavirleri Cezalar	229 uncu maddede yapılan değişiklikle gümrük müşavir yardımcılarının gümrük müşavirliği şirketlerine ortak olabilmeleri sağlanmıştır.
57	231	-	Madde yeniden yazılmıştır	Cezaların karara bağlanması	231 inci maddede yapılan düzenleme ile aynı fiile mükerrer ceza verilmesinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.
58	232	-	Madde yeniden yazılmıştır	Para cezalarının dağıtımı	232 inci maddede yapılan düzenleme ile, gümrük vergileri ile birlikte alınması gereken para cezalarının bu vergiler ile aynı zamanda karara bağlanarak tebliğ edilmesi ve aynı zamanda ödenmesi esasını benimsenerek, bunların etkili biçimde takibi ve bilhassa para cezalarının zamanasına uğraması ihtimalinin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.



59	233	-	Madde yeniden yazılmıştır	Cezalar	233 üncü maddede yapılan değişiklikle, 5326 sayılı Kabahatler Kanunundan sonra uygulaması kalmayan "muhbir ikramiyesi" müessesesi yeniden kurulmuştur.
60	234	-	Madde yeniden yazılmıştır	Cezalar	234 üncü maddede yapılan değişiklikle, belirli gümrük rejimlerine ilişkin olarak yapılan beyan ile muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucunda tespit edilen aykırılıklarla ilgili olarak cezalar tespit edilmiştir. Burada rejimlerin özellikleri göz önünde bulundurularak ayırma gidilmiştir. Dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ve tam muafiyetli geçici ithalat rejimi söz konusu olduğunda, bunlar için öngörülen cezaların, serbest dolaşıma giriş rejimi veya kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimiyle alakalı aykırılıkların tespitinde öngörülenlere nazaran yansı kadar olması benimsenmiştir. Belirtilen aykırılıklar, gümrük idaresince tespit edilmelerinden önce beyan sahibince bildirilmeleri durumunda söz konusu cezalar yüzde onbeş nispetinde uygulanacaktır. Buraya kadar belirtilen cezalar, 241 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen miktardan az olamayacaktır. Keza, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri için yukarıda belirtilen cezalara ilişkin hükümler uygulanmayıp bu gibi hallerde, 241 inci maddenin birinci fıkraya hükmüne göre işlem yapılacaktır. 194 üncü maddenin birinci fıkrası uyarınca doğan gümrük yükümlülüğü kapsamında ödenmesi gereken ithalat vergilerinin anılan maddenin beşinci fıkrasında öngörülen tarihe kadar hiç ödenmemiş veya eksik ödenmiş olduğunun gümrük idarelerince yapılan kontrol sonucunda tespit edildiği durumda, ödenmesi gereken ithalat vergilerinin söz konusu beşinci fıkrada belirtilen faizi ile birlikte tahsilinin yanı sıra, yükümlüsü hakkında bu vergilerin dörtte biri tutarında para cezasına hükmedilmesi benimsenmiştir. Bu miktarların, yükümlüsünce gümrük idaresinin tespitinden önce bildirilmesi durumunda bu cezaya hükmedilmeyecek, 194 üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca işlem yapmakla yetinilecektir.
61	237	1-3-4-5	1 ve 3 üncü fıkralarda değişiklik yapılmış, 4 üncü fıkra yeniden yazılmış ve 5 inci fıkra eklenmiştir	Cezalar	237 nci maddede yapılan değişiklikle dökmeye gelen eşyada eşya cinsi itibarıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile özet beyan takibat marjlarının belirlenmesi ve sayılan koşullarla özet beyan eksiklik fazlalıkları için 234 üncü maddenin uygulanmayarak sadece bu maddeye göre ceza belirlenmesi hüküm altına alınmıştır.
62	238	-	Madde yeniden yazılmıştır	Cezalar	238 inci maddede yapılan değişiklikle, 241 inci maddenin ilgili fıkrası ve bentlerinde belirtilen durumlar haricinde, dâhilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi ile geçici ithalat rejimine ilişkin hükümlerin ihlali halinde uygulanacak cezalar belirlenmiştir.
63	241	1 - 3(h-j-l-m) - 4(c-g-h-i) - 5 - 6(d)	Fıkra ve bentlerde eklemeler ve değişiklikler yapılmıştır	Cezalar	241 inci maddenin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 4 üncü maddesinin imkân verdiği şekilde, bu Kanunda ayrı bir ceza tayin edilmiş haller saklı kalmak üzere, bu Kanuna ve bu Kanunda tanıyan yetkilere dayanılarak çıkarılan ikincil düzenlemelerle getirilen hükümlere aykırı hareket



					<p>edenlere söz konusu düzenlemelerde açıkça öngörülmüş olması kaydıyla altmış TL usulsüzlük cezası uygulanması benimsenmiştir. Bu düzenlemeyle mer'i Kanun'da fıkranın mevcut halinden kaynaklanan gümrük idarelerinde yeknesak olmayan uygulamaların bertaraf edilmesi amaçlanmıştır. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte otuz milyon TL olan tutarın her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında yapılan artışlarla 2009 yılı itibarıyla ulaştığı ikiyüzyirmibir TL tutarının yakınmalara yol açması, diğer idari para cezalarıyla kıyaslandığında da görece yüksekliliği dikkate alınarak altmış TL olarak yeniden belirlenmesi benimsenmiştir.</p> <p>241 inci maddenin diğer fıkralarında birinci fıkrada belirtilen tutarın katları olarak ceza alınmasını öngören fiillerin bazılarında değişikliğe gidilmiş, bunlara yeni fiiller ilave edilmiştir.</p>
64	242	-	Madde yeniden yazılmıştır	İtirazlar	<p>242 nci maddede yapılan değişikliklerle, yükümlülerin kendilerine tebliğ edilen gümrük vergileri, cezalar ve idari kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde itiraz edebilmeleri hükmü getirilmiştir. Uygulamada beklenen sonucu vermeyen tebliğ edilen gümrük vergileri için düzeltme talebinde bulunma müessesesinden vazgeçilmiştir.</p>
65	Geçici Madde 6	10	Yeni bent eklenmiştir	G ü m r ü k Müşavirleri	<p>Geçici 6 ncı maddeye eklenen bent ile gümrük müşavirlerinin alacakları ücretlerin yıllık bazda belirlenip Müsteşarlıkça onaylanmasını müteakip uygulamaya konulacağı hüküm altına alınarak uygulamaya yasal dayanak sağlanmıştır.</p>
66	TORBA (eklenmiştir.)	5(3) 9(6) 12(1) 19 25(2a) 26(1a-1b) 28(b) 46(3) 48(1) 66(2) 107 109(1) 119(d) 123(2) 125 168 176(2) 202(1) 236(1)			<p>Kanunun muhtelif maddelerine ilave edilen fıkra, bent ve ibarelere bu maddede yer verilmiştir.</p>
67	TORBA (değiştirilmiştir.)	3(4a-11) 4 7(1-2a) 13(2a) 15(1-3c-6a-6b) 18(2f) 22 24(1a-3a)			<p>Kanunun muhtelif maddelerinde değiştirilen fıkra, ve ibarelere bu maddede yer verilmiştir. Ayrıca 243 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü bendi yürürlükten kaldırılmıştır.</p>



		26(2e) 27(1b-1e) 30 34(3-3a) 37(3) 38(4) 50(2) 54 65(3) 66(4-6) 69(3) 70(2) 76 77(1) 79(1a) 86(1-2) 88(1-2) 93(1b) 97(1) 100(a-b) 106 107 115 119(1d) 121(4-5) 151 153(1) 158(1) 159(2) 165 166 168(1-2) 171(1b) 173(1-3-4) 183(2) 184(2b) 187 190(2b) 197(4) 217 218(1) 219(2) 230 241(3c-3d) 243/2-3b Geçici 6(9) 3.kıs.2.böl başlığı 3.kıs4.böl başlığı 10.kıs1.böl başlığı			
--	--	---	--	--	--



68	TORBA (yürürlük- ten kaldırıl- mıştır.)	6(4)ibare 8(1)ikinci paragraf 42 43 44 45(1)ikinci paragraf 59(2) 94(3)ibare 100 ibare 121(4)ibar e 152(a)ibar e 186(1)ibar e 188(3) 190(3) 191ibare 236(3) 240 244 245 4 8 5 K H K Ek3 5607Kanu n 8(4)			Kanunun yürürlükten kaldırılan maddelerine, muhtelif maddelerinde yer alıp yürürlükten kaldırılan fıkra, bent ve ibarelerine bu maddede yer verilmiştir.
69	3007 sayılı Kanun/Ma dde 7	. . D ö n e r Sermaye Kanunu			3007 sayılı Kanunun adı ile 1, 3 ve 4 üncü maddeleri değiştirilerek Gümrük Kanununun 66 ıncı maddesinde yapılan değişikliklerle gümrük laboratuvarlarında yapılacak tahlillerden alınacak ücretlerin döner sermayeye gelir kaydedilmesi ve döner sermayeden laboratuvarların ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır. Aynı Kanunun 7 nci maddesinde yapılan değişikliklerle döner sermaye işletmelerince teslim alınan eşyanın satışından doğan hâsılâtın tamamının döner sermayeye işletme geliri olarak kaydedilebilmesi sağlanmıştır.
70	5015 sayılı Kanun/Ma dde Ek3	Petrol Pi- yasa s ı K a - nunu			5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun Ek 3 üncü maddesinde yapılan değişikliklerle teknik düzenlemelere uygun olmayan kaçak petrolün tasfiyesi işlemlerinde Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü madde metninden çıkarılarak bu işlemlerde bürokratik bir kademe azaltılmıştır.
71	5607 sayılı Kanun/Ma dde 3-12 ve Geçici 3	Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu			5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesinde yapılan değişikliklerle bütün fiillerin teşebbüs halinde kalsa dahi cezalandırılması; 12 nci maddesinde yapılan değişikliklerle 3 üncü maddesinde sayılan fiillerin madde kapsamına alınması ve Geçici 3 üncü maddesinde yapılan değişikliklerle de bütçeden ödenek alınmaması nedeniyle tarihin ötelenmesi amaçlanmıştır.
72	YÜRÜRLÜK				Yürürlük maddesidir.
73	YÜRÜTME				Yürütme maddesidir.



YENİ GÜMRÜK YÖNETMELİĞİNE GENEL BİR BAKIŞ

Ahmet HOCA

Gümrük Uzmanı
ahoca@gumruk.gov.tr

Özlem
SOYSANLI

Gümrük Uzmanı
soysanli@gumruk.gov.tr

Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 18/6/2009 tarihli ve 5911 sayılı Kanun, 7/7/2009 tarihli ve 27281 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 7 Ekim 2009 tarihinde yürürlüğe girdi.

4458 sayılı Gümrük Kanununun uygulanmasına dair 31/05/2002 tarih ve 24771 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan Gümrük Yönetmeliği de söz konusu Kanun değişikliğine paralel olarak değiştirilmiş ve 7/10/2009 tarih ve 27369 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Yeni Gümrük Yönetmeliği ile mülga Gümrük Yönetmeliği karşılaştırıldığında, öne çıkan temel de-

ğişiklikler aşağıda özetlenmeye çalışılmıştır.

ŞEKLİ DÜZENLEMELER

> Mülga Gümrük Yönetmeliği 756 madde ve 84 adet ekten oluşmakta iken, yeni Gümrük Yönetmeliği 593 madde ve 82 adet ekten oluşmaktadır.¹

> Mükerrerliğin önlenmesi ve mevzuatın sadeleştirilmesi amacıyla Gümrük Kanunu ile tamamen aynı olan hükümler Yönetmelik metninden çıkarılmıştır. Bu şekilde mülga Yönetmelikte bulunmakla birlikte yeni Yönetmelikte yer almayan yaklaşık 150 madde bulunmaktadır.

> Yönetmelikte yer alan "Tahlile ilişkin işlemler, Gümrük Laboratuvarlarının Faaliyetleri Hakkında



Yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.” (Madde 196) hükmü çerçevesinde, tahlile ilişkin Yönetmelikte yer alan maddeler, Yönetmelik metninden çıkarılmıştır.²

➤ Tümüyle idarenin iç işleyişine yönelik olması nedeniyle Yönetmelik eki olarak yayımlanmasına gerek olmayan mülga Yönetmelik eki 11 adet defter, eklerden çıkarılarak Müsteşarlık web sayfasına konulmuştur.

➤ Mülga Gümrük Yönetmeliğinin 2454/93 sayılı Komisyon Tüzüğüne (Topluluk Gümrük Yönetmeliğine) mümkün olabildiği ölçüde uyumlu hale getirilmesine yönelik düzenlemelere de yeni Yönetmelikte yer verilmiştir.

ELEKTRONİK İMZA

Gümrük Yönetmeliğinin muhtelif maddelerinde (Madde 3-112-174) “elektronik imza” ibaresi yer almaktadır. “Veri işleme tekniği” deyiminin tanımı, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa uygun olarak elektronik imza içeren elektronik veri değişimi standart mesajlarının gümrük idareleri ile değişimini ve/veya gümrük işlemlerinin tamamlanması için gerekli bilgilerin gümrük idaresinin bilgisayar sistemine girilmesi olarak değiştirilmiştir.

YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ

Mülga Yönetmelikte yer almayan, Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsüne ilişkin hükümlerin yeni Gümrük Yönetmeliğinde Madde 4 ila 21 arasında düzenlendiği görülmektedir.³

MÜCBİR SEBEP VE BEKLENMEYEN HALLER

Mülga Yönetmelikte bulunmayan mücbir sebep ve beklenmeyen haller tanımının yeni Yönetmeliğe alındığı görülmektedir. (Madde 31)

EŞYANIN MENŞEİ

Eşyanın menşesine ilişkin olarak mülga Gümrük Yönetmeliğinde yer alan (Madde 23-34) özellikle eşyanın tercihsiz menşesinin belirlenmesi ve ispat-

lanmasına ilişkin hükümler, uygulamada karşılaşılan belirli sorunların bertaraf edilmesini sağlayacak ve daha sistematik bir akış oluşturacak şekilde yeniden kaleme alınmıştır. Bu çalışmada aynı zamanda gümrük mevzuatındaki tercihsiz menşe düzenlemelerinin AB mevzuatı ve uygulamalarına paralel bir yapı oluşturacak şekilde yeniden düzenlenmesi amacı gözetilmiştir. Yönetmelik hazırlanırken 84. ve 85. Fasıllarda yer alan eşyanın tercihsiz menşesinin belirlenmesinde dikkate alınması gereken menşe kuralı hakkında AB mevzuatında yapılan değişiklik de dikkate alınarak 8 no.lu Ek buna göre yeniden düzenlenmiştir. Yönetmelik Taslağı ile eşyanın tercihsiz menşesinin ispatlanması için kullanılan menşe şahadetnamelerinin şekil ve içeriği AB mevzuatına uygun şekilde güncellenmiş bulunmaktadır. (Madde 33-42)⁴

ÖZET BEYAN

Özet beyan (Madde 60-71) başlığı altında; Avrupa Birliği mevzuatına uyum çerçevesinde, özet beyanın eşyanın gümrüğe sunulmasından önce taşıma şekillerine göre belirlenen süreler zarfında verilmesi öngörülmüştür. Bu sayede, güvenlik ve emniyet amaçlı risk analizlerinin eşya gümrüğe gelmeden yapılabilmesine olanak sağlanmıştır.⁵

Özet beyan için AB’ye uyumlu yeni işlemlerin bilgisayar sisteminde değişiklik gerektirmesi ve Bilge sisteminin web tabanlı yazılımı devam ettiğinden yeni uygulamanın sistemdeki değişikliklerin yapılabilmesini teminen 1/4/2010 tarihine ötelenmesine yönelik bir geçici madde eklenmiştir.

FİKRİ VE SİNAİ HAKLAR

Fikri ve sinai hakların korunmasına yönelik olarak mülga Gümrük Yönetmeliğinde 7 madde ile düzenlenen hükümler genişletilerek AB mevzuatına uyumlu hale getirilmiş ve yeni Yönetmelikte 12 madde (Madde 100-111) olarak yer almaktadır.⁶



BEYANNAMEYE EKLENMESİ GEREKEN BELGELER

Yeni Gümrük Yönetmeliği ile (Madde 114) elektronik ortamda güvenli erişimi olmayan ve beyannameye eklenmesi gereken belgelerin, elektronik ortama aktararak veri işleme tekniği yoluyla yapılan beyana ekleneceği hüküm altına alınmıştır. Güvenli erişimi olmayan ifadesinin de elektronik ortamda düzenlenmeyen veya bir kamu kurum kuruluşundan doğrudan elektronik ortamda alınmayan belgelerin yükümlü tarafından tarayıcıdan geçirilerek elektronik ortama aktarılması anlamına geldiği düşünülmektedir.

BEYANNAMEDE DÜZELTME

Mülga Yönetmelikte 127'nci maddede düzenlenmiş bulunan beyannameye düzeltme konusu, yeni Yönetmelikte (Madde 121) yeniden düzenlenerek, eşyanın tesliminden sonra da beyannameye düzeltme yapılmasına imkân tanıdığı görülmektedir.⁷

BEYANNAMENİN İPTALİ

Beyannamenin iptali konusu mülga Yönetmelikte 129 uncu maddede düzenlenmiş iken, yeni Yönetmelikte eşyanın tesliminden önce ve sonra beyannamenin iptali olmak üzere iki ana başlıkta 7 madde (Madde 123-129) olarak düzenleme yapılmıştır. (7)

BAŞKA BİR TASARRUF YOLUYLA BEYAN

Mülga Yönetmeliğin 179 uncu maddesinde yer alan başka bir tasarruf yoluyla beyana ilişkin düzenlemeler, yeni Yönetmelikte 5 maddede (Madde 175-179) düzenlenmiştir. Bu kapsamda rejimler bazında uygulama esasları belirlenmiş, ayrıca yararlanmayacak eşya da tanımlanmıştır.

TRANSİT REJİMİ

Mülga Gümrük Yönetmeliğinde 41 madde (Madde 230-270) ile düzenlenmiş bulunan transit rejimi, yeni Yönetmelikte 96 madde (Madde 212-307) haline gelmiştir. Transit rejiminin uygulanmasında basitleştirmiş usuller kapsamında izinli alıcı,

izinli gönderici, özel tipte mühür ve kapsamlı teminat uygulaması Yönetmeliğe dahil edilmiştir. Transit rejimi Ortak Transit ile uyumlu hale gelmiştir. Ayrıca, teminat türleri AB mevzuatına uyumlu hale getirilmiştir.⁸

EKONOMİK ETKİLİ GÜMRÜK REJİMLERİ

Mülga Yönetmelikte 239 maddede (Madde 271-509) düzenlenmiş bulunan ekonomik etkili gümrük rejimleri, yeni Yönetmelikte 107 maddeye (Madde 308-414) indirilmiştir. Ortak hükümler başlığı altında yer alan maddelerin sayısı artırılarak rejim başlıkları altında aynı hükümlerin tekrarlanması engellenmiş, bu sayede madde sayısında azalma sağlanmıştır.

VERGİLERİN VE PARA CEZALARININ GERİ VERİLMESİ VEYA KALDIRILMASI

Mülga Yönetmelikte "Vergilerin geri verilmesi veya kaldırılması" başlığı altında Madde 660-676'da yapılan düzenlemeler, yeni Yönetmelikte "Vergilerin ve para cezalarının geri verilmesi veya kaldırılması" olarak değiştirilmiş, (Madde 499-511) vergilere ilişkin bu düzenlemeler aynı içerikle para cezalarını da içerecek şekilde genişletilmiştir.

EŞYANIN GEÇİCİ DEPOLANMASI VE GÜMRÜK ANTREPO REJİMİ

Mülga Yönetmeliğin 73-99 uncu maddelerinde yer alan eşyanın geçici depolanmasına ilişkin hükümler ile işletmelerin yükümlülüklerine ilişkin olarak antrepo rejimi başlığı altında yer alan hükümler, yeni Yönetmeliğin "Geçici Depolama Yerleri ve Gümrük Antrepo İşletmelerinin Yükümlülükleri" (Madde 512-559) başlığı altında bir araya getirilmiştir.

Yeni Yönetmeliğin gümrük antrepo rejimi (Madde 328-348) başlığı altında ise yalnızca rejimin işleyişine ilişkin hükümlere yer verilmiştir. Ayrıca 7/2/2000 tarih ve 2000/186 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Gümrük Antrepoları Açılması ve İşletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar



Hakkında Yönetmelik” ve buna ilişkin Tebliğ ile düzenlenmiş olan hususlar da yeni Gümrük Yönetmeliğine dercedilerek söz konusu Yönetmelik ve Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

YETKİLENDİRİLMİŞ GÜMRÜK MÜŞAVİRİ

“Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri” uygulaması, Kanundaki düzenlemeye paralel olarak yeni Yönetmelikte de ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. (Madde 574-578)

DİĞER

➤ Hiç alınmayan veya noksan alınan gümrük vergilerinin tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içerisinde ödenmesi yükümlülüğü, itiraz süresinin 15 gün olduğu dikkate alınarak 15 güne çıkarılmıştır. (Madde 490)

➤ Kanunda yapılan değişikliğe paralel olarak, düzeltme talebi ve itiraz şeklinde iki ayrı itiraz müessesesi uygulamada yarar sağlamadığından tek bir itiraz müessesesine dönüştürülmüştür. (Madde 585-587)

➤ 31.05.2002 tarih ve 24771 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmış olan Gümrük Yönetmeliği ile bunların ek ve tadilleri yürürlükten kaldırılmıştır.


GENEL DEĞERLENDİRME

“İnsansız ve kâğıtsız gümrük idaresi” prensibinden hareketle; gümrük işlemlerinin tamamen elektronik ortamda yapılmasını, gümrük idaresi ile mükelleflerin karşı karşıya gelmesinin engellen-

mesini hedefleyen bir çalışmanın ürünü olduğunu düşündüğümüz bir Gümrük Yönetmeliği var karşımızda. Hiçbir maddesinde “yazılı başvuru”, “manuel işlem yapan gümrük idaresi”, “beyanname nüshası” ibareleri olmayan, Kanunun ruhuna uygun olmayan “fiziki muayene” ifadelerinin yer almadığı, sonuç olarak da hazırlanan yeni Gümrük Yönetmeliğinin, gümrük idaresinin elektronik işlem kapasitesinin bir sonraki mevzuat çalışması olması beklenen Modernize Gümrük Kodu çalışmalarını şimdiden karşılayacak düzeyde olduğu görülmektedir.

Modernize Gümrük Kodunun karşılığı olacak Kanun ve Yönetmelik yayımlandıktan sonra yine bu sayfalarda görüşmek dileğiyle !...

DİPNOTLAR

1. Bakınız “Gümrük Yönetmeliği Korelasyon Tablosu” N.Yaşar
2. Bakınız “Laboratuar Tahlili ile İlgili Yeni Düzenlemeler” A.E.İlgüz
3. Bakınız “Yetkilendirilmiş Yükümlü Kavramı ve Türk Gümrük Mevzuatındaki Yeri” K.Özgen-S.Akyüz
4. Bakınız “5911 Sayılı Kanun’un Menşe Hükümlerine İlişkin Bir Değerlendirme”, A.Çıray
5. Bakınız “Emniyet ve Güvenlik Odaklı Yeni Özet Beyan Sistemi”, H.Dalçık-S.B.Yaşar-C.B.Altay
6. Bakınız “Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Korunmasına İlişkin Sınır Önlemleri”, H.Erbay
7. Bakınız “5911 Sayılı Kanuna Göre Beyannamede Düzeltme ve Beyannamenin İptali”, H.Kaya
8. Bakınız “Yeni Gümrük Mevzuatında Transit Rejimi”, M.K.Avcı 



GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ KORELASYON TABLOSU

Nazlı YAŞAR

Gümrük Uzman Yardımcısı
nyasar@gumruk.gov.tr

Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri
1	1	26	-	52	58
2	2	27	37	53	59
3	3	28	37	54	-
4	-	29	38	55	-
5	-	30	39	56	-
6, 7, 8	27	31	42	57	-
9, 10	28	32	40	58	-
11, 12	29	33	41	59	-
13	30	34	-	60	-
14	-	35	43	61	-
15	30	36	44	62	-
16	-	37	45	63	-
17	-	38	46	64	73
17/A	22	39	47	65	-
17/B	23	40	48	66	-
17/C	24	41	49	67	63
17/C	25	42	50	68	74
17/D	26	43	51	69	75
18	32	44	52	70	-
19	-	45	53	71	-
20	-	46	54	72	76
21	-	47	-	73	77
22	-	48	55	74	79
23	-	49	56	75	512
24	-	50	-	76	513
25	33,34,35,36	51	-	77	81



Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri
78	82	146	150	213	-
79	83	147	151	214	206
80	85	148	152	215	-
81	86	149	153	216	-
82	514	150	154	217	-
83	78	151	155	218	-
84	84	152	156	219	-
85	515	153	157	220,222	207
86	80	154	158	221	208
87	88	155	160	223,225,226	209
88	89	156	161	224	208
89	94	157	162	227	210
90	-	158	163	228	211
91	92	159	164	229	-
92	93	160	165	230	-
93	95	161	166	231	212
94	96	162	167	232	-
95	90	163	168	233	217
96	91	164	169	234	-
97	516	165	170	235	218
98	517	166	171	236	-
99	-	167	172	237	219
100	-	168	173	238	220,239
101	-	169	131	239	221,24
102	98	170	132	240	-
103	-	171	133	241	-
104	-	172	134	242	-
105	100	173	135	243	-
106	101	174	136	244	-
107	103	175	137	245	306
108	-	176	138	246	303
109	104	177	139	247	304
110	107	178	175-179	248	-
111	-	179	180	249	-
112	-	180	182	250	222
113	-	181	183	251	-
114	-	182	184	252	224
115	-	183	191	253	225
116	-	184	186	254	226
117	-	185	187	255	-
118	113	186	188	256	227
119	114	187	189	257	216
120	115	188	190	258	236
121	116	189	192	259	238
122	117	190	192	260	227
123	118	191	192	261	-
124	119	192	193	262	243
125	120	193	195	263	-
126	-	194	196	264	-
127	121	195	-	265	246
128	122	196	-	266	247
129,130	123-129	197	-	267	249
131	-	198	-	268	-
132	130	199	-	269	256,257,258
133	-	200	-	270	-
134	174	201	-	271	308
135	-	202	-	272	309
136	140-141	203	-	273	313
137	-	204	-	274	-
138	142	205	-	275	318
139	143	206	-	276	324
140	144	207	-	277	328
141	145	208	-	278	329
142	146	209	205	279	519
143	147	210	-	280	330
144	148	211	204	281	331
145	149	212	-	282	526



Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri
283	-	350	-	488	-
284	533	351	353	489	402
285	522	352	-	490	403
286	534	353	-	491	404
287	523	354	-	492, 493	406
288	332	355	-	494	407
289	536	356	-	495	-
290	537	357	-	496	-
291	333	358	-	497	-
292	334	359	-	498	-
293	335	360	355	499	-
294	336	361	356.368	500	413
295	337	362	-	501	414
296	-	363	-	502	409
297	338	364	363	509	410
298	339	365	358	510	-
299	340	366	359	511	415
300	-	367	-	512	-
301	341	368	-	513	416
302	342	369, 370	361	514	-
303	343	371	362	515	417
304	-	377	364	516	418
305	344	380	-	517	-
306	345	381	-	518	419
307	346	382	-	519	420
308	538	383	-	520	421
309	539	384	365	521	422
310	541	385	366	522	423
311	542	394	-	523	-
312	543	399	-	524	-
313	347	400	-	525	424
314	544	403	372	526	424
315	545	405	374	527	-
316	546	406	373	528	-
317	348	411	375	529	425
318	547	412	-	530	426
319	-	415	376	531	427
320	548	416	-	532	428-430
321	549	417	-	533	429
322	-	418	377	534	-
323	550	419	-	535	431
324	551	420	-	536	432
325	552	422	379	537	433
326	-	423	380	538	434
327	-	427	382	539	434
328	-	431	385	540	-
329	-	434	386	541	435
330	-	435	387	542	-
331	553	439	388	543	-
332	554	444	-	544	438
333	555	447	390	545	439
334	-	452	407	546	440
335	556	453	391	547	441
336	-	459	392	548	442
337	-	460	-	549	443
338	-	465	393	550	444
339	-	470	-	551	445
340	540	471	-	552	-
341	-	472	-	553	-
342	557	473	-	554	-
343	-	474	396	555	-
344	-	477	397	556	-
345	558	475	398	557	446
346	-	483	399	558	447
347	349	484	-	559	448
348	-	485	400	560	449
349	351	486	401	561	450



Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Mülga Gümrük Yönetmeliği Maddeleri	Yeni Gümrük Yönetmeliği Maddeleri
562	-	629	-	696	561
563	451	630	488	697	562
564	-	631	-	698	563
565	452	632	-	699	-
566	452	633	-	700	564
567	453	634	-	701	565
568	-	635	-	702	-
569	454	636	-	703	-
570	-	637	-	704	-
571	-	638	-	705	-
572	-	639	-	706	566
573	-	640	-	707	566
574	-	641	-	708	567
575	-	642	-	709	568
576	473	643	-	710	569
577	455	644	-	711	570
578	456	645	-	712	571
579	-	646	-	713	572
580	457	647	492	714	573
581	458	648	-	715	-
582	459	649	-	716	-
583	459	650	-	717	-
584	-	651	493	718	-
585	460	652	494	719	-
586	461	653	495	720	-
587	462	654	496	721	-
588	463	655	497	722	579
589	464	656	498	723	-
590	465	657	-	724	-
591	466	658	-	725	-
592	467	659	-	726	-
593	468	660	-	727	581
594	469	661	-	728	-
595	470	662	499	729	-
596	471	663	-	730	-
597	472	664	-	731	-
598	474	665	500	732	-
599	475	666	501	733	583
600	476	667	502	734	-
601	477	668	503	735	-
602	478	669	504	736	-
603	479	670	505	737	-
604	480	671	506	738	-
605	-	672	507	739	-
606	481	673	508	740	-
607	482	674	509	741	585
608	-	675	510	742	585
609	-	676	-	743	-
610	-	677	-	744	586
611	-	678	533	745	-
612	-	679	560	746	587
613	-	680	-	747	-
614	483	681	-	748	588
615	-	682	-	749	589
616	-	683	-	750	-
617	484	684	-	751	-
618	-	685	-	752	590
619	-	686	-	753	-
620	485	687	-	754	-
621	-	688	-	755	592 (yürürlük)
622	-	689	-	756	593 (yürütme)
623	-	690	-		
624	486	691	-		
625	-	692	-		
626	-	693	-		
627	487	694	-		
628	-	695	-		



4458 SAYILI GÜMRÜK KANUNUN BAZI MADDELERİN UYGULANMASI HAKKINDA KARAR İLE YAPILAN DÜZENLEMELERE İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

Ahmet HOCA

Gümrük Uzmanı
ahoca@gumruk.gov.tr

Özlem
SOYSANLI

Gümrük Uzmanı
soysanli@gumruk.gov.tr

18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı "Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un, 7/7/2009 tarihli ve 27281 sayılı Resmi Gazete'de, 7/10/2009 tarihinde yürürlüğe girecek şekilde yayımlanması ile birlikte, 4458 sayılı Gümrük Kanununun Bakanlar Kuruluna yetki verdiği hususlarda da gerekli düzenlemelerin yapılması zarureti ortaya çıkmıştır.

Bu gerekçeyle hazırlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile; 7/10/2009 tarihine kadar yürürlükte bulunan 2000/53 sayılı "Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Karar", 2000/69 sayılı "4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar" ve 2003/6661 sayılı "Nihai Kullanıma Konu Eşya ile Gümrük Vergisi Askıya Alınan Eşyadan Kullanım Amacı Tayin Edilenlerin İthalatına İlişkin Karar" ile

düzenlenmiş bulunan hususlar ile 5911 sayılı Kanunun, Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenleme yapılmasını öngördüğü diğer hususlar, tek bir Bakanlar Kurulu Kararı altında birleştirilmiştir.

29/9/2009 tarih ve 2009/15481 sayılı "4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar" 7/10/2009 tarih ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiştir.

Gümrük Kanununun 14 maddesinin dayanak teşkil ettiği söz konusu Karar toplam 137 madde ve 12 ekten oluşmaktadır.

2009/15481 sayılı Karara dayanak teşkil eden Gümrük Kanunu maddeleri ile bu maddelere dayanılarak Kararda yapılan düzenlemeler aşağıdaki Tabloda özet olarak yer almaktadır.



Düzenlemeye Dayanak Teşkil Eden GK Mad.	GK Madde Metni	Konu	İlgili BKK Maddesi
16	"Mahiyeti ve nihai kullanım şekli gerekçesiyle, bazı eşyanın yararlanabileceği tercihli tarife uygulaması, Bakanlar Kurulunca belirlenen şartlara tabidir..."	NİHAİ KULLANIM	İKİNCİ KISIM (Madde 4-12)
74	"...Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeden serbest dolaşıma girişine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir."	SERBEST DOLAŞIMA GİRİŞ	ÜÇÜNCÜ KISIM (Madde 13-15)
131 ve 132	"İthal vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartlar Bakanlar Kurulunca tespit edilir." "...Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminden yararlandırılmayacak eşyaya ilişkin liste Bakanlar Kurulunca belirlenir."	GEÇİCİ İTHALAT	DÖRDÜNCÜ KISIM (Madde 16-44)
141	"...Birinci fıkraya hükümlerine istisna olarak hariçte işleme rejimini müteakip eşyaya serbest dolaşıma giriş rejiminin uygulanacağı durumlar ve buna ilişkin özel şartlar Bakanlar Kurulunca belirlenir. Söz konusu eşyanın vergilendirilmesinde hariçte işleme rejimi kapsamında yapılan işleme maliyeti esas alınır..."	HARİÇTE İŞLEME	ONBİRİNCİ KISIM (Madde 129)
167	"...Birinci fıkranın (3) ila (12) numaralı bentlerinde yer alan eşyayı geliş süreleri dâhil tanımlamaya, bunların cins, nevi ve miktarlarını belirlemeye, muafiyet ve istisna uygulanacak tutarları sifra kadar indirmeye veya iki katına kadar çıkartmaya ve bu muafiyet ve istisnayı farklı eşya itibarıyla birlikte veya ayrı ayrı uygulamaya ve ticari mahiyette bulunmayan vergiye tabi eşyadan alınacak gümrük vergilerini göstermek üzere ilgili kanunlarda belirtilen hadleri geçmemek şartıyla tek ve maktu bir tarife uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir."	GÜMRÜK VERGİLERİNDEN MUAFİYET VE İSTISNA	BEŞİNCİ KISIM (Madde 45-112)
169	"168 inci maddede belirtilen ithalat vergilerinden muafiyet, geri gelen eşyanın ihracı sırasındaki ayniyeti değişmeden yeniden ithali halinde tanınır. Bu koşula istisna getirilmesine ilişkin hal ve şartlar Bakanlar Kurulunca belirlenir."	GERİ GELEN EŞYA	ALTINCI KISIM (Madde 113-114)
195	"...c) Vergi tutannın Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen seviyenin altında kaldığı, hallerde, hesaplanan vergiler Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilmekle birlikte, bunların özel durumu defterde belirtilir."	GÜMRÜK VERGİLERİNİN TAHAKKUKU	ONBİRİNCİ KISIM (Madde 130)
202	"...Teminat aranmayacak ve kısmi teminat uygulanacak halleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir."	TEMİNAT	YEDİNCİ KISIM (Madde 115-116)
214	"Gümrük vergileri 211, 212 ve 213 üncü maddelerde belirtilen haller dışında, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası anlaşma hükümleri çerçevesinde, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek hallerde geri verilir veya kaldırılır..."	VERGİLERİN GERİ VERİLMESİ VEYA KALDIRILMASI	SEKİZİNCİ KISIM (Madde 117-120)
215	"Geri verme veya kaldırma işlemine tabi olmayacak gümrük vergileri miktarı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenir."	VERGİLERİN GERİ VERİLMESİ VEYA KALDIRILMASI	ONBİRİNCİ KISIM (Madde 130)
221	"...İlgililerden tahsil edilecek fazla çalışma ücretlerinin miktarı ve tahsiline ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir..."	FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ	DOKUZUNCU KISIM (Madde 121-125)
225	"...Posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da gönderilen, miktarı ve değeri Bakanlar Kurulunca belirlenecek eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması faaliyetlerinin takip edilip sonuçlandırılmasında, posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketler dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilir..."	DOLAYLI TEMSİL	ONUNCU KISIM (Madde 126-128)
237	"...Dökme gelen eşyada yüzde üçü aşmayacak şekilde eşya cinsi itibarıyla Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenecek oranlardaki eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmaz..."	CEZALAR	ONBİRİNCİ KISIM (Madde 131)



2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında öne çıkan temel değişikliklere aşağıda yer verilmiştir.

➤ 7/10/2009 tarihi öncesinde yürürlükte bulunan 2003/6661 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürütülmekte olan, nihai kullanıma konu eşya ile gümrük vergisi askıya alınan eşyadan, kullanım amacı tayin edilen eşyanın indirimli veya sıfır oranında gümrük vergisi tatbik edilerek serbest dolaşıma girişinde uygulanacak usul ve esaslara ilişkin düzenlemeler Karara alınmıştır.

➤ 5911 sayılı Kanunla yapılan değişikliğe istinaden, Türk Bayrağı çekilmiş gemilerin ve hava taşıtlarının Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmeksizin serbest dolaşıma giriş işlemlerine ilişkin hususlar hüküm altına alınmıştır.

➤ Geçici ithalat konusunda, Karar ile Avrupa Birliğine uyum yükümlülüklerimiz kapsamında Topluluk Gümrük Kodunun uygulama hükümlerini içeren 2454/93 sayılı Topluluk Tüzüğünde yapılan değişikliklere uyum sağlanmıştır.

➤ Hariçte işleme rejimi kapsamında işlenerek geri gelen eşyanın vergileri, işlem görmüş ürünlere ait ithalat vergileri tutarından geçici ihracat eşyası ithal edilse idi uygulanacak olan ithalat vergileri tutarının indirilmesi suretiyle hesaplanmakta iken vergilerin hesaplanmasında işleme maliyetinin esas alınmasına imkan tanınmıştır. Buna göre Bakanlar Kurulu Kararında hangi hallerde katma değer yönteminin kullanılacağı düzenlenmiştir.

➤ 7/10/2009 tarihi öncesinde 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürütülmekte olan gümrük vergilerinden muafiyet ve istisna tanınacak hallerle ilişkin hükümler yeniden düzenlenerek Bakanlar Kurulu Kararına alınmıştır. Söz konusu değişiklikler genel hatları ile 918/83 sayılı AB Muafiyet Tüzüğü ile paralel hükümler ihtiva etmektedir.

➤ Daha önce 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yer alan, geri gelen eşyanın, ihracı sırasın-

daki ayniyeti değişmeden yeniden ithalinde vergilerden muafiyet tanınması koşuluna istisna getirilmesine ilişkin hal ve şartlar Karara aktarılmıştır.

➤ Gümrük Kanununun 195 inci maddesinde yer alan; vergi tutarının Bakanlar Kurulu tarafından belirlenen seviyenin altında kaldığı hallerde, hesaplanan vergiler Gümrük Vergileri Tahakkukunu İzleme Defterine kaydedilmekle birlikte, bunların özel durumu defterde belirtilir hükmü çerçevesinde mülga 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiş olan, vergi tutarı da Kararda tespit edilmiştir

➤ Yine 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiş bulunan, teminat aranmayacak veya kısmi teminat aranacak haller ile ilgili hükümler Karara dercedilmiştir.

➤ 7/10/2009 tarihine kadar yürürlükte bulunan 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiş olan, vergilerin geri verilmesine veya kaldırılmasına ilişkin haller Bakanlar Kurulu Kararında da yer almaktadır.

➤ Daha önce 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında bulunan, geri verme veya kaldırma işlemine tabi olmayacak gümrük vergileri miktarı Kararda belirlenmiştir.

➤ 5911 sayılı Kanun ile 4458 sayılı Gümrük Kanununun 221 inci maddesinde yapılan değişikliğe istinaden, fazla çalışma ücretlerinin miktarları ile genel hatları ile tahsiline ilişkin hususlara Kararda yer verilmiştir. Kararda yer alan miktarlar, mevcut miktarların %75'i ve bunun biraz altında tespit edilmiştir. Kararın 121 inci maddesinin dördüncü fıkrası ile de fazla çalışma ücretlerinin global olarak toplanmasının önü açılmıştır. Söz konusu hüküm Müsteşarlık ile protokol imzalayacak sektör temsilcilerince fazla çalışma ücretlerinin yatırılması öngörülmekte, bunun gerçekleşmesi halinde ise gümrüklerde saymanlığa fazla çalışma ücreti yatırma için gerekli bürokratik kırtasiyecilik-



likten kaynaklanan zaman kaybı engellenecek ve bu esnada sıklıkla karşılaşılan yükümlü ile idarenin karşı karşıya gelme durumu ortadan kalkacaktır.

➤ 5911 sayılı Kanun ile yapılan değişikliğe istinaden, posta yolu ve hızlı kargo taşımacılığı kapsamında gelen ya da giden eşyanın gümrük işlemleri için posta idaresi ya da hızlı kargo taşımacılığı yapan şirketlerin dolaylı temsilci olarak yetkili kılınabilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu kapsamda gelen ya da gönderilen eşyanın miktar ve değeri belirlenmiştir.

➤ 5911 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik çerçevesinde, Kararda yapılan düzenleme ile söz konusu Kanun hükmüne göre hazırlanan Ek:12 liste çerçevesinde dökme gelen eşyada yüzde üçü aşmayan eşya cinsi itibarıyla eksiklik ve fazlalıklar için takibat yapılmayacak oranlar belirlenmiştir. Özellikle petrol türevi ürünlerde bu oranlar aşağı çekilmiştir.

2009/15481 Sayılı “4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar” ile Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

➤ Yurt dışında Konsolosluklarımızdan aldıkları Bayrak Şahadetnamesine dayanarak Türk Bayrağı çekilen her türlü geminin ithalatına ilişkin

11/4/1983 tarihli ve 83/6338 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı,

➤ 13/1/2000 tarihli ve 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Karar”,

➤ 7/1/2000 tarihli ve 2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “4458 sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar”,

➤ 4458 sayılı Gümrük Kanununun 5911 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenen 95 inci maddesinin birinci fıkrası ile antrepo açılış izni verilmesi ile iznin geçici veya sürekli olarak geri alınmasına ilişkin usul ve esasların Gümrük Yönetmeliği ile belirleneceği hüküm altına alındığından 7/2/2000 tarih ve 2000/186 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konan “Gümrük Antrepoları Açılması ve İşletilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”,

➤ 22/12/2003 tarihli ve 2003/6661 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konan “Nihai Kullanıma Konu Eşya ile Gümrük Vergisi Askıya Alınan Eşyadan Kullanım Amacı Tayin Edilenlerin İthalatına İlişkin Karar”. 



YETKİLENDİRİLMİŞ YÜKÜMLÜ KAVRAMI VE TÜRK GÜMRÜK MEVZUATINDAKİ YERİ

A. Kadir ÖZGEN | Gümrük Uzmanı
aozgen@gumruk.gov.tr

Sinan AKYÜZ | Gümrük Uzmanı
sinana@gumruk.gov.tr

Giriş

Terörle mücadele edilmesi ve vatandaşların korunması ihtiyacı, 21. yy dünyasında stratejik öneme sahip bir mesele haline gelmiştir. New York, Madrid ve Londra'daki terörist saldırılar yalnızca yaşadığımız dünya üzerinde önemli sonuçlar doğurmamış aynı zamanda "özgürlük" ve "güvenlik" arasındaki dengenin nasıl sağlanacağı sorusunu da bir kez daha gündeme getirmiştir. Uluslararası ticareti ve taşımacılığı terörden başarılı bir şekilde koruyacak önlemler nasıl belirlenecek ve hayata geçirilecektir? Tüm bunlar yapılırken aynı zamanda mevcut sistemlerin etkinliği ve tüketicilerle iş dünyasına olan faydaları nasıl muhafaza edilecektir? İşte yetkilendirilmiş yükümlü kavramı tam olarak bu anlayış üzerine temellendirilmiştir.

11 Eylül terörist saldırılarından sonra gerek terörizmle mücadele ve sınır emniyetinin sağlanması gerek uluslararası ticaretin kolaylaştırılması ve güvenliğinin sağlanması amaçlarına yönelik olarak, ABD tarafından, Terörizme Karşı Gümrük ve Ticaret Ortaklığı (C-TPAT- Customs and Trade Partnership Against Terrorism) ve Konteyner Güvenlik Girişimi (CSI- Container Security Initiative) programları hayata geçirilmiştir. Bu programlar Dünya Gümrük Örgütü (WCO) de desteklenmiş ve Standartlar Çerçevesi adlı uluslararası belge (WCO SAFE Framework of Standards) üye ülkelerce oy birliği ile 2005 yılında kabul edilmiştir. Avrupa Birliğinde de olumlu yankı bulan bu girişimlerin öncülüğünde Gümrük Güvenlik Programı (CSP- Customs Security Program) adıyla bir program Toplum'da hayata geçirilmiştir.



AB tarafından uygulamaya konulan Gümrük Güvenlik Programı kapsamında, 13 Nisan 2005'te Topluluk Gümrük Kodu'nda değişiklik yapan ve "güvenlik değişiklikleri- security amendment" olarak adlandırılan 648/2005 sayılı Konsey Tüzüğü kabul edilmiş ve 4 Mayıs 2005 tarihli Topluluk Resmi Gazete'sinde yayımlanmıştır. Bu düzenleme ile getirilen değişiklikler üç önemli başlık altında toplanmaktadır:

1. AB' ye yapılacak ihracat ile AB'den yapılacak ithalatta eşyaya ilişkin bilgilerin gümrük idarelerine önceden bildirilmesi zorunluluğu (kalkış ve varış öncesi beyan zorunluluğu),
 2. Güvenilir ticaret erbabına bir dizi kolaylık sağlayan Yetkilendirilmiş Yükümlü (Authorized Economic Operator- AEO) Programı,
 3. Topluluk üyesi tüm ülkeler için yeknesak hale getirilmiş bilgisayar tabanlı risk analizi sistemi.
- Topluluk Kodu'nda yapılan değişikliklere paralel olarak 18 Aralık 2006 tarih ve 1875/2006 sayılı Yönetmelikle Topluluk Yönetmeliğinde de birtakım değişiklikler yapılmış ve yukarıda sayılan uygulamaların hangi tarihte yürürlüğe gireceği belirlenmiştir. Bu çerçevede, artan güvenlik ihtiyacı ile gümrük idarelerinin gereklerini yerine getiren ticaret erbabına bazı kolaylıklar tanınması arasında bir denge kurulmasını hedefleyen yetkilendirilmiş yükümlü uygulaması AB'de 1 Temmuz 2008 tarihinde uygulamaya geçirilmiştir.

Yükümlü ve Yetkilendirilmiş Yükümlü Kavramları

1875/2006 sayılı Yönetmelik'te yükümlü kavramı (economic operator), yetkilendirilmiş yükümlü konsepti içerisinde, yaptığı iş itibarıyla gümrük mevzuatı kapsamındaki faaliyetlerle iştigal eden kişi olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda her ticaret erbabı yükümlü değildir.

Yetkilendirilmiş yükümlü (AEO) ise gümrük idarelerinin gereklerine uyan, mali yeterliliğe sahip, ticari kayıtları düzgün ve erişilebilir olan, kısacası

belirli asgari koşulları taşıması münasebetiyle gümrük idarelerince güvenilir olarak kabul edilen ve kendilerine birtakım yetkiler tanınan kişilerdir. İmalatçı, ihracatçı, taşıyıcı, antrepo işleticisi, gümrük müşaviri, taşıma işleri komisyoncusu gibi bir arz zinciri içerisinde yer alan tüm paydaşlar AEO statüsünün kapsamı içerisinde yer alır. Başka bir ifadeyle, bir arz zinciri dahilindeki tüm ortakların AEO statüsüne sahip olabilmesi ve dolayısıyla bu statünün sağladığı avantajlardan yararlanabilmesi mümkündür.

AEO statüsü, yukarıda belirtilen şekilde bir yükümlü olarak değerlendirilmesi mümkün olan ticaret erbabına verilen bir statüdür. Dolayısıyla bu kapsam içerisinde yer almayan ticaret erbabı yetkilendirilmiş yükümlü statüsünden yararlanamamaktadır. Örneğin Topluluk içerisinde serbest dolaşımda bulunan ve Topluluk menşeli olup olmadığı ile ilgili herhangi bir ispat gerektirmeyen eşyanın taşımacılığını yapan bir kişi AEO statüsünden yararlanamamaktadır. Zira bu kişinin gümrük mevzuatı kapsamında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Yine gümrük mevzuatı kapsamında herhangi bir faaliyeti bulunmamakla birlikte gümrük ve dış ticaret konularında müşterilerine danışmanlık hizmeti veren kişiler de yetkilendirilmiş yükümlü statüsünden yararlanamamaktadır.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü yalnızca Topluluk gümrük bölgesinde yerleşik kişilere verilen bir statüdür. Ancak, Topluluk gümrük bölgesinde bir bölge ofisi bulunan taşıma şirketleri için yerleşik olma koşulu (AEO/Basitleştirilmiş usuller için) bulunmamaktadır. Aynı şekilde, Topluluk ve üçüncü ülkeler arasında yapılan karşılıklı tanıma anlaşmaları sonucunda üçüncü ülkelerdeki yükümlüler bakımından da "yerleşik olma" koşulu söz konusu değildir.

AEO statüsü bir kere verildikten sonra tüm Toplulukta geçerli olan bir statüdür ve bir geçerlilik süresi bulunmamaktadır.



Yetkilendirilmiş Yükümlü Statüsünün Sahibine Sağladığı Avantajlar

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü için gerekli olan koşulları yerine getiren bir kişinin, uluslararası arz zinciri içerisinde güvenilir bir ticaret ortağı olarak kabul görmesi ve öncelikli olarak tercih edilmesi olasıdır. Bu nedenledir ki yetkilendirilmiş yükümlü statüsü çeşitli iş çevrelerinde ticari bir marka olarak değerlendirilmektedir.

Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü, sadece verildiği üye ülkede değil tüm Topluluk üyesi ülkelerde geçerlidir. Ayrıca üçüncü ülkelerle yapılacak karşılıklı tanıma sözleşmeleri sayesinde üçüncü ülkelerde de geçerli olabilmektedir. Bu ise piyasalara daha hızlı ve kolay erişim anlamına gelmektedir.

Yukarıda belirtilen bu genel faydadan başka;

- Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü kişinin günlük faaliyetlerini optimize eder. Zira statü sahibine faaliyetlerinde öngörülebilir bulunma kolaylığı sağlar, esneklik ve zaman kazandırır. Statü sahibi daha az bürokratik işlemle karşı karşıya kalır.
- Yetkilendirilmiş yükümlüler basitleştirilmiş usul ve işlemlerden daha kolay yararlanma hakkını elde eder. Bir yetkilendirilmiş yükümlü tarafından basitleştirilmiş usuller için başvuruda bulunulması halinde, bunun için göz önünde bulundurulacak olan koşullardan daha önce yetkilendirilmiş yükümlü statüsü verilirken dikkate alınmış olanlar tekrar incelenmeyecektir.
- Yetkilendirilmiş yükümlüler belge kontrolü işlemlerine ve fiziki kontrole daha az tabi tutulur. Kontrol edilmesi için seçildiyse öncelikli olarak bu işlemlerden geçer. Bu ise yetkilendirilmiş yükümlüler için daha az bürokrasi ve maliyetlerin azalması; gümrük idareleri için ise eldeki sınırlı kaynakların güvenli alanlardan daha riskli alanlara kaydırılması, kaynakların optimum şekilde kullanılması suretiyle kontrol ve kolaylaştırma arasında bir dengenin kurulması demektir.
- Yetkilendirilmiş yükümlüler eşyanın kontrol edilmesini kendilerine daha az zaman kaybı ve maliyet getirecek bir yerde yapılmasını talep edebilirler.

- Yetkilendirilmiş yükümlüler özet beyanda daha az bilgi sunarlar.
- Yetkilendirilmiş yükümlülere ait eşyanın güvenlik kontrolünden geçirileceğine karar verilmiş olması halinde gümrük idaresince kendilerine bu yönde ön bildirimde bulunulur.

Ayrıca, yetkilendirilmiş yükümlü statüsü sahibine gümrükle doğrudan ilintili olmayan birtakım avantajlar da sağlar:

- Bir arz zinciri içerisinde yer alan ortaklar arasındaki iş birliğini geliştirir.
- Şirket içerisinde standartların oluşturulmasına katkı sağlar.
- Organizasyonel yapının, örgütsel bilincin tesis edilmesine katkı sağlar.
- Arz zinciri içerisinde yer alan ortaklar ve gümrük idareleri arasında iletişimi geliştirir.
- Personel güvenliğini artırır.
- Taşıma güvenliğini artırır.
- Sevkiyatlardaki gecikmeleri azaltır.
- Hırsızlık, kayıp ve fireleri azaltır.

Türk Gümrük Mevzuatında Yetkilendirilmiş Yükümlü

Türk Gümrük Mevzuatına bakıldığı zaman, yetkilendirilmiş yükümlü uygulaması, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 5911 sayılı Kanun ile değişik 5/A maddesi ve Gümrük Yönetmeliğinin 4 ila 21 inci maddeleri ile düzenlenmiştir.

Türkiye Gümrük Bölgesinde ekonomik faaliyette bulunan yerleşik kişilere, Gümrük Yönetmeliğinin 9 ila 12 nci maddelerinde sayılan güvenilirlik koşulu, ticari kayıtların güvenilirliği ve izlenebilir olması koşulu, mali yeterlilik koşulu, emniyet ve güvenlik standardı koşulunu taşımaları halinde yetkilendirilmiş yükümlü statüsü tanınacaktır ve bu şekilde kendilerine yetkilendirilmiş yükümlü statüsü tanınanlar, kolaylaştırılmış emniyet ve güvenlikle ilgili gümrük kontrollerinden veya gümrük mevzuatının öngördüğü basitleştirilmiş uygulamalardan faydalanabileceklerdir.



Söz konusu koşullara kısaca değinmemiz gerekirse;

1- Güvenilirlik koşulu:

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası için başvuruda bulunacak kişinin, bu kişinin gümrük işlerini yürüten doğrudan ya da dolaylı temsilcisinin ve başvuru sahibinin idaresi ya da sermayesi üzerinde kontrolü bulunan kişilerin, başvurunun yapıldığı tarihten önceki üç yıl içerisinde kapsamı ve niteliği Gümrük Müsteşarlığınca belirlenecek ciddi ya da mükerrer gümrük mevzuatı ihlali yapmamış olması gerekmektedir.

Söz konusu koşulun uygulanmasında, yukarıda bahsi geçen kişilerin gümrük işlemlerinin sayısı ve büyüklüğü esas alınarak, yine Müsteşarlıkça belirlenecek oranlar dikkate alınacaktır.

Yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasına ilişkin olarak henüz uygulama tebliği yayımlanmamış olması nedeniyle, bu koşul için öngörülen mevzuat ihlalinin kapsamı ile dikkate alınacak oranlar henüz belirlenmemiştir.

Ancak, bir fikir vermesi açısından, halihazırda onaylanmış kişi statüsü için aranılan genel koşullardan, Gümrük Yönetmeliğinin 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (ç) bentlerinde düzenlenen koşullar incelenebilir. Söz konusu maddede düzenlenen koşulların, uygulama tebliği yayımlandığı zaman ne ölçüde yetkilendirilmiş yükümlü için istenilecek güvenilirlik koşullarıyla paralellik göstereceği bu aşamada öngörülemezlikle birlikte, belli sayıda ve gümrük işlemlerinin belli oranlarında gümrük mevzuatı ihlali yapılmaması koşulu onaylanmış kişi için de aynen aranmaktadır.

Güvenilirlik koşulu, yetkilendirilmiş yükümlü için temel ve olmazsa olmaz koşuldur. Bu kişilerin gümrük mevzuatının öngördüğü basitleştirilmiş usul uygulamalarından ve emniyet ve güvenliğe ilişkin bir takım kolaylaştırmalardan yararlandırıl-

acakları göz önünde bulundurulduğunda, ciddi ve tekrarlanan gümrük mevzuatı ihlallerinin yapılmıyor olması riskli addedilmemeleri ve gümrük idaresince güvenilir kabul edilmeleri için gerek şarttır.

Yukarıda bahsedildiği gibi, hangi ihlallerin hangi oranlarda tekrarının güvenilirlik koşulu için sınır kabul edileceği, uygulama tebliği ile belirlenecektir.

2- Ticari kayıtların güvenilirliği ve izlenebilir olması koşulu:

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası talebinde bulunacak kişinin, ticari kayıtları ile varsa taşımaya ilişkin kayıtlarının Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ila (g) bentlerinde belirtilen koşulları taşıyacak şekilde düzgün ve yeterli bir sistem çerçevesinde tutulması gerekmektedir.

Söz konusu koşullar incelendiğinde, temel olarak gümrük idaresinin yapacağı sonradan kontrolü kolaylaştırıcı ve bilgilerin doğru, güvenli olmasını sağlayacak; eşya ayırımın mümkün kılacak, eşya akışı ile yasadışı ve usulsüz işlemlerin tespitine izin verecek; gümrük idaresinin kayıtlara fiziki ve elektronik olarak erişebilmesine imkan verecek şekilde ticari kayıt sisteminin varlığı aranmakta ve bu şekilde yapılacak sonradan kontrollerde ticari kayıtlar yoluyla gümrük idaresinin her türlü bilgiye ulaşımının sağlanması amaçlanmaktadır.

3- Mali yeterlilik koşulu:

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası için müracaatta bulunacak kişinin, son 3 yıllık faaliyeti göz önünde bulundurularak, mali yeterliliğe sahip olduğunun buna ilişkin rapor ile belgelendirilmesi gerekmektedir.

Mali yeterlilik, başvuru sahibinin faaliyette bulunduğu iş alanının özellikleri de dikkate alınarak, taahhütlerini karşılamaya yeterli iyi bir mali durumunun bulunmasını ifade eder ve firmanın



sürekliliği ile gelecekte de taahhütlerini karşılayabileceğine ilişkin karine teşkil eder.

4- Emniyet ve güvenlik standardı koşulu:

Emniyet ve güvenliğe ilişkin yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası talebinde bulunacakların, uygun emniyet ve güvenlik standartlarına sahip olması gerekmektedir. Bu standartların bulunup bulunmadığının tespitinde, Yönetmeliğin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ila (f) bentlerinde sayılan unsurların varlığı aranacaktır.

Bu unsurlara bakıldığında, yetkilendirilmiş yükümlü faaliyetinin yürütüldüğü binalar, yükleme yerleri, sevkiyat sahaları, kargo bölümlerinde yetkisiz kişilerin girişine izin vermeyecek şekilde gerekli emniyet önlemlerinin alınması ve binaların bu şekilde inşa edilmiş olması; faaliyete konu eşyanın değiştirilmesi, kaybı gibi güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek tedbirlerin alınması; yasaklama ve kısıtlamaya tabi eşya ile diğer eşyayı ayıracak iş akışının kurulması; uluslararası arz zincirinin güvenliğinin kontrolü amacıyla iş yapılan kişilerin tespit edilebilmesine olanak sağlanması; çalışanların güvenlik araştırmasının yapılıyor olması ve gerekli eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi gibi koşulların aranıldığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen koşullar çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda, koşulları sağlayan kişiler için taleplerine göre üç tür yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası düzenlenebilecektir.

1- Gümrük mevzuatında öngörülen basitleştirilmiş usul uygulamalarından yararlanmak isteyen ve "emniyet ve güvenlik standardı koşulu" hariç tüm koşulları sağlayan kişiler için "yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası/basitleştirilmiş uygulamalar" düzenlenecektir.

Basitleştirilmiş usuller Gümrük Kanununun 71 inci maddesinde sayılmış ve bu usullerden hangi koşullarda yararlanılabileceği de Gümrük Yönetmeliğinin 140 ila 168 inci maddelerinde

düzenlenmiştir. Bu çerçevede, basitleştirilmiş uygulamalara ilişkin yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasına sahip olanlar, Gümrük Yönetmeliğinin 140 ila 168 inci maddeleri çerçevesinde basitleştirilmiş usullerden yararlanabileceklerdir.

2- Türkiye gümrük bölgesine eşya giriş ve çıkışı sırasında yapılacak olan emniyet ve güvenlik kontrollerine ilişkin kolaylaştırmalardan yararlanmak isteyen ve yukarıda belirtilen koşulların tamamını sağlayan kişiler için "yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası/emniyet ve güvenlik" düzenlenecektir.

Bu kişilerce giriş özet beyanı verildiğinde, gümrük idaresi, eşyanın Türkiye gümrük bölgesine varışından önce, eğer kontrolün gerçekleştirilmesini tehlikeye düşürecek bir durum yoksa, risk analizi sonucunda fiziki kontrol seçilmişse bu durumu yetkilendirilmiş yükümlüye bildirecektir.

Ayrıca, emniyet ve güvenliğe ilişkin yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası olan ithalatçı veya ihracatçılar veya bunlar adına işlem yapan yine sertifika sahibi gümrük müşavirleri, nakliyeciler veya kara, deniz ve havayolu işletmeleri azaltılmış zorunlu bilgilerden oluşan giriş veya çıkış özet beyanı verebileceklerdir.

3- Hem basitleştirilmiş uygulamalardan hem de emniyet ve güvenliğe ilişkin kolaylaştırmalardan yararlanmak isteyen ve yine yukarıda belirtilen koşulların tamamını sağlayan kişiler için "yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası/basitleştirilmiş uygulamalar-emniyet ve güvenlik" düzenlenecektir.

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası müracaatı, ticaret siciline kayıtlı olunan il esas alınarak uygulama tebliğinin yürürlüğe girmesi ile birlikte Gümrük Müsteşarlığınca yetkili kılınacak gümrük ve muhafaza başmüdürlüklerine yapılacak; başmüdürlüklerce, aranan koşulların sağlandığının tespiti durumunda, yine şekli ve içeriği Gümrük



Müsteşarlığınca belirlenecek formatta sertifika düzenlenecektir.

Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası süresiz olarak düzenlenecek ve BİLGE sisteminin geçerli olduğu gümrük idarelerinde kullanılabilir.

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi ve Yetkilendirilmiş Yükümlü Sertifikası

Onaylanmış kişi statüsü ile yetkilendirilmiş yükümlü uygulamaları birbirlerine benzerlik göstermekle birlikte, aralarında önemli farklılıklar da bulunmaktadır. Şöyle ki;

1- AB Gümrük Koduna uyum hedefinin bir sonucu olarak, gümrük işlem ve formalitelerinin basitleştirilmesi ve hızlandırılması amacıyla hareketle gümrük mevzuatımızda basitleştirilmiş usul uygulamaları düzenlenmiş ve onaylanmış kişi statüsü uygulaması da mevzuatımızda yer alan basitleştirilmiş usul uygulamalarından yararlanacak kişileri sertifikalandırma hedefiyle uygulamaya sokulmuştur. Bu kapsamda, eşyanın gümrükte bekleme süresinin asgariye indirilmesi, zaman kayıplarının ve gereksiz harcamaların önüne geçilmesi suretiyle ticarete gümrük işlemlerinden kaynaklanan maliyetin düşürülmesi ve özellikle sanayi için girdi niteliğindeki eşyanın süratle ekonomiye kazandırılması amaçlanmıştır.

Yetkilendirilmiş yükümlü uygulaması ise, ticaretin kolaylaştırılması ve hızlandırılması hedefini kapsamakla birlikte, esas olarak özellikle 11 Eylül saldırılarından sonra tüm dünyada önem kazanan şekliyle uluslararası ticaretin güvenliğinin sağlanması nihai hedefiyle ortaya çıkmıştır. Bu şekliyle onaylanmış kişi statüsünün sağladığı basitleştirilmiş uygulamalar yetkisini içermekle birlikte, aynı zamanda arz zincirinin tüm aşamalarında emniyet ve güvenliğe ilişkin standartları da göz önünde bulundurmaktadır.

2- Onaylanmış kişi statüsü esas olarak imalat faaliyeti yürüten ithalatçı ve ihracatçılara ve imalatçı

olmanın istisnası olarak da kendisiyle aynı gruba bağlı imalatçıların dış ticaret işlemlerini yürüten aracı ithalatçı ya da aracı ihracatçılara tanınmaktadır.

Yetkilendirilmiş yükümlü olmak için ise imalatçı olma koşulu bulunmamaktadır. Yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasına imalatçı olup olmadıklarına bakılmaksızın, ithalatçılar, ihracatçılar, antrepo işleticileri, gümrük müşavirleri, nakliyeciler, kara, deniz ve havayolu işletmeleri gerekli koşulları taşımaları halinde sahip olabileceklerdir.

3- Onaylanmış kişiler, Türk gümrük idarelerinde yürütecekleri işlemleri için yetkilendirilmişlerdir. Yine onaylanmış ihracatçıların sahip oldukları onaylanmış ihracatçı yetki numarası tatbik edilmek suretiyle basitleştirilmiş usulde düzenlenen A.TR dolaşım belgeleri Avrupa Birliği üyesi ülkelere kabul edilmekle birlikte, onaylanmış ihracatçının bu yetkisini Türkiye dışında kullanması mümkün bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, karşılıklı yapılacak tanıma anlaşması kapsamında, anlaşmaya taraf bir ülkenin yetkilendirilmiş yükümlülere anlaşmaya taraf diğer ülkede sertifikalarını kullanabilecekler ve bu çerçevede basitleştirilmiş uygulamalar ile emniyet ve güvenliğe ilişkin kolaylaştırmalardan yararlanabileceklerdir.

4- Onaylanmış kişi statüsüne, Yönetmelik ile belirlenen tutarlarda ithalat-ihracat performansını gerçekleştirenler sahip olabilirken, yetkilendirilmiş yükümlüler için böyle bir performans kriteri aranmayacaktır.

5- Onaylanmış kişi statü belgesi iki yıl geçerli olmak üzere düzenlenirken ve her iki yılda bir güncellenmesi gerekirken, yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası süresiz olarak düzenlenecektir.

Sonuç

Bir taraftan uluslararası ticaretin günümüzde ulaş-



tığı büyüklük ve hız ile rekabet koşulları, diğer taraftan terörizm ve kaçakçılık gibi yasa dışı unsurların daha fazla ortaya çıkmasıyla birlikte önem kazanan sınır güvenliği ve mal hareketlerinin güvenliği dikkate alınarak, yasal ticaretin önündeki engeller kaldırılarak daha hızlı ve daha az maliyetle eşya sevkiyatı ile birlikte daha güvenli bir ticaret hedefiyle yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasına gidilmiştir.

Dünyada ortaya çıkan bu genel eğilime paralel olarak, ülkemiz ihracatçıların rekabet koşullarının iyileştirilmesi, gümrük prosedürlerinden kaynaklanan maliyet unsurlarının azaltılması ve sanayi için girdi niteliğindeki eşyanın süratle ekonomiye kazandırılması ve tüm bunlar yapılırken emniyet ve güvenlik denetimlerinin gerekli etkin-

likte yürütülmesi hedeflerinden hareketle, yetkilendirilmiş yükümlü uygulaması Türk Gümrük Mevzuatında düzenlenmiştir.

Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliğinde yer almış olmakla birlikte, henüz uygulamaya ilişkin tebliğ yürürlüğe girmediğinden fiilen yetkilendirilmiş yükümlü statusü tanınmamaktadır. Uluslararası ticarete arz zincirinin her aşamasında yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının nasıl olacağı, gerek basitleştirilmiş uygulamalar gerekse emniyet ve güvenlik standartlarına ilişkin sertifikalandırmanın nasıl yapılacağı ve sonuçları ülkemiz koşulları ve ekonomik aktörlerinin çıkarları da gözönünde bulundurularak tebliğ ile düzenlenecektir.



EMNİYET VE GÜVENLİK ODAKLI YENİ ÖZET BEYAN SİSTEMİ

Hakan DALCIK | Gümrük Uzmanı
hakand@gumruk.gov.tr

B. Serkan YAŞAR | Gümrük Uzmanı
serkan@gumruk.gov.tr

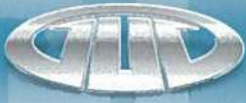
Cenk Burak ALTAY | Gümrük Uzmanı
cenk@gumruk.gov.tr

Bilindiği gibi, 11 Eylül sonrası, her alanda emniyet ve güvenliğe verilen önem artmış; devletler, vatandaşlarının emniyet ve güvenliğine yönelik ek önlemler almaya başlamış; bu gelişmelere paralel olarak uluslararası ticaret ve lojistik sektöründe de güvenlik kavramı ön plana çıkmış; bu çerçevede güvenli tedarik zinciri kavramı gelişmiştir. Güvenli tedarik zinciri konusunda önemli rolü olan kurumlardan biri de gümrük idaresidir.

Uluslararası ticarete gümrük idaresinden emniyet ve güvenlik yönlerinden etkin bir denetim gerçekleştirilmesi beklenirken; gerçekleştirilecek denetimlerin tedarik zincirinde gecikmelere ve ek maliyetlere yol açmaması gerekmektedir. Hatta, özellikle ekonomik durgunluk dönemlerinde, iş çevrelerinin gümrük idaresinden beklentisi, tedarik zincirine hızlı ve düşük maliyetle girdi teminine katkı sağlamasıdır. Böylece gümrük idaresi, etkin

emniyet ve güvenlik kontrolleri yapma işlevi ile ticaretin kolaylaştırılmasına yönelik işlevi arasındaki dengeyi sağlamak durumunda kalmaktadır. Gümrük idaresinin kendisinden beklenen bu iki işlevi birlikte yerine getirebilmesi ise ancak seçicilik ile mümkün olabilecektir. Zaten, gümrük idaresinden, uluslararası ticarete konu eşyanın tamamını fiziksel olarak kontrol etmesinin beklenmeyeceği açıktır. Dolayısıyla, özellikle bilişim teknolojilerini kullanarak risk değerlendirmesi yapmak suretiyle gümrük denetimlerini belirli eşya üzerinde yoğunlaştırmak gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Böylece, riskli görülen eşya üzerinde daha etkin denetim yapılarak risk unsuru içermeyen eşyanın işlemlerinin daha hızlı ve daha düşük maliyetlerle tamamlanması sağlanabilecektir.

Eşyaya ilişkin sağlıklı bir risk değerlendirmesi yapılabilmesi ise, ancak eşyaya ilişkin bilginin za-



manında alınması ile mümkün olabilecektir. Emniyet ve güvenlik yönlerinden bakıldığında, eşyaya ilişkin risk değerlendirmesinin taşıtın gümrük idaresine gelmesinden önce tamamlanması önem arz etmektedir. Böylece, yurda girişi emniyet ve güvenlik yönlerinden sakıncalı olabilecek eşyaya ilişkin tedbirler gümrük idaresince zamanında alınabilecektir. Bu çerçevede, uluslararası ticarete emniyet ve güvenlik odaklı bir çok girişim başlatılmıştır.

Avrupa Birliği de, tehlikeli ve yasadışı eşyanın tespiti için; gümrük bilgi ve deneyiminin, modern bilişim sistemleri ve etkin bir risk yönetimi ile desteklenmesi gerektiğini benimsemiş ve bu doğrultuda Topluluk Gümrük Kodu'nda değişikliğe gitmiştir. 648/2005 sayılı Avrupa Parlamentosu ve KONSEY Tüzüğü ile Topluluk Gümrük Kodu'nda "güvenlik" odaklı yapılan değişiklikler, ana hatlarıyla

- Eşyanın AB'ye ithali ya da AB'den ihracı öncesinde ticaret erbabının gümrük idaresine bildirimde bulunmasını (1 Temmuz 2009) ¹
 - Güvenilir ticaret erbabına ticareti kolaylaştırıcı imkanlar sağlanmasını (AEO – yetkilendirilmiş yükümlü) (1 Ocak 2008)
 - Topluluk bünyesinde bilişim sistemleri ile desteklenmiş ortak risk kriterleri tanımlanmasını (2007 – 2009)
- Kapsamaktadır.

648/2005 sayılı Avrupa Parlamentosu ve KONSEY Tüzüğü ile Topluluk Gümrük Kodu'nda yapılan değişikliklere uygun olarak, Topluluk Gümrük Yönetmeliği'nde de 1875/2006 sayılı Komisyon Tüzüğü ve bunu takip eden muhtelif Komisyon Tüzükleri ile gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Avrupa Birliği gümrük mevzuatındaki değişikliklere paralel olarak, gümrük mevzuatımızda da yeni Gümrük Kanunu ve Yönetmelik değişikliği ile özet beyana ilişkin hükümlerde kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. Özet beyan hükümleri 5911 sayılı Kanunla değişik 4458 sayılı Gümrük Kanununun 35/A, 35/B ve 35/C maddelerinde yer almaktadır. Yeni Gümrük Kanununda yapılan düzenlemeye göre, özet beyanın eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilmesinden önce veri işleme tekniği

kullanılarak verilmesi esastır. Özet beyan verilebilmesi için gerekli süre sınırları Yönetmeliğin 68 inci maddesi çerçevesinde taşıma şekillerine göre belirlenmiştir. Buna göre;

Denizyolu taşımacılığında, konteyner ile taşınan eşya için hareket limanında eşyanın gemiye yüklenmesinden en az yirmidört saat önce, dökme ve ambalaj halindeki eşya için Türkiye Gümrük Bölgesindeki ilk varış limanına gelmeden en az dört saat önce,

Havayolu taşımacılığında, uçuş süresi dört saatten az olan uçuşlarda en geç uçağın havalandığı ana kadar, uçuş süresi dört saatten fazla olan uçuşlarda ise Türkiye Gümrük Bölgesinde ilk havalimanına inilmesinden en az dört saat önce, Özet beyan verilmesi gerekmektedir.

Demiryolu taşımacılığında özet beyanın giriş gümrük idaresine varılmasından en az iki saat önce, **karayolu taşımacılığında** ise en az bir saat önce verilmesi hüküm altına alınmış; ancak, karayolu taşımacılığında taşıyıcının yurtiçinde bir acentesinin olmaması gibi nedenlerle öngörülen sürede özet beyanın verilememesi halinde bir istisna getirilerek aracın girişinden itibaren bir saat içerisinde de özet beyan verilebilmesine olanak tanınmıştır.

Özet beyanın eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesine getirilişinden önce verilmesindeki temel amaç emniyet ve güvenlik amaçlı risk analizlerinin gerçekleştirilmesidir. Eşyanın gelişinden önce risk analizlerinin tamamlanması esastır. Bununla beraber, denizyolu taşımacılığında konteyner ile taşınan eşya için risk analizi eşya gemiye yüklenene kadar tamamlanmaktadır. Bu çerçevede, yapılan risk analizleri sonucunda, yurda getirilecek eşyanın örneğin insan ve çevre sağlığını tehdit eder bir durumunun tespiti halinde eşyanın ilk hareket limanında gemiye yüklenmeyeceğine yönelik bildirimde bulunulması hükmü yeni Yönetmelikte yer almaktadır.

Özet beyanda yapılan diğer bir esaslı değişiklik özet beyanın kimler tarafından verileceği ile ilgili-



dir. Mevcut uygulamada, özellikle deniz veya havayolunda eşyanın gümrüğe sunulmasını müteakip 24 saat içerisinde gemi acentesi veya havayolu şirketince bir ana özet beyan, daha sonra ise forwarder olarak adlandırılan aracı firmalarca grupaj türünde özet beyan verilmektedir.

Ancak Yönetmeliğin 65, 66 ve 67 nci maddeleri uyarınca mevcut uygulama bir bakıma tersine dönmüştür. Bu çerçevede, Yönetmeliğin 65 inci maddesi uyarınca kombine taşımacılıkta özet beyanı verme yükümlülüğü taşınan taşıma aracının işleticisine aittir. Bir örnek vermek gerekirse, Ro-Ro taşımacılığında özet beyanı gemi acentesinin değil taşınan TIR aracının işleticisinin vermesi gerekmektedir. Yönetmeliğin 66 ncı maddesinde ise deniz veya hava taşımacılığında özet beyan verme yükümlülüğünün taşıma işlemini taahhüt ederek eşyanın araçta taşınması için konşimento düzenleyene ait olduğu hüküm altına alınmıştır. Buradaki temel amaç, deniz veya hava yolunda **aracı firmaların** özet beyan vermesidir.

Yönetmeliğin 67 nci maddesi varış öncesi bildirim müessesesini getirmiştir. Buna göre, kombine taşımacılıkta TIR aracı işleticisi veya **aracı firmalar** tarafından özet beyanın verildiği hallerde, Türkiye Gümrük Bölgesine girilirken kullanılan taşıma aracının işleticisi veya temsilcisinin yani gemi acentesi veya havayolu şirketinin araçta bulunan tüm sevkiyatları liste halinde bildirmesi gerekmektedir. Yapılacak bildirim, o araç kapsamında verilen özet beyanlar ile ilişkilendirilmesine imkân verecek bilgileri ihtiva edeceği öngörülmüştür. Gerekli bilgileri içermesi durumunda yükleme listesi, ticari, liman veya taşıma belgeleri varış öncesi bildirim yerine kullanılabilir. Varış öncesi bildirim, denizyolunda taşıma aracının giriş gümrük idaresine varışından en az 3 saat öncesine, diğer yollarda ise taşıma aracının Türkiye Gümrük Bölgesine varışına kadar geçen sürede yapılması öngörülmüştür.

Özet beyanda düzeltme hususu, 5911 sayılı Kanun ile değişik 4458 sayılı Kanunun 35/B mad-


desinde yer almaktadır. Buna göre; eşyanın muayene edileceğinin bildirilmesinden, bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden, eşyanın boşaltılmasına izin verilmesinden önce özet beyanı veren yükümlü tarafından özet beyanda yer alan tüm bilgilerin değiştirilebilmesi mümkündür. Sonrası yapılacak düzeltmelerde gümrük idaresine başvurulması gerekmektedir.

Bir diğer yenilik Kanunun 35/C maddesi ile getirilmiştir. Yönetmeliğin 68 inci maddesinde yer alan süre sınırları içerisinde verilmesi koşuluyla giriş gümrük idaresi gümrük beyannamesi verilen eşya için özet beyan verilmesinden vazgeçebilmektedir. Ancak gümrük beyannamesi özet beyanda bulunması gerekli asgari bilgileri içermelidir. Beyanname, tescil edilinceye kadar özet beyan statüsünde bulunmakta ve risk analizleri gümrük beyannamesi üzerinden yürütülmektedir. Eşyanın gümrüğe sunulmasıyla birlikte beyanname tescil edilerek rejimin öngördüğü işlemlere tabi tutulması mümkün olabilmektedir.

Kanunun 39 uncu maddesi eşyanın gümrüğe sunulması sırasında özet beyan veya yerine geçen gümrük beyannamesinin ilişkilendirilmesi hükmünü getirmiştir. Burada yer alan ilişkilendirme gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanım için gerekli 20 ve 45 günlük süreler açısından büyük önem arz etmektedir. Şöyle ki, Yönetmeliğin 77 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca sürelerin eşyanın gümrüğe sunulduğu tarihte başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

BİLGE sisteminde yapılacak düzenlemelerin tamamlanmasının zaman alacak olması nedeniyle özet beyana ilişkin hükümler 1 Nisan 2010 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanacak olup söz konusu tarihe kadar mevcut uygulamaya devam edilecektir.

DİPNOT

¹ 273/2009 sayılı Komisyon Tüzüğü ile 31.12.2010 tarihine kadar bir geçiş süreci tanınmıştır. 



5911 SAYILI KANUNA GÖRE BEYANNAMEDE DÜZELTME ve BEYANNAMENİN İPTALİ

Hasan KAYA

Gümrük Uzmanı
hkaya@gumruk.gov.tr

5911 sayılı Kanun, gümrük beyannamelerinde düzeltme ve gümrük beyannamelerinin iptali konusunda yeni düzenlemeler içermektedir. AB Gümrük Mevzuatında yer alan düzenlemelerden yola çıkılarak yapılan bu yeni düzenleme hakkında aşağıda yer alan bilgilerin paylaşılması yerinde olacaktır:

Beynamede Düzeltme

Kanunun 63 üncü maddesinde yapılan değişiklik, yükümlü talebine bağlı olarak beynamede yapılabilecek düzeltmenin kapsamının genişlemesi sonucunu doğuracaktır. Bu bağlamda, “başka bir eşya”nın beyanı sonucunu doğurmaması kaydıyla, beyan sahibinin talebi üzerine beynamede yer alan bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesi olanaklı hale getirilmiştir. Hatırlanacağı üzere, değişiklikten önce anılan Kanun maddesinde, beyannamelerin tescilden sonra

düzeltilmeyeceği; ancak, beyan sahibinin talebi üzerine, tescilden sonra eşyanın cins, nevi ve niteliği ile marka ve numaraları dışında beynamede yer alan ağırlık, adet, ölçü yahut kıymet yönlerinden bir veya daha fazla bilginin düzeltilmesi öngörülmektedir.

Yeni Gümrük Yönetmeliğinin beynamede düzeltmeye ilişkin maddesinde, “başka bir eşya” deyiminden ne anlaşılması gerektiği açıklığa kavuşturularak, bu alanda yaşanması muhtemel tereddütlerin peşin olarak giderilmesi amaçlanmıştır. Bu çerçevede, yeni Gümrük Yönetmeliğinde, “başka bir eşya” ifadesinden, tarife alt pozisyonu değişen, değişmemesi durumunda ise her türlü vergi ile ek mali yükümlülüğün ad valorem usulde oran veya spesifik usulde miktarında ve/veya ticaret politikası önleminde, faydalanılacak hak ve menfaatlerde farklılık yara-



tacak eşyanın anlaşılması gerektiği yönünde düzenleme yapılmıştır.

Beynamede düzeltme hakkının, beyan sahibinin talebi ve gümrük idaresinin iznine bağlı olduğu ve söz konusu Kanun maddesinde belirtilen işlem aşamaları ile sınırlandırıldığı unutulmamalıdır. Kanunun 63 üncü maddesi ve 73 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükümleri doğrultusunda, eşyanın gümrüğe beyanından başlayarak teslimine kadar ve hatta eşyanın tesliminde sonra, hangi aşamalarda düzeltmeye izin verileceği yeni Yönetmelikte açıkça belirtilmiştir. Eşyanın tesliminden önce, eşyanın muayenesi için bilgisayar sistemi tarafından beyanın kontrolü türünün kırmızı hat olarak belirlenmesinden; muayenesi tamamlanmış eşya da dahil olmak üzere beyan edilen eşyaya ilişkin bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesinden sonra beynamede düzeltme yapılmasına izin verilmeyecektir. Eşyanın tesliminden sonra, beş iş gününü aşmamak kaydıyla, ertelenmiş kontrol kapsamında beyan edilen bilgilerin yanlış olduğunun tespit edilmesi; eşyanın kısmen ya da tamamen tüketilmesi, üretime sokulması, satılması ya

da devredilmesinden sonra beynamede düzeltme yapılmasına izin verilmeyecektir. Keza, Kanunun 73 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmü çerçevesinde beynamede düzeltme yapılmasına yönelik başvurular üç yıl ile sınırlandırılmıştır.

Yukarıda belirtilen düzeltme eyleminin, beyanın kontrolü sonucunda fark tespiti halinde gümrük idaresince resen yapılacak düzeltme eyleminden farklı olduğu; Kanunun anılan maddelerinde öngörülen düzeltme hakkının, herhangi bir müeyyide uygulamasına bağlı kılınmaması gerektiği tabiidir.

Beyannamenin İptali

Kanunun, gümrük beyannamesinin iptaline ilişkin 64 üncü maddesinde değişiklik yapılmamasına karşın, mülga Gümrük Yönetmeliğinde tek maddede düzenlenen beyannamelerin iptali konusu, Avrupa Birliği'nin bu konuya ilişkin düzenlemeleri dikkate alınarak, yeni Gümrük Yönetmeliğinde yedi maddede detaylı olarak düzenlenmiştir. Böylelikle, beyannamenin iptali konusunda yaşanan belirsizliklerin ortadan kalkacağı öngörülmüştür.





LABORATUVAR TAHLİLİ İLE İLGİLİ YENİ DÜZENLEMELER

Ahmet Ercan
İLGÜZ

Gümrük Uzmanı
aeilguz@gumruk.gov.tr

“Laboratuvar Tahliline Tabi Tutulacak Eşya”nın Kapsamındaki Değişiklikler:

Gümrük Yönetmeliğinin 194 üncü maddesi ile daha önce mülga Gümrük Yönetmeliğinin 196 ncı maddesinde düzenlenmiş olan “laboratuvar tahliline tabi tutulacak eşya”ya ilişkin düzenlemelerde önemli değişikliklere gidilmiştir.

Daha önce, “Fiziki muayeneye sevk edilen ve tahlile tabi eşya listesinde yer alan eşyanın, muayene memurunca tarife pozisyonunun tespit edilebilmesi halinde tahlile gönderilmesine gerek yoktur.” şeklinde yer alan hükmün mer’i yönetmelikte yer almadığı görülmektedir.

Bu çerçevede; tahlile tabi eşya listesinde yer alan ve fiziki muayeneye sevk edilen eşyanın tahlile gönderilmesinde muayene memurunun inisiyati-

finin kalmayarak bu tahlilin zorunlu hale geldiği görülmektedir.

Emsal Tahlil Raporu Uygulaması:

A veya B Sınıfı Onaylanmış Kişi Statü Belgesi sahibi olanların 39.01 ila 39.15 tarife pozisyonlarından dökme olarak yaptıkları ithalatlarda (ithalinde süreklilik bulunan, göndericisi, alıcısı ve menşei aynı eşyanın, özelliklerini belirleyici belgelerinde farklılık bulunmaması hakkında) kendilerine hak olarak tanınan tescil tarihi itibarıyla 1 yıllık emsal raporuna itibar edilmesi uygulamasında sürenin 6 aya indirildiği, emsal tahlil raporu uygulaması kolaylığının suistimal edilmesinin önlenmesi amacıyla Gümrük Müsteşarlıkça gerekli önlemler alınacağına hüküm altına alınacağı görülmektedir.

Bu çerçevede, emsal tahlil raporu uygulaması kolaylığının suistimal edilmesinin önlenmesini temi-



nen belirlenecek risk kriterleri çerçevesi ve oranında emsal tahlil raporu kullanılan bazı ithalatlara tahlile gönderileceği ve tahlil sonuçlarına göre ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerekli yasal işlemlerin yapılacağı anlaşılmaktadır.

Tahlil İşlemlerine Getirilen Kolaylıklar:

Gümrük Yönetmeliğinin 201 inci maddesi ile numunenin gümrük laboratuvarlarına gönderilmesinin tehlikeli veya külfetli olduğu veya özellik arzettiği Gümrük Müsteşarlığınca belirlenen durumlarda, ithalatın yapılmakta olduğu gümrük idarelerinde analiz cihazı bulundurulmasına veya yükümlüsünce yerinde tahlil için gerekli laboratuvar olanaklarının sağlanması halinde, laboratuvar tahlilinin buralarda yaptırılmasına ve söz konusu tahlilleri yapmak üzere kimyager görevlendirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu hüküm ile Gümrük Müsteşarlığınca belirlenecek eşyalar için halen 6 başmüdürlük bünyesinde faaliyet gösteren gümrük laboratuvarları dışında ithalatın yapılmakta olduğu gümrük idarelerinde de tahlil yapılabilmesi sağlanmıştır. Diğer taraftan, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının kendi mevzuatları gereği yapılan ve yaptırılan tahlillere ilişkin raporların gümrük laboratuvarlarına ibrazı durumunda, gerekli şartları sağlama kaydıyla, yeniden tahlil yapılmayarak ibraz edilen tahlil sonuçları üzerinden laboratuvar raporu düzenlenebilmesine imkan sağlanmıştır.

Bu düzenleme ile, ilgili teknik mevzuata uyumunun kontrolü ve GTİP'inin tespitine yönelik olarak, standardı ya da metodu gereği aynı kapsamda birden fazla tahlil işlemine konu olabilecek ürün grupları için, Gümrük Müsteşarlığınca belirlenecek şartlar çerçevesinde, daha önce düzenlenmiş olan tahlil raporuna itibar ederek mükerrer tahlil işleminin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Gümrük Laboratuvarlarında Yapılan Tahlillerin Ücretlendirilmesi

Bilindiği üzere, 07.10.2009 tarihinde yürürlüğe giren "Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 5911 sayılı Kanun" ile "gümrük laboratuvarlarının her türlü araç, gereç, yazılım,

donanım, bakım-onarım ve eğitim giderlerini, sarf ve işletme malzemesi ihtiyaçlarını karşılamak" amacıyla 4458 sayılı Gümrük Kanununun 66 ncı maddesinde düzenlemeye gidilerek "Gümrük idareleri tarafından gümrük laboratuvarlarında yapılacak tahlil masrafının beyan sahibi tarafından karşılanacağı" ve "laboratuvar tahlilleri ve ilgili kuruluşların görüşü alınmak suretiyle gümrük laboratuvarları ücret tarifesinin saptanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirleneceği" hüküm altına alınmıştır.

Yapılan bu düzenleme ile numune alma-tahlil-ekspertiz işlemlerinin daha hızlı yapılarak daha etkin sonuç alınacağı; ayrıca gümrük idaresinin performans etkinliğine ve hizmet standartlarının yükseltilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede;

- Gümrük laboratuvarlarında yapılan tahliller için yükümlüden numune başına tahlil sonucuna göre tespit edilen tarife pozisyonu esas alınarak 07.10.2009 tarihli, 27369 Mükerrer Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin 24 nolu ekinde yer alan fiyat tarifesine göre 40 ila 120 TL arasında değişen miktarlarda tahlil ücreti alınması,
- Beyannamenin birden fazla kalemden oluşması ve birden fazla kalemin tahlile tabi olması durumunda tahlillerden alınacak toplam ücretin hiç bir şekilde Gümrük Yönetmeliğinin 588 inci maddesinde belirtilen ikinci tahlilden alınacak 500 TL'lık ücreti geçemeyeceği öngörülmüştür.

Yukarıda bahsi geçen hususlar Gümrük Yönetmeliğinin numune almaya ilişkin 198 inci maddesi ile birlikte değerlendirildiğinde; tahlil ücret miktarının şahit numune de dahil olmak üzere numune alma işlemi başına belirleneceği, başka bir ifadeyle, numune ile aynı ticari isim ve teknik özelliklere sahip olması nedeniyle şahit numune için tahlil ücreti alınamayacağı anlaşılmaktadır.

Gümrük Laboratuvarlarının Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik:

Gümrük Yönetmeliğinin "Laboratuvar tahliline




tabi tutulacak eşya” başlıklı 196 ncı maddesinin 5 inci fıkrası çerçevesinde Tahlile ilişkin işlemlerin Gümrük Laboratuvarlarının Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılması öngörülmüş, bilahare söz konusu yönetmelik 31.10.2009 tarihli, 27392 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Bu çerçevede;

- “Eşyanın tahliline ilişkin yükümlüleri ilgilendiren hususlar” ile “gümrük idaresi bünyesindeki laboratuvarların görev ve işleyişini ilgilendiren hususlar” farklı mevzuat hükümleri ile düzenlenmiştir. Böylelikle 31/5/2002 tarihli ve 24771 Mükerrer sa-

yılı Resmi Gazete’de yayımlanan mülga Gümrük Yönetmeliğinden laboratuvarların görevlerine ilişkin usul ve esasları içeren maddeler çıkarılarak bu yönetmeliğe aktarılmıştır.

- Bu Yönetmelik ile gümrük laboratuvarlarının uluslar arası standartlara uygun hale getirilmesi ve birbirleriyle eşgüdüm halinde çalışabilmesi için kuruluş, görev, çalışma ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiş, eşyanın gümrük laboratuvarına tahlil için girişinden numune kabul ve saklama esasları, tahlil metotları ve tahlil raporlarına ilişkin düzenlemeler de dahil olmak üzere eşyanın sahibine teslim edilmesine kadar olan süreç açıklanmış, ayrıca laboratuvarında görevli personelin görev ve yetkileri de belirlenmiştir. 



FİKRİ ve SINAİ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASINA İLİŞKİN SINIR ÖNLEMLERİ

Hülya ERBAY

Daire Başkanı
herbay@gumruk.gov.tr

5911 sayılı Gümrük Kanunu ile yapılan değişiklikler içinde göze çarpan bir alanı da fikri mülkiyet haklarının korunması oluşturuyor. Bu konudaki değişikliklerin neden ve ne şekilde yapıldığı konusundaki bilgileri aşağıda bulabilirsiniz:

Ekim 2009'dan Önceki Mevzuat:

AB ile Türkiye arasında 01 Ocak 1996 tarihinden itibaren Gümrük Birliğini tesis eden 22 Aralık 1995 tarihli 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının (OKK) Fikri, Sınai ve Ticari Mülkiyetin Korunması başlıklı bölümünde yer alan 31 nci maddesi uyarınca; taraflar fikri, sınai ve ticari mülkiyet haklarının yeterli ve etkili biçimde korunması ve uygulanmasını sağlamaya verdikleri önemi teyit eder ve taraflar, ancak fikri mülkiyet haklarına Gümrük Birliği'ni oluşturan iki tarafta da eş düzeyde etkili koruma

sağlanması halinde Gümrük Birliği'nin gereğince işleyebileceğini kabul ederler. Bu çerçevede, bu madde ile 1/95 sayılı OKK'nın 8 nolu ekinde öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesi taahhüt edilmiştir.

Gerek DTÖ Kuruluş Anlaşması eki Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşmasının (TRIPS) Sınır Önlemlerine ilişkin 51 ila 60 ncu maddelerinin Gümrük Mevzuatımıza uyumu gerekse 1/95 sayılı OKK'nın 31 inci maddesine istinaden 8 nolu ekinde yer alan Fikri Mülkiyet Haklarının korunmasına ilişkin yükümlülüklerin üstlenilmesi gerekliliği 1996 yılında yürürlüğe giren mülga 1615 sayılı Gümrük Kanununun bazı maddelerini değiştiren mülga 564 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile sağlanmıştır.



Daha sonra, AB Gümrük Koduna uyum çalışmaları çerçevesinde 04.11.1999 tarihli, 23866 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 5 Şubat 2000 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile 1615 sayılı Gümrük Kanunu ve 564 sayılı Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarına ilişkin sınır önlemleri 4458 sayılı Gümrük Kanununun Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım başlıklı Dördüncü Kısımının Genel Hükümler başlıklı Birinci Bölümünde yer alan 57 inci maddesi ile buna bağlı Gümrük Yönetmeliğin Gümrükçe Onaylanmış İşlem veya Kullanım başlıklı Dördüncü Kısımının Genel Hükümler başlıklı Birinci Bölümünün Fikri ve Sınai Mülkiyet Haklarının Korunması başlıklı İkinci Ayrımında yer alan 105 ila 111 inci maddeleri ile düzenlemiş olup burada bahsedilen mevzuat 3295/94 sayılı Konsey Tüzüğü ile paralel hükümler içermektedir.

Ekim 2009'daki Mevzuat Uyumu:

AB'de Fikri Mülkiyet Haklarına ilişkin düzenlemeler 02.08.2003 tarihli, L 196/7 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlanan 22 Haziran 2003 tarihli 1383/2003 sayılı Konsey Tüzüğü ile düzenlenmiştir. 1383/2003 sayılı Konsey Tüzüğü, halihazırda 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve buna bağlı Yönetmeliğin konuya ilişkin hükümlerinin paralellik arz ettiği 30.12.1994 tarihli, L 341 sayılı Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlanan 3295/94 sayılı Konsey Tüzüğünü yürürlükten kaldırmıştır.

Bu çerçevede, 1383/2003 sayılı Konsey Tüzüğü ve söz konusu Tüzüğün uygulanmasına ilişkin 1891/2004 sayılı Komisyon Tüzüğüne uyum sağlanması amacıyla 18.06.2009 tarihinde TBMM'de kabul edilen Kanun ile 4458 sayılı Gümrük Kanununun 57 inci maddesinde ve 07.10.2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin fikri ve sınai mülkiyet haklarına ilişkin 100 ila 111'inci maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 57'nci Maddesindeki Değişiklikler;

Fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin sınır ön-

lemlerini içeren Kanun'un 57'inci maddesinde yapılan değişiklik ile madde altı fıkradan 7 fıkra çıkarılmış ve birinci madde iki paragrafa ayrılmıştır. Buna göre birinci paragrafta daha önce tek tek sayılan haklar daha genel bir ifade ile "Fikri ve sınai haklar mevzuatına göre korunması gereken haklar" şeklinde değiştirilerek teknolojik gelişmelere çok açık olan bu konuda yeni gelişmelere Kanun değişikliğine gidilmeksizin uyum sağlamak amaçlanmıştır. Aynı maddeye eklenen (b) bendi ile de gümrük idarelerince gerçekleştirilecek olan re'sen harekete ilişkin detaylara Kanunda yer verilmesi sağlanmıştır.

Bu maddenin değişiklikten önceki 2'nci fıkrasında yer alan " ... ithalatçı ile kamunun haklarını güvenceye almak ..." amacıyla gümrük idarelerine hak sahibinden belli bir miktarda teminat isteme yetkisi veren maddesi AB'ye uyumsuzluk gerekçesiyle AB Komisyonundan gelen eleştirilere istinaden maddeden çıkarılmıştır.

Maddenin 3'üncü fıkrasında yer alan değişiklikler ile daha önce gün olarak ifade edilen süreler işgününe dönüştürülmüş, haklı bir mazeretin mevcudiyeti halinde hak sahibine verilen 10 işgünlük sürenin 10 işgünü daha uzatılabileceği, bozulabilir eşyada bu sürelerin 3 işgünü olacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı fıkrada; daha önceki uygulamada eşyanın gümrük işlemlerinin hak sahibine bildirilmesinden sonraki 10 gün içerisinde mahkemede ihlale ilişkin dava açılması yeterli olurken yeni uygulamada 10 işgünü içerisinde (gerekmesi halinde 10 işgünü uzatma ile) mahkemeden ihtiyati tedbir kararı alınması hüküm altına alınmıştır.

Maddenin 5'inci fıkrası ile daha önce Kanunda sayılmayıp sadece Yönetmelikte yer alan fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin sınır önlemleri kapsamında değerlendirilmeyecek paralel ithalat ve fason üretilen eşyaya ilişkin hüküm bu fıkraya eklenmiştir. Ayrıca, özellikle sahte ilaçların internet siteleri vasıtasıyla satışının artması ve bu gibi eşyanın posta yoluyla dağıtılması nedeniyle AB mevzuatından yapılan değişikliğe paralel olarak daha önce bu madde kapsamına girmeyen posta kolileri, sınır önlemlerinin uygulanması bakımından kapsam içine alınmıştır.



Maddenin 6'ncı ve 7'nci fıkralarında; sahte olduğu şüphesiyle gümrük işlemleri durdurulan eşyanın mahkeme kararı olmaksızın hak sahibi ve eşya sahibinin mutabakatı ile gümrük idaresince imha edilmesi uygulaması ile eşya sahibinden alınacak belli bir orandaki teminat karşılığında mahkemede açılan dava devam ederken eşyanın eşya sahibine teslim edilmesine ilişkin uygulamaya yer verilmiştir. Her iki fıkra hükmü de AB mevzuatına uyum kapsamında mevzuatımıza derc edilmiştir.

Yönetmeliğin 100 ila 111 inci (Mülga Gümrük Yönetmeliği 105 ila 111) Maddelerindeki Değişiklikler;

Yönetmeliğin 100'üncü maddesi ile daha önce mevzuatta yer almayan "fikri ve sınai hakları ihlal eder nitelikteki eşya" tanımı getirilerek dağınık bir şekilde mevzuatta yer alan sahte eşya bir tanım altından toplanmıştır. Ayrıca, daha önceki Yönetmelikte yer alan ve kavram kargaşasına sebep olan "telif hakkına tabi taklit eşya" ibaresinin yerine de ulusal ve uluslar arası kullanıma uygun olarak "korsan eşya" ibaresi getirilmiştir.

Yönetmeliğin 101'inci maddesinde yapılan değişiklik ile daha önce tek tek sayılan gümrük işlemleri belirtilmeksizin fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin sınır önlemlerinin Türkiye Gümrük Bölgesinde taşıt değiştiren eşya da dahil olmak üzere gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma konu eşyayı kapsamaması amaçlanmıştır.

Yönetmeliğin 102'nci maddesinde yapılan değişiklik ile gümrük idarelerince yapılacak olan re'sen harekete ilişkin işlemler detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Buna göre gümrük idareleri tarafından herhangi bir başvuru olmaksızın re'sen gerçekleştirilen el koymalara ilişkin olarak el koymanın gerçekleştiği günü takip eden ilk iş gününde hak sahibine ve eşya sahibine bilgi verilir. Ayrıca, gümrük idaresi re'sen el koyma sırasında ve hak sahibine haber vermeden önce şüphelerini desteklemek amacıyla hak sahibinden gerekli gördüğü bilgi ve belgeleri talep edebilir ancak bu aşamada hak sahibine eşyanın miktarı ve niteliği dışında bilgi veremez.

Yönetmeliğin 103'üncü maddesi ile getirilen en önemli değişiklik başvuru süresinin 1 aydan 1 yıla çıkarılması ile başvuruların ilgili müdürlükler yerine Gümrükler Genel Müdürlüğüne yapılacak olmasıdır. Bu konudaki önlemlerin en iyi şekilde uygulanması ve gerekli korumanın sağlanması amacıyla bir bilgisayar veri tabanı oluşturulmuş olup gümrük personelinin erişimine açık olan veri tabanına yüklenen başvurulara ilişkin bilgi, belge ve resimler taşrada bu konuda çalışan personele kolaylık sağlayacaktır.

Madde 104'de yapılan değişiklikle özellikle dürüst ithalatçının/eşya sahibinin mağduriyetini önlemek amacıyla eşyaya el konulmasının takip eden ilk iş günü içerisinde hak sahibi ve eşya sahibine bilgi verilmesi hususu hüküm altına alınmıştır. Aynı maddede tarafların mağduriyetinin önlenmesini teminen hak sahibine, el konulan eşya ile ilgili olarak verilebilecek bilgilere de kısıtlama getirilmiştir.

Kanun değişikliği ile AB'de 2004 yılından beri uygulanan "kolaylaştırılmış imha" isimli yeni bir hüküm 105'nci madde ile Yönetmeliğimize yansıtılmıştır. Buna göre hak sahibinin eşya sahibinden veya yasal temsilcisinden alacağı muvafakatnameyi gümrük idaresine ibraz etmesi üzerine eşya mahkeme kararı beklenmeksizin gümrük idaresi tarafından imha edilebilecektir. Ancak söz konusu imhaya ilişkin bütün masraflar hak sahibince karşılanır ve gümrük idaresince imha sırasında eşyadan numune alınarak saklanır.

Madde 106 ile hak sahibine el konulan eşya ile ilgili olarak verilen bilgilerin gizli olduğu ve mahkemede dava açmak dışında kullanılması halinde gümrük idaresince hak sahibine yönelik olarak yaptırımlar uygulanacağı hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Madde 107'de yapılan değişiklik ile yine tarafların mağduriyetini önlemek amacıyla eşyaya el konulması sonrasında hak sahibine bildirim faks veya elektronik posta yoluyla yapılması ve üç ve on iş-



günlük bekleme sürelerinin yapılacak bu bildirimlerden itibaren başlaması hüküm altına alınmıştır.

Madde 108'de yer alan bir teminat kapsamında gümrük idaresince el konulan eşyanın eşya sahibine teslim edilmesine ilişkin hükümler daha önceki Kanun ve Yönetmelikte mevcut olmayıp yeni gelen bir uygulamadır. Bu maddeye göre sadece tasarım, patent, ek koruma sertifikası veya bitki çeşitliliğine ilişkin bir hakkın ihlali ve buna ilişkin olarak hak sahibinin bilgilendirilmesinin ardından hak sahibinin belirleyeceği bir teminat karşılığında eşya eşya sahibine teslim edilebilmektedir.

Madde 109'da mahkemeden alınan ihtiyati tedbir kararı üzerine depolanan el konulmuş eşyaya ilişkin bütün masrafların hak sahibince karşılanacağı, Madde 110 ile şüphe nedeniyle işlemleri durdurulan veya el konulan eşyaya ilişkin olarak hak sahibinin yasal prosedürü başlatmasına veya mahkeme sonuçlanıncaya kadar ne işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Son olarak Madde 111 ile mahkemeden alınan ihtiyati tedbir kararı ardından açılan davanın sonuçlanmasının ardından mahkeme kararına göre işlem yapılması hüküm altına alınmıştır. Eşyanın imha edilmesi veya esas şeklinin değiştirilmesi işlemlerine ilişkin masraflar eşya sahibi tarafından karşılanır.

İdari kapasite;

Müşteşarlığımızca Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları ile ilgili olarak hazırlanan ve 07.10.2009 tarihinde kullanıma açılmış olan bir bilgisayar programı oluşturulmuştur. Bu kapsamda daha önce hak sahipleri tarafından haklarının korunmasını teminen doğrudan ilgili gümrük idarelerine yapılan başvurular artık Gümrükler Genel Müdürlüğüne yapılmaktadır. Fikri ve sınai mülkiyet mevzuatı kapsamındaki hakların korunması için Genel Müdürlüğe başvuru yapan ve başvurusu kabul edilen hak sahiplerine ilişkin irtibat bilgilerinin ve firma bazında orijinal ve sahte ürün mukayeselerine ilişkin bilgi ve resimlerin yer aldığı bir veri tabanı sisteminin oluşturulması ve söz konusu veri tabanına dijital olarak yüklenen bilgi ve belgelerin en hızlı

ve doğru şekilde Türkiye'nin her yerindeki gümrük muayene memurlarının ulaşımına açılması sağlanmıştır.

Diğer taraftan, programda söz konusu veri tabanına gümrük personeli tarafından yapılan yakalamaların düzenli bir şekilde girilmesini sağlayan bir bölüm de mevcut olup bu sayede sahte veya taklit şüphesi ile işlemleri durdurulan/el konulan eşyaya ilişkin olarak hak sahibine bilgi verilmesinin ardından hak sahibinin gümrüğe gelip gelmediği, konuyu mahkemeye intikal ettirip ettirmediği, sahte olarak yakalanan eşyaların cinsleri, kıymetleri, miktarları gibi bilgilerin derlenerek istatistiksel amaçlı olarak kullanılması öngörülmektedir. Söz konusu programın kullanımı esnasında Gümrük İdarelerince yapılacak yakalama bilgilerinin eksiksiz olarak sisteme aktarılacak düzenli olarak takip edilmesi önemli olduğundan yakalama bilgilerinin düzenli olarak programa girilmesinden Gümrük Müdürlüklerinin sorumlu olması kararlaştırılmıştır.

İstatistiksel veriler;

YILLAR	HAK SAHİBİNCE YAPILAN BAŞVURULAR	RE'SEN	TOPLAM
2000	2	3	5
2001	8	14	22
2002	25	30	55
2003	28	57	85
2004	100	89	189
2005	181	96	277
2006	616	45	661
2007	360	160	520
2008	355	86	441
2009*	305	23	328

* 2009 yılının ilk 10 ayına ilişkindir

Fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik sınır önlemlerinin uygulanmasına ilişkin olarak gümrük idarelerinde ortaya çıkan istatistiksel rakamlara ilişkin tablo yukarıda yer almaktadır. Söz konusu rakamlar gümrük memurunca re'sen hareket sonucu durdurulan gümrük işlemleri ile gümrük idarelerine hak sahibince yapılan başvuruların sayılarını kapsamaktadır. Tablo'dan da görüleceği



üzere hem başvurulara hem de re'sen yakalama rakamlarında bir düşüş göze çarpmaktadır.

AB Komisyonu 2009 ve 2008 yılı Sahte ve Korsan Eşya Yakalamaları İstatistikleri Raporlarının Karşılaştırılması;

AB Komisyonu tarafından 2009 yılında yayımlanan FMH yakalama istatistiklerinin incelenmesinden AB'de re'sen işlem oranlarının 2007 yılında %15, 2008 yılında %20 civarında olduğu anlaşılmış, aynı yıllarda tarafımızca yapılan re'sen yakalama işlemlerinin başvurulara oranı %31 ve %20 olarak tespit edilmiştir.

AB'nin 2008 yılına ait FMH yakalama istatistiklerinin incelenmesinden AB'ye girerken yakalanan sahte eşyanın geldiği ülkeler sıralamasında Türkiye'nin %2,5 ile 6'ncı sırada olduğu birincinin %54,6 ile Çin ve ardından %12 ile Birleşik Arap Emirlikleri, %10 ile Tayvan, %(10-3) ile tespit edilemeyen ülke, %2,7 ile Endonezyanın geldiği anlaşılmaktadır. Aynı raporun 2007 yılına ait olanı incelendiğinde birinci sırada Çin'in %52 ile yer aldığı devamında %10 ile tespit edilemeyen ülke ile üçüncü sırada % 7 ile Türkiye'nin geldiği görülmekte olup 2008 yılında Türkiye'nin büyük bir düşüşle %7'den %2,5'e ve 3'ncülüğten 6'ncılığa gerilediği ortaya çıkmaktadır.

2007 yılında Türkiye'nin yiyecek içecek sahteciliği konusunda %46 ile birinci, 2008 yılında %6 ile üçüncü, kozmetik ürünlerde 2007 yılında %29 ile ikinci, 2008 yılında %7 ile üçüncü, tekstilde 2007 yılında %19 ile ikinci, 2008 yılında %7 ile üçüncü olduğu ve bütün ürün gruplarında hem miktar hem de sıralama açısından büyük bir düşüş yaşadığı görülmektedir. Bu karşılaştırmada sadece giyim aksesuarlarının sahteciliğinde Türkiye'nin 2007 yılında %12 ile üçüncü, 2008 yılında %4 ile ikinci sırada olduğu burada da yakalamaların azalmış olmasına rağmen bir sıramızın yükseldiği görülmüştür.

AB'deki FMH 2008 yılı yakalama istatistiklerinin devamında AB'de yapılan toplam yakalamalar içerisinde Türkiye'nin ikinci veya üçüncü sırada olduğunu ifade ettiği ürünlerin toplam yakalamalar içindeki oranı ise sahte yiyecek içecekde %1,36, sahte kozmetik ürünlerinde %2,56 ve sahte tekstil ürünlerinde %9,92 olarak yer almaktadır.

Yukarıda yer alan verilerden de anlaşılacağı üzere AB'de yakalanan Türkiye menşeli ve/veya çıkışlı eşyaların sayıca ve oran olarak bir önceki yıla göre azaldığı anlaşılmaktadır.



5911 SAYILI KANUNUN MENŞE HÜKÜMLERİNE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME

Aynur ÇIRAY

Gümrük Uzmanı
aciray@gumruk.gov.tr

Bildiğimiz gibi, AB ile kurulan Gümrük Birliği'nin 1.1.1996 tarihinde tamamlanmasına bağlı olarak ülkemizin dış ticaret politikası yeniden şekillendi. Böylece, "eşyanın menşei" kavramı da yeni bir boyut ve önem kazandı. Bu yazımızda, dış ticaret politikası önlemlerinin doğru uygulanmasını ve gümrük vergilerinin doğru tahakkuk ettirilmesini sağlayan kilit kavramlardan birisi olan "menşe" konusunda Gümrük Kanunu ve Yönetmeliği'nde yer alan düzenlemelerde 07/10/2009 tarihi itibarıyla hangi değişikliklerin yapıldığı konusunda bilgi vermeyi amaçlıyoruz.

Bu noktada öncelikle, eşyanın menşeiine ilişkin olarak gümrük mevzuatında yer alan düzenlemelere dair bilgilerin hatırlanması yararlı olacaktır: 1615 sayılı Gümrük Kanunu'nda esas itibarıyla eşyanın tercihsiz menşeiine ilişkin düzenlemelere

yer verilmişti. AB ile ülkemiz arasında kurulan Gümrük Birliği'nin tamamlanması sürecinde 27/07/1995 tarihli 22326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 564 sayılı KHK ile eşyanın tercihli menşeiine ilişkin düzenlemelerin de gümrük mevzuatında yer alması sağlandı.

564 sayılı KHK ile öncelikle ülkemizin bazı ülke veya ülke grupları ile yaptığı anlaşmalarla belirlenen yapı çerçevesinde farklılaşan menşe kurallarının uygulanması mümkün kılındı. Yine 564 sayılı KHK ile ayrıca ülkemizin bazı ülke veya ülke gruplarına tek taraflı olarak tercihli tarife uygulamasını sağlayacak düzenlemeler yapıldı. Böylece, 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca ülkemizin Avrupa Topluluğu'nun Ortak Ticaret Politikasını üstlenme yükümlülüğünü yerine getirmesini sağlayacak hukuki altyapı tesis edilmiş oldu. Eşyanın



tercihli menşenin belirlenmesine ilişkin bu yapı daha sonra 5.2.2000 tarihinde yürürlüğe giren 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda da yer aldı.

4458 sayılı Gümrük Kanunu eşyanın tercihsiz menşesine ilişkin olarak 1615 sayılı Gümrük Kanunu'nda yer alan hükümleri büyük oranda muhafaza ederken, uluslararası ticaretin dinamik doğası gereği artık uygulanması imkanı kalmayan veya güncelliğini yitirmiş nitelikteki belirli hükümleri de 1615 sayılı Kanunla birlikte yürürlükten kaldırmıştır. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun tercihsiz menşe bakımından getirdiği en önemli düzenleme, birden fazla ülkede gerçekleştirilen işlem ve işçiliklerin sonucunda üretilen ürünlerin tercihsiz menşenin belirlenmesini sağlayan yeni bir yapı oluşturmaktadır.

Bu yeni yapı ile ayrıca 1615 sayılı Gümrük Kanunu'nun 67. Maddesinin 3. Fıkrasında yer alan ve eşyanın kıymetindeki %100 artışın menşe kazanmasını sağlayan tercihsiz menşe kuralı da yürürlükten kaldırılmıştır. Bunun yerine tercihsiz menşe kuralı olarak "yeni bir ürün imal edilmesi veya imalatın önemli bir aşamasının ve ekonomik yönden gerekli görülen en son esaslı işçilik ve eylemin yapılması" ifadesinde şekillenen yaklaşım benimsenmiştir.

1.1.1996 tarihinde başlayan yeni dönemde ülkemiz Topluluğun ortak ticaret politikasını üstlenme yükümlülüğünü yerine getirmek bakımından Topluluk ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalamış olan ülkeler ile STA imzalamaya başlamış; AB'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamında tek taraflı tavizler tanıdığı en az gelişmiş ve gelişme yolundaki ülkelere yönelik GTS rejimini uygulamaya koyma yönündeki çalışmaları başlatmış; tek taraflı tavizler verdiği tercihli ticaret uygulamalarını yürürlüğe koymuştur. STA'lar ile belirlenen menşe kurallarına ilişkin yönetmeliklerin yapıları, işleyişleri ve yürürlüğe koydukları belirli mekanizmalar paralellik arz etmekte; ancak ilgili STA'nın ulusal mevzuata aktarılmasını sağlayan düzenlemeler kapsamında yürürlüğe konulan menşe yönetmelikleri gümrük Kanunu ve Yönet-

meliği'nden ayrı olarak yayımlanmakta ve yürülmektedir.

5911 sayılı Kanun'un eşyanın tercihli veya tercihsiz menşesine ilişkin hükümler bakımından 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile oluşturulan ve yukarıda özetlenen yapıda köklü değişiklikler gerçekleştirmediğinin vurgulanması gerekir. Bununla birlikte, gerek Gümrük Kanunu gerekse de Gümrük Yönetmeliğinde değişiklik yapılmasının verdiği imkandan istifadeyle, uygulamada ortaya çıkan kimi sıkıntıların giderilmesi ve eşyanın menşesine ilişkin hükümlerin daha sistematik bir yapıya oturtulması amacıyla bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bu çerçevede, AB mevzuatında yer almayan bazı tercihsiz menşe düzenlemeleri, ülkemiz dış ticaretinin koşul ve ihtiyaçlarının gerektirdiği şekilde ele alınarak yeniden düzenlenmiştir. Yeniden düzenlenen hükümler arasında:

Menşe şahadetnamesi aranılmayacak eşya, Menşe şahadetnamelerinin incelenmesi ve sonradan kontrolüne ilişkin usul ve esaslar, Bu belgelerin şekil şartlarına ilişkin koşullar, Türkiye'den ihracatta düzenlenecek menşe şahadetnamelerine ilişkin usul ve esaslar ile ilgili düzenlemelerin ön plana çıktığını söyleyebiliriz.

Yapılan düzenlemede eşyanın tercihsiz menşenin ispatlanması amacıyla düzenlenen menşe şahadetnameleri AB ülkelerinde kullanılan forma uygun olarak güncellenmiş; ayrıca menşe şahadetnamesi düzenlenmesi talebinin Gümrük Yönetmeliği'ne ekli başvuru formu ile yapılması esası benimsenmiştir.

Menşe Şahadetnamesi İbrazına İlişkin Yeni Düzenleme:

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 21. Maddesi ile menşe şahadetnamesi ibrazının ihtiyari olduğu hükme bağlanmış; bununla birlikte, uluslararası veya ikili anlaşma hükümlerine göre menşe şahadetnamesine dayanılarak indirimli tarifeden yararlanılmak istenilmesi halinde, eşyanın anlaşmaya taraf ülke menşeli olduğunu veya o ülkede görüldüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla öyle sayıl-



ması gerektiğini bildirir menşe şahadetnamesinin ibrazı zorunlu kılınmıştır.

Yürürlükteki dış ticaret mevzuatımızda menşe şahadetnamesi ibrazına bağlı olarak uygulanabilecek indirimli bir tarife bulunmamaktadır. 01.01.1996 tarihinden sonra "indirimli tarife"den ya da güncel ve doğru ifadeyle "tercihli rejim"den yararlanacak olan eşya yukarıda kısaca belirtilen çerçevede Serbest Ticaret Anlaşmaları veya GTS ve diğer tek taraflı tercihli ticaret uygulamaları kapsamında belirlenmektedir. Bu eşyaya tercihli rejim uygulanabilmesi için Menşe Şahadetnamesinin değil; eşyanın tercihli menşeinin ispatlanması amacıyla düzenlenen EUR.1/EUR.MED Dolaşım Sertifikaları, fatura beyanları veya Form A Menşe Belgelerinden doğru ve uygun olanının ibraz edilmesi gereklidir.

Bunun yanında, özellikle 01.01.1996 tarihinden itibaren yeniden şekillenen dış ticaret mevzuatı kapsamında yürürlüğe konulan bazı ticaret politikası önlemleri eşyanın menşe ülkesine göre belirlenebilmekte ve uygulanabilmektedir. Bu kapsama giren eşyanın menşeinin tercihsiz menşe hükümleri çerçevesinde menşe şahadetnamesi ile ispatlanması gereklidir. Ancak, 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre menşe şahadetnamesi ibrazı ihtiyari olduğundan, ticaret politikası önlemlerinin uygulandığı ve bu belgenin aranmasının gerekli olduğu kimi hallerde, belgenin ibrazını isteyen gümrük idaresi ile belgenin ibrazının ihtiyari olduğu savıyla hareket eden ithalatçı arasında ihtilaf yaşanması sıkça yaşanan bir tecrübe olarak karşımıza çıkmıştır.

Buradan doğan sorunların giderilmesi için, 5911 sayılı Kanun'un 6. Maddesi ile 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 21. Maddesi değiştirilerek menşe şahadetnamesi aranacak hallerin Yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmış; 07.10.2009 tarihinde yürürlüğe giren Gümrük Yönetmeliği'nin 38. Maddesinde "Menşe Şahadetnamesi Aranılacak Haller" belirlenmiştir. Bu düzenleme, menşe şahadetnamesi ibrazını ihtiyari olmaktan çıkarak bu belgeyi gümrük idaresince ibrazı zorunlu

tutulacak belgeler arasına dahil etmektedir. Bu yönüyle yapılan düzenleme, ticaret politikası önlemlerinin gümrük idarelerince uygulanmasındaki etkinliği arttıracak ve gümrük idaresi ile dış ticaret erbabını karşı karşıya getiren durumların oluşmasını önleyecek mahiyettedir.

Bu noktada aynı konuyla ilgili başka bir düzenlemeden bahsedilmesi gerekiyor: Gümrük Yönetmeliği'nin serbest dolaşıma giriş rejimine ilişkin maddeleri arasında yer alan "Ticaret Politikası Önlemleri" başlıklı 205 inci maddesi ile ticaret politikası önlemlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir. Burada yapılan düzenleme ile Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinde yapılan düzenlemeye açıklık getirilmektedir. Buna göre; Ticaret politikası önlemlerine tabi eşyanın menşeinin menşe şahadetnamesi ile ispatlanması; Menşe şahadetnamesinin eşyanın serbest dolaşıma girişine ilişkin beyanname ekinde gümrük idaresine ibraz edilmesi;

Eşyanın tercihli menşeinin gösteren menşe ispat belgelerinin ibrazı halinde menşe şahadetnamesi aranılmaması;

Doğrudan ticaret politikası önlemi uygulanan ülkeden ithal edilen veya önlem kararı alınan ülke menşeli olduğu beyan edilen ve ilgili mevzuatı uyarınca önleme ilişkin belge ibraz edilen eşyanın serbest dolaşıma girişinde menşe şahadetnamesi aranılmaması;

Gereklidir. Gümrük Yönetmeliği'nin 40 ıncı ve 205 inci maddelerinde yapılan düzenlemelerin birbirlerine istisna teşkil etmediği ve bir bütünlük oluşturduğu gözden kaçırılmamalıdır.

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 56/1. Maddesi ile İlgili Değişiklikler

4458 Sayılı Gümrük Kanunu'nun 56. Maddesinin 1. Fıkrası ile yapılan düzenleme eşyanın menşesine ilişkin uygulamalar kapsamında ele alınmaktadır. Bu madde ile, üzerinde veya iç ya da dış ambalajında üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğunu gösteren veya böyle bir izlenim uyandıran eşyanın Türkiye'ye ithal edilmesine izin verilmesi sağlanmaktadır. Bu madde, yerli üreticilerin



haksız rekabete karşı korunması amacına yöneliktir.


4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 56/1. Maddesi kapsamına giren tüm işlemlerde bir menşe yanılması olduğunu söylemek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Nitekim, bu eşyaya ilişkin gümrük beyannamesinde eşyanın menşe ülkesi doğru beyan edilmekte ve bu beyan, beyanname ekinde sunulan menşe ispat belgeleri ile usulüne ve kurallarına uygun olarak tevsik edilmektedir. Ancak, eşya üzerinde üretimin gerçekleştirildiği ülkeden veya menşe ülkeden başka bir ülkenin eşyası olduğunu düşündürecek ibareler mevcuttur. Örneğin: 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 56/1. Maddesinin doğru uygulanabilmesi için eşyanın, üretildiği ülke konusunda tüketiciyi doğru bilgilendirecek şekilde tasarlanmış olması önemlidir. Eşyanın 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 56/1. Maddesi kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceğinin belirlenmesi için ithalat sırasında gümrük idaresince muayene edilmesi; beyanname ve ekli belgelerinde kayıtlı bilgilerin yanı sıra, iç ve dış ambalajlarının da incelenmesi gereklidir.

Üreticiler, dünya ticaretinin güncel koşulları nedeniyle, üretim maliyetlerinin düşük olduğu ülkelerde üretim yapmayı veya yaptırmayı tercih ediyorlar. Ticarete konu eşyanın tasarımı, üretimi ve montajının farklı aşamalarının farklı ülkelerde tamamlandığı örnekleri sıklıkla görüyoruz. Bu durum, A ülkesinde yerleşik bir firma tarafından tasarlanan, lisanslanan, markalandırılan ve kimi hallerde hammaddesi temin edilen bir ürünün aynı firma adına B ülkesinde üretilmesi ve/veya montajının tamamlanması sonucunu doğuruyor. Bu durum eşyanın 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 56/1. Maddesi kapsamına girip girmediğinin belirlenmesini zorlaştıracak veya farklı gümrük idareleri tarafından farklı değerlendirmeler yapılmasına neden olacak eşya örneklerini karşımıza çıkarmaktadır. Bu yönüyle, uygulama zorluğu da içeren bu madde uyarınca yapılan işlemlerde ve kontrollerde gümrük idaresi ile yükümlü arasında ihtilaflar yaşanabilmekteydi.

Bu durum 5911 sayılı Kanun'un hazırlık çalışmalarında da dikkate alınmış ve 56/1 inci maddede değişiklik yapılarak bu eşya hakkında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın görüşü alınarak karar verilmesini sağlayan bir düzenleme yapılmıştır. Bu çerçevede, 56. Maddenin 1. Fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir: "Eşyanın bu fıkra kapsamında olup olmadığının belirlenmesinde tereddüt edilen durumlarda Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın görüşü alınarak işlem yapılır. Söz konusu isim ve simgelerin kaldırılması veya eşyanın gerçek menşeinin gösterilmesi amacıyla usul ve esasları yönetmelikle belirlenecek elleçleme faaliyetlerine izin verilebilir."

Tüketicinin ve yerli üreticinin korunması amacına yönelik bir düzenlemenin bu konuda hem ihtisas hem de görev ve yetki yönünden gerekli donanımı taşıyan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Müsteşarlığımız ile yapacağı işbirliği sonucunda maddenin uygulanmasındaki sorunların azalacağı öngörülmektedir.

Konuyla ilgili olarak Gümrük Yönetmeliği'nin 99. Maddesinde yapılan yeni düzenleme ile, 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 56/1. Maddesi kapsamına giren eşyanın üzerlerinde veya iç ve dış ambalajlarında yer alan ve üretildiği ülkeden başka bir ülke ürünü olduğunu gösteren veya böyle bir izlenim uyandıran isim, simge, ibare ya da etiketlerin sökme, kazıma, silme, kesme ve sair yöntemlerle eşyanın veya ambalajının üzerinden kaldırılmasıyla veya gerçek menşe ülkesini gösteren ibarelerin eklenmesiyle sınırlı olacak şekilde elleçleme işlemleri yapılması mümkün kılınmıştır. Bu kapsama giren ve yükümlünün yazılı talebine istinaden izin verilen elleçleme işlemlerinde eşyanın zarar görmemesi ve asli niteliklerinin değiştirilmemesi gereklidir.

Yeni düzenlemelerin gerek uygulayıcı gümrük personeli gerekse de dış ticaret erbabına kolaylık getirmesini diliyoruz. 



YENİ GÜMRÜK MEVZUATINDA TRANSİT REJİMİ

Mustafa Kemal
AVCI

Gümrük Uzmanı
mkemal@gumruk.gov.tr

5911 sayılı Gümrük Kanunu ve bu Kanuna bağlı Yönetmelik ile yapılan değişikliklerde ön plana çıkan konulardan birisi de transit rejimi. Bu yazımızla, transit rejiminde yapılan yeni düzenlemeler hakkında sizleri bilgilendirmeyi amaçladık.

A. 5911 SAYILI KANUN İLE TRANSİT REJİMİNE GETİRİLEN YENİLİKLER:

5911 sayılı Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun hükümlerinde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile transit rejiminde Avrupa Birliği mevzuatında olan yeni teminat türleri ve basitleştirmelerin uygulanmasına olanak sağlanmıştır.

5911 sayılı Kanun ile transit rejimine getirilen en önemli yenilikler:

1- Transit işleminin yönetmelik ile belirlenecek hal-

lerde, demiryolu ile taşımada CIM Taşıma Belgesi, büyük konteynerler ile taşımada TR Transfer Notu ve havayolu ve denizyolu ile taşımada eşya manifestosu kapsamında yapılabilmesi, (Madde 84/3-f)

2- Bireysel teminat ve kapsamlı teminat gibi yeni teminat türleri,
Olarak sayılabilir.

4458 sayılı Kanun'un 85 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (a) bendinde sayılan "tek bir transit işlemi için bireysel teminat" ifadesi, 5911 sayılı Kanun'dan önce uygulamada olan ve tek bir transit işlemi için hareket gümrük idaresine verilen nakit ve banka teminat mektubu şeklindeki teminatlara karşılık gelse de, bireysel teminat uygulamasında AB mevzuatında olan "fişli bireysel teminat"ın da



transit rejiminde uygulanabilmesine olanak sağlanmıştır.

A- YENİ GÜMRÜK YÖNETMELİĞİ İLE TRANSİT REJİMİNE GETİRİLEN YENİLİKLER:

07.10.2009 tarihli 27369 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gümrük Yönetmeliğinde eski yönetmelik ile karşılaştırıldığında en köklü değişikliklerin transit rejiminde yapıldığını söylemek mümkündür.

Değişikliklerde, Topluluk Gümrük Kodunun Uygulama Hükümleri ile Ortak Transit Sözleşmesinde yer alan tanım, süreç ve uygulamaların mevzuatımıza aktarılması amaçlanmıştır.

Bu bölümde, yeni Gümrük Yönetmeliğinin transit rejimine ilişkin maddelerinde yapılan değişikliklerin genel bir yaklaşımla ve Yönetmelikteki madde sırası dikkate alınarak değerlendirmesi yapılmıştır.

1. Yasaklamaya tabi eşyanın transiti:

Eski Yönetmeliğin 235 inci maddesi gereğince ilgili mevzuatları uyarınca yasaklama ve kısıtlamaya tabi eşyanın transitinde Müsteşarlıktan (Gümrükler Genel Müdürlüğü) her seferinde izin alınması gerekirken, yeni Gümrük Yönetmeliğinin 218 inci maddesi ile, Gümrük Kanunu’nun 55/2 ve 56/1 inci maddeleri kapsamında yasaklanan eşya ile kanun veya genel idari düzenleyici işlemlerle ithali yasaklanan eşyanın transidine izin vermeye Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlükleri yetkili kılınmıştır. Bu düzenleme ile, ithali yasak eşya transidine yönelik taleplerin izin sürecinin kısaltılması amaçlanmıştır.

2. İhracat eşyası ile serbest dolaşımda olmayan eşyanın transit işlemleri:

İhracat eşyası ile serbest dolaşımda olmayan eşyanın transit işlemlerinde getirilen en önemli yenilik, transit beyannamesinin elektronik olarak düzenleniyor olması nedeniyle işlemlerinde artık

gümrük beyannamesinin 1, 4 ve 5 nolu nüshalarının kullanılmayacak olması, bunun yerine BİLGE sisteminde tescil edilen transit beyannamesinin düz beyaz kağıt üzerine alınacak çıktısının (Transit Refakat Belgesi) taşımaya eşlik edecek olmasıdır. Bunun yanında, TIR Karnesi olmaksızın taşınacak ihracat eşyası için ayrıca bir transit beyannamesi düzenlenmesi uygulamasına son verilmiştir. İhracat gümrük idaresi tarafından eşyanın ait olduğu taşıma aracına yüklenen kısma ilişkin bilgiler sisteme ve her bir taşıma aracı için düzenlenen transit refakat belgesine kaydedilmek suretiyle transit işlemi gerçekleştirilecektir.

BİLGE Sisteminde gümrük beyannamesi ile ilgili gerekli düzenlemeler yapıncaya kadar, Yönetmeliğin geçici 2 nci maddesi uyarınca 1 Nisan 2010 tarihine kadar uygulamaya eski Gümrük Yönetmeliğinde olduğu şekliyle, gümrük beyannamesinin 1,4 ve 5 nolu nüshaları kullanılarak ve ihracat eşyası için de transit beyannamesi düzenlenmek suretiyle devam edilecektir.

3. Bir taşıma aracında taşınacak eşya için birden fazla transit beyannamesi düzenlenmesi

Eski uygulamada, bir taşıma aracı muhteviyatı eşya için tek bir transit beyannamesi düzenlenmesi gerekir iken, yeni Gümrük Yönetmeliğinin 215/2 nci maddesinde bir taşıma aracına birden fazla hareket gümrük idaresinden eşya yüklenmesi veya bir taşıma aracından birden fazla varış gümrük idaresinde eşya boşaltılması durumunda bir taşıma aracı için birden fazla transit beyannamesi düzenlenmesine imkan sağlanmıştır.

Söz konusu düzenleme ile, transit beyannamesi ile yapılan parsiyel taşımalarda yaşanan her bir gümrük idaresinin kendisinden bir önceki gümrük idaresince tescil edilen transit beyannamesi üzerinden işlem yapma zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır.

Ancak, BİLGE Sisteminde gümrük beyannamesi ile ilgili gerekli düzenlemeler yapıncaya kadar,



Yönetmeliğin geçici 2 nci maddesi uyarınca 1 Nisan 2010 tarihine kadar parsiyel taşıma işlemlerine eski Gümrük Yönetmeliğinde ve 2009/68 sayılı Genelge'de düzenlendiği şekliyle devam edilmesi gerekmektedir.

4. İbra, alternatif kanıt ve araştırma usulü:

Yeni Gümrük Yönetmeliğinde yer alan önemli kavramlardan birisi de "transit rejiminin ibra edilmesi" kavramıdır. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 5911 sayılı Kanunla değişik 84 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasının (b) bendinde, hareket gümrük idaresindeki bilgi ve belgeler ile varış gümrük idaresindeki bilgi ve belgelerin karşılaştırılması sonucunda, transit rejiminin usulüne uygun olarak sonlandırıldığı belirlenmesi halinde rejimin ibra edileceği hükme bağlanmıştır.

Transit rejimine tabi tutulan eşya ve gerekli belgeler, usulüne uygun olarak varış gümrük idaresine sunulduğunda, transit rejimi sona erecektir. Varış gümrük idaresince elektronik ortamda teyit yapılması halinde hareket gümrük idaresince transit rejimi ibra edilecektir. Varış gümrük idaresinden gelen bilgiler ve açıklamalar doğrultusunda uygunluğun tespit edilmemesi halinde ise hareket gümrük idaresince 241 inci madde kapsamında asıl sorumlu bilgilendirilecek, asıl sorumludan rejimin sonlandırıldığına ilişkin alternatif kanıt sunması istenecek ve varış gümrük idaresi nezdinde araştırma başlatılacak, araştırma usulü sonuçlandırılıncaya kadar hareket gümrük idaresince transit rejimi ibra edilmeyecektir.

5. Serbest dolaşımda olmayan eşyada beyana aykırılık

Varış gümrük idaresince yapılan muayene sonucunda eşyanın beyannamede belirtilen cinsine uygun olmakla birlikte miktarca noksan olduğu anlaşıldığında, eski Gümrük Yönetmeliğinin 261 inci maddesi uyarınca, Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere eksikliğe isabet eden kısmın vergileri tahsil edilmekte iken, yeni Yönetmeliğin 247 nci maddesi uyarınca, Türkiye Gümrük

Bölgesine mühürlü olarak gelen ve hareket gümrük idaresince söz konusu mühürleri kontrol edilmek suretiyle transit beyannamesi kapsamında varış gümrük idaresine sevk edilen eşyanın, varış gümrük idaresince yapılan muayenesi sonucunda mahrecinde ve hareket gümrük idaresinde tatbik edilen mühürlerin sağlam olduğu görülmeyle birlikte, beyannamede belirtilen 8'li gümrük tarife istatistik pozisyonuna uygun olmakla beraber miktarca eksik olduğunun tespiti halinde yükümlüsüne Gümrük Kanunu'nun 46 ncı maddesinde belirlenen 20/45 günlük süre içerisinde eksikliğin mahrecindeki eksik yüklemekten kaynaklandığının ispat edilmesi olanağı sağlanmıştır.

Ayrıca, Tespit edilen eksikliğe ilişkin olarak varış gümrük idaresince yapılan inceleme sonucunda transit beyannamesi kapsamı eşyanın beyanname eki belgelerde (fatura, taşıma senedi, ATR vs.) kayıtlı bilgilere uygun olduğu ve tespit edilen eksikliğin beyan hatasından veya yükleme listelerine kap miktarlarının hatalı yazılmasından kaynaklandığının açıkça anlaşılması halinde ise, eksik miktar üzerinden transit işlemi sonlandırılacaktır.

6. Memur refakati

Gümrük Yönetmeliğinin 249/2 nci maddesi ile, Müsteşarlıkça belirlenecek istisnai hallerde transit rejimine tabi eşya için teminat şartına bağlı olmaksızın memur refakati uygulanabileceği hususu düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile memur refakati uygulaması, istisnai durumlar dışında teminat yerine bir alternatif olarak uygulanamayacaktır.

7. Teminat

Yeni Gümrük Yönetmeliğinde, toplu ve götürü teminat türleri muhafaza edilmekle birlikte, bir bireysel teminat türü olarak fişli bireysel teminat uygulaması, transit rejiminde bir basitleştirilme olarak da kapsamlı teminat uygulamasına yer verilmiştir.

Teminat idaresi olarak, bireysel teminat için hareket gümrük idaresi, fişli bireysel teminat ve kap-



samlı teminat için Gümrükler Genel Müdürlüğü yetkilendirilmiştir.

Fişli bireysel teminat uygulamasında, taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren dernek, oda veya birliklerin kefil kuruluş olarak bireysel teminat fişi düzenlemelerine olanak sağlanmıştır.

Kapsamlı teminat ise, esas olarak bir basitleştirme olduğundan, 8. Bölümde değerlendirilmiştir.

8. Transit rejiminde basitleştirmeler

Yeni Gümrük Yönetmeliği ile, AB mevzuatında yer alan transit rejimi basitleştirmeleri ilk kez mevzuatımıza alınmıştır.

Gümrük Yönetmeliğinin 259 uncu maddesinde transit rejiminde uygulanabilecek basitleştirmeler;

- i- Kapsamlı teminat,
- ii- Özel tip mühür kullanımı,
- iii- İzinli gönderici,
- iv- İzinli alıcı,

Olarak tanımlanmıştır.

Yukarıda sayılan basitleştirmelerden faydalanabilmek için gerekli genel koşullar Yönetmeliğin 260 ıncı maddesinde, başvuru için genel koşullar ise 261 inci maddesinde belirlenmiştir.

İzinli gönderici statüsü, yalnızca kapsamlı teminat ya da teminattan vazgeçme izni verilen kişilere tanınabilmektedir.

Kapsamlı teminat uygulamasında ise, Yönetmeliğin 266 ncı maddesinde sayılan koşulları taşıyanlara indirilmiş tutarda kapsamlı teminat kullanma veya teminattan vazgeçme izni tanınabilmektedir.

9. Denizyolu ile taşıma

Eski Gümrük Yönetmeliğinin 241 inci maddesinin 2 nci paragrafında, Türkiye gümrük bölgesi dışından bir Türk limanına getirilen ve özet beyanında varış yeri başka bir Türk limanı gösterilmiş bulunan eşyanın, diğer yabancı gemilerle bu limana transitine izin verilebileceği hususu düzenlenmişken, yeni Gümrük Yönetmeliğinin 301 inci maddesinde bu ifade genişletilerek, varış yeri Türkiye Gümrük Bölgesi dışı olan ihraç eşyasının da yabancı bayraklı bir gemi tarafından bulunduğu limandan Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarılacağı Türk limanına transitine izin verilebileceği hususu düzenlenmiştir.



4458 SAYILI GÜMRÜK KANUNUN BAZI MADDELERİNİN UYGULANMASI HAKKINDA 2009/15481 SAYILI KARAR'IN GEÇİCİ İTHALAT REJİMİNE GETİRDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER

Elif AY

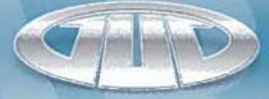
Gümrük Uzmanı
eyilmaz@gumruk.gov.tr

Gümrük Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 18/6/2009 tarih ve 5911 sayılı Kanun ile Geçici İthalat Rejiminin işleyişine ilişkin bir değişiklik yapılmamış, yalnızca rejim ihlali halinde uygulanacak cezalarda yeni düzenlemelere gidilmiştir.

Ancak, Avrupa Birliğine uyum yükümlülüklerimiz kapsamında Topluluk Gümrük Kodunun Uygulama Hükümlerini içeren 1993/2454 sayılı Topluluk Tüzüğünde yapılan değişikliklere uyum sağlanması amacıyla hazırlanan 29/9/2009 tarih ve 2009/15481 sayılı "4458 Sayılı Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar" 7/10/2009 tarih ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak aynı gün yürürlüğe girmiştir. Bu Bakanlar Kurulu Kararı ile Geçici İthalat Rejimine ilişkin hükümlerde değişiklik yapılmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanununun 131 inci maddesi ile ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanabileceği durumlar ve özel şartların Bakanlar Kurulunca tespit edileceği hüküm altına alınmıştır. Söz konusu madde hükmüne dayanılarak hazırlanan bu Bakanlar Kurulu Kararı ile 1993/2454 sayılı Topluluk Tüzüğü'nün 553 ila 584 üncü maddeleri arasında düzenlenen Geçici İthalat Rejimine uyum sağlanması amaçlanmıştır.

Mevzuatın hazırlanması aşamasında Geçici İthalat Sözleşmesi ile tam muafiyet suretiyle geçici ithali gerçekleştirilecek eşyanın belirlenmiş olması nedeniyle geçici ithalat rejimine ilişkin hususların ayrıca bir Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenmesi gerekmediği yönünde görüşler gündeme getirilmiştir. Ancak, 1993/2454 sayılı Topluluk Tüzüğü-



nün ilgili maddeleri ile Geçici İthalat Sözleşmesi karşılaştırıldığında tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilecek eşya grupları (mesleki teçhizat, bilimsel malzeme...vb) aynı olmakla beraber, Avrupa Birliği mevzuatında eşyanın geçici ithaline ilişkin olarak Sözleşmede yer almayan şartların da arandığı görülmektedir. Ayrıca Gümrük Kanununun 131 inci maddesine göre tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi uygulanacak eşyanın dışında buna ilişkin özel şartların da Bakanlar Kurulunca belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle, çerçeve düzenleme olan Geçici İthalat Sözleşmesine ilave olarak Gümrük Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı ile rejime ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Yeni düzenleme ile rejimin işleyişine ilişkin geniş kapsamlı bir değişiklik bulunmamaktadır. Karar ile yapılan önemli değişikliklerden biri önceki düzenlemede kara, demir, hava, deniz ve iç su yolları taşıtları için ayrı olarak düzenlenen hükümlerin tüm taşıtlar için ortak olarak düzenlenmiş olmasıdır. Yeni düzenlemeye göre, taşıtın Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi tarafından ithal edilmiş olması veya taşıtın Türkiye Gümrük Bölgesi dışında tescil edilmiş olması gibi genel şartlar tek bir madde altında toplanmıştır.

Ayrıca taşıtların Gümrük Bölgesinde yerleşik kişiler tarafından kullanım şartları ile kişisel ve ticari kullanım şartları yeni Kararname ile belirlenmiştir. Buna göre kişisel kullanıma mahsus kara taşıtları acil bir durum nedeniyle ve bu durum süresince araç sahibi de araçta bulunmak kaydıyla Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi tarafından kullanılabilir. Ayrıca, Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişiler geçici ithalat izni hak sahibinin Türkiye Gümrük Bölgesinde bulunması şartı ile süreklilik arz etmeyecek şekilde geçici ithal edilen taşıtları kullanabileceklerdir.

Taşıma araçları ile ilgili olarak yapılan diğer bir değişiklik ise geçici ithalat rejiminin sonlandırılma-

sında aynı tip ve kıymetteki demiryolu taşıtları ve paletlerin birbirlerini ikame etmesine imkan tanınmasıdır. Geçici ithalat rejimine tabi tutulan eşyanın önemli bölümünü (%40 civarı) paletlerin teşkil ettiği dikkate alındığında, bu düzenlemenin ticaret erbabına kolaylık sağlayacağı düşünülmektedir.

Yeni Gümrük Yönetmeliğinin 171 inci maddesi ile geçici ithalatta sözlü beyana tabi eşyaya yolcular tarafından getirilen kişisel ve sportif amaçlı eşya, uluslararası deniz trafiğine kayıtlı bir gemide kullanılmak üzere getirilen gemi adamlarının ihtiyaç malzemesi, paletler ve geçici olarak Türkiye'ye gelen taşıtlardan kaza geçirerek hasara uğradığı gümrük idaresince tespit edilenler ile Türkiye Gümrük Bölgesi dışına çıkarabilmek için bakıma ihtiyaç gösteren taşıtlar için daha sonra gelecek yedek parçalar eklenmiştir. Söz konusu değişiklikler Kararnamenin geçici ithalat rejiminde sözlü beyana tabi tutulan eşyadan teminat alınmaması hükmü ile birlikte değerlendirildiğinde tüm bu sayılan eşyadan da teminat alınmaması sonucu doğmaktadır.

Diğer taraftan, ithalat vergilerinden muaf olarak serbest dolaşıma girecek eşya ile ilgili düzenlemeye paralel olarak doğal afetler dışındaki tehlikeli ve salgın hastalıklar, büyük yangınlar, radyasyon ve hava kirliliği gibi önemli nitelikteki kimyasal ve teknolojik olaylar veya büyük nüfus hareketleri gibi diğer kriz hallerinde de yardım malzemesinin geçici ithal edilmesine olanak sağlanması yer almaktadır.


2000/69 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Karara göre mesleki teçhizat sadece Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişi tarafından geçici olarak ithal edilebiliyorken, yeni düzenlemeye göre bu eşya Türkiye Gümrük Bölgesi dışında yerleşik kişi tarafından istihdam edilen Türkiye Gümrük Bölgesinde yerleşik kişi tarafından ithal edilmesine imkan tanınmıştır.

Daha önce mevzuatımızda bulunmayan düzenleme



ile ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithaline izin verilen eşyanın yenilenmesi, ayarı ve muhafazasına yönelik tamir ve bakım için gerekli olan yedek parça, aksesuar ve ekipmanlara, geçici ithalat izni verilmesine imkan tanımıştır.

Bir defaya mahsus olmak üzere tam muafiyet suretiyle geçici ithalat izni verilebilecek önemli ekonomik etkisi olmayan eşya ile ilgili olarak 2000/69 sayılı Kararda bulunan 4.000 Avro'luk limit kaldırılmış ve bu eşyaya ilişkin 3 aylık yurtda kalma sü-

resinin uzatılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Geçici ithalat konusunda AB mevzuatına uyum amacı dışında yapılan tek değişiklik tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimi kapsamında boş olarak geçici ithal edilmesine karşılık, dolu olarak yeniden ihraç edilmediği tespit edilen ambalajlar için gümrük yükümlülüğünün doğmasından itibaren - yani 6 aylık yurtda kalma süresinin bitiminden itibaren - kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejiminin uygulanacağı konusuna açıklık getirilmesidir. 



5911 SAYILI KANUNUN GÜMRÜK MUAFİYETİNE GETİRDİĞİ DEĞİŞİKLİKLER

Hande BAYRAK | Gümrük Uzmanı
hbayrak@gumruk.gov.tr

Hacer KARAKOÇ | Gümrük Uzmanı
htufan@gumruk.gov.tr

5911 sayılı "Gümrük Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 37 nci maddesi ile, gümrük vergilerinden muafiyet ve istisna tanınacak hallere ilişkin 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi değiştirilmiştir.

Bu çerçevede, 2000/53 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Karar" yürürlükten kaldırılarak, belirtilen madde nin son fıkrasındaki yetkiye istinaden, yeni bir Bakanlar Kurulu Kararı hazırlanmıştır.

Gümrük vergilerinden muafiyet ve istisna tanınacak hallere ilişkin hükümlere, 07.10.2009 tarihli ve 27369 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 29/9/2009 tarih ve 2009/15481 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "4458 sayılı Gümrük

Kanununun Bazı Maddelerinin Uygulanması Hakkında Karar"ın Beşinci Kısmında yer verilmiştir. Gümrük muafiyetine ilişkin söz konusu değişiklikleri içeren aşağıdaki açıklamalarımızın okuyucularımız açısından faydalı olacağına inanıyoruz.

Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Kararın hazırlanmasında, esas olarak 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesinde yapılan değişiklikler dikkate alınmıştır. Ayrıca, günümüz şartlarını karşılamakta yetersiz kalan ya da günümüz şartlarına uyum sağlayamayan maddelerde de, uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu değişiklikler genel hatları ile 918/83 sayılı AB Muafiyet Tüzüğü ile paralel hükümler ihtiva etmekte ise de, ülkemizin milli menfaatleri ve



yurt dışındaki vatandaşlarımızın sayıca çok olması ile Türkiye'deki üretim sektörlerimizin olumsuz etkilenmemesi için Gümrük Birliğinin tesis edilmesinden itibaren AB Muafiyet Tüzüğünden farklı uygulamalarımız bu Karar ile de sürdürülmüştür.

Sonuç olarak, muafiyet konusunda yapılan değişiklikleri iki madde altında toplayabiliriz.

1- 5911 sayılı Kanun ile Gümrük Kanunundaki değişikliklere paralel değişiklikler

2- Uygulamada sorunların giderilmesine yönelik değişiklikler

1- Kanun değişikliğine paralel olarak yapılan değişiklikleri, terminoloji birliğinin sağlanması, yeni getirilen muafiyet hükümlerinin eklenmesi, muafiyet limitlerinin Kanun ile uyumlu hale getirilmesi, Kanun ile kaldırılan hükümlerin Karar metninden çıkartılması olarak özetlemek mümkündür. Detaylı olarak yapılan değişiklikler aşağıda sıralanmıştır:

A) 5911 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklere paralel olarak terminoloji birliği sağlanmıştır.

a) "Kanuni ikametgah, ithal" ifadeleri yerine "yerleşim yeri ve serbest dolaşıma giriş" ifadeleri kullanılmıştır.

b) Gerçek kişiler tarafından serbest dolaşıma sokulacak eşyanın kullanılmış olma şartı kaldırılmıştır.

c) 2000/53 sayılı Kararda "zati eşya" muafiyeti olan madde hükmü, 5911 sayılı Kanun ile yolcuların kendi kullarılarına mahsus ticari mahiyette olmayan "kişisel eşya" olarak değiştirilmiş, böylelikle kişisel eşya kavramı Gümrük Kanununa girmiştir.

B) Yeni getirilen muafiyet hükümleri eklenmiştir.

a) Kara nakil vasıtaları ile sınırlı tutulan muafiyet hakkı tüm nakil vasıtalarına tanınmıştır.

b) Yerleşim yeri Türkiye dışında olan gerçek kişilerin Türkiye'de satın aldıkları veya kiraladıkları konutlarında kullanılmak üzere getirdikleri eşyaya muafiyet tanınmıştır.

c) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından getirilecek eşya muafiyeti, "Bakanlar Kurulunca belirleyecek kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından" olarak değiştirilmiş, söz konusu eşya kapsamına, araş-

tırma ve geliştirme faaliyetleri kapsamında getirilen eşya da alınmıştır.

d) "Kriz hali" ifadesi, Karar'da Kanun maddesinde olduğu şekilde tanımlanmış, böylelikle doğal afetlerden zarar görenlere gönderilen eşya kapsamı kriz hallerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

e) Kanun değişikliği ile paralel olarak, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Kuvvet Komutanlıkları, Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Müsteşarlığımız, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğünün faaliyet sahaları ve asli görevleri ile ilgili olarak ithal edilecek eşyaya muafiyet tanınmıştır.

C) Muafiyet limitleri uyumlu hale getirilmiştir.

a) Posta ya da hızlı kargo yoluyla gönderilen (önemli değeri olmayan) eşya muafiyet limiti 100 AVRO'dan 150 AVRO'ya çıkarılmıştır.

b) Yolcu beraberindeki hediye eşya muafiyet limiti 300 AVRO'dan 430 AVRO'ya çıkarılmıştır.

D) Kanun ile kaldırılan hükümler doğrultusunda Kararda değişiklik yapılmıştır.

AB Tüzüğünde yer almasına rağmen 5911 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılan dini bayramlar ile yılbaşı ve Noel münasebetiyle posta yoluyla gönderilen 300 AVRO'luk hediye eşya muafiyet hakkına Kararda da yer verilmemiştir.

2- Uygulamada sorunlar yaşanan konularda gerekli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler aşağıda özetlenmiştir.

A) Hem posta yoluyla hem de yolcu beraberinde gelen 1500 AVRO'yu geçmemek üzere, 430 AVRO'dan fazla kıymetteki eşyadan alınan tek ve maktu vergi oranı %10'dan, eşyanın AB üye ülkelerinden doğrudan gelmesi durumunda %18'e, diğer ülkelerden gelmesi durumunda ise %20'ye çıkarılmıştır.

B) 2000/53 sayılı Kararda madde hükmü olarak yer almayan çift uyuklu kişilerin durumları, yeni Karara madde metni olarak yazılmıştır. Şöyle ki, sadece bedelsiz araç ithalinde (veraset yoluyla bu haktan yararlananlar hariç) kişilerin çift uyuklu olmaları muafiyetin uygulanmasında engel teşkil etmektedir. Kararın diğer hükümlerinin uygulanmasında kişilerin çift uyuklu olup olma-



dıkları dikkate alınmayacaktır.

C) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından talep edilen, Türkiye’de düzenlenecek uluslararası spor organizasyonlarında ücretsiz olarak dağıtılmak üzere, bedelsiz olarak gönderilen eşya muafiyet kapsamına alınmıştır.

D) Miras yoluyla gerçekleştirilecek araç ithalinde, “aracın 3 yıldan eski olmaması ve kişinin ölüm tarihinden en az 6 ay öncesinde buldukları ülkede adlarına kayıtlı olması” şartı getirilmiştir.

E) Özel tertibatlı araç ithalinde, 8702.10.91.13.00 ve 8702.10.99.13.00 GTİP’lerinde yer alan minibüslerin yanında, portatif koltuklar hariç olmak üzere, sürücüsü dahil 6 ila 9 oturma yeri olan, malül ve sakat kişinin rahatça taşınabilmesine imkan verecek tavan yüksekliğine sahip olan motorlu kara nakil vasıtalarına muafiyet tanınmasına imkan sağlanmıştır.

F) Özel tertibatlı araçların muafiyet ithalinde aracın gümrük idaresine sunulduğu tarih itibarıyla, “kayıt ve model yılı dahil, 3 yıldan eski olmaması” şartı getirilmiştir. Ayrıca, bu araçların satılamaması, devredilememesi için öngörülen süre 5 yıldan 3 yıla indirilmiştir.

G) Ulaştırma Bakanlığı’nın talebi üzerine işletme ve donatım malzemelerine ilişkin muafiyet maddesi yeniden düzenlenmiştir. Muafiyetin kapsamı, hava ulaşım araçları için Ulaştırma Bakanlığınca yetkilendirilen hava aracı bakım kuruluşları tarafından getirilen donatım ve işletme malzemesine tanınacak şekilde genişletilmiştir.

H) Kişisel eşyanın, yolcu beraberinde ya da yolcudan 1 ay önce ya da 1 ay sonraki süreler içerisinde getirilmesi öngörülmüştür. Zati eşya ve hediye eşya listeleri birleştirilerek, Kararın 9 no.lu ekinde tek bir liste halinde toplanmıştır. Alkol, tütün, gıda ve kozmetik ürünlerinin miktarı azaltılarak, bu ürünlerin sadece yolcu beraberinde getirilmesine imkan tanınmıştır.

I) Nakliye hakkında kişinin yurda gelişinden önceki iki aylık süre sınırı kaldırılmıştır.

İ) AB Muafiyet Tüzüğü ile paralel olarak, tercüme hataları ve tekrarlar giderilerek madde metinleri yeniden yazılmıştır.

Diğer taraftan, aşağıda yer alan hususlarda ise AB Muafiyet Tüzüğünden farklı uygulamalarımız bu Karar ile de muhafaza edilmiştir.

- AB Tüzüğünde farklı olarak; bedelsiz araç ithalinde muafiyet araç ithal etme hakkı “aile ünitesi”ne tanınmakta ve aracın edinildiği tarihte 3 yaşından büyük olmaması, en az 6 ay öncesinden beri buldukları ülkede kişinin adına kayıtlı olması şartları ile kişinin çift uyruklu olmaması gerektiği hususu yer almaktadır.

- Çeyiz eşyası olarak motorlu nakil vasıtalarının ithali kapsam dışında tutulurken, AB Tüzüğünde böyle bir ayırım bulunmamaktadır. Tüzükte her bir hediye için 1000 AVRO’luk bir limit bulunurken toplam hediye kıymeti için limit belirlenmemiş iken, Kararda, her bir hediye için kıymeti 430 AVRO ve toplam hediye kıymeti 3.000 AVRO’yu geçmemesi şartı bulunmaktadır.

- Yurt dışında ikamet eden vatandaşlarımıza tanınan araç ve nakliye hakkının kullanılabilmesi için yurtdışında en az 24 ay ikamet etme zorunluluğu yer almakta, AB Tüzüğünde ise bu süre 12 ay olarak belirlenmiştir.

- Türkiye’de konut edinen Türkiye Gümrük Bölgesi dışında bulunan gerçek kişilerin konutlarında kullanmak üzere getirdikleri ev eşyasına Kararda yer verilmektedir. Ancak AB Tüzüğünde yapılan son değişiklik ile bu muafiyet hakkı AB mevzuatından çıkarılmıştır.

- 2006 yılında yapılan değişiklik ile 2000/53 sayılı BKK’ya eklenen ve yeni Kararda da aynen korunan; kara hudut kapısından gelen ve giden yolcuların, en az üç gün geçmeden geldikleri ülkeye dönmeleri halinde, öngörülen muafiyet hakkından yararlanamamaları kısıtlaması; AB Tüzüğünde, “sadece sınır bölgelerinde yerleşik kişiler, sınırı aşan işçiler ve nakil vasıtaları mürettebatı için” kısıtlamalar bulunmaktadır.

- Yolcu beraberinde hediye eşya muafiyet limiti 5911 sayılı Kanun ile her bir yolcu için 430 AVRO olarak tespit edildiğinden, Karar Taslağında da bu şekilde yer almıştır. AB’de ise karayolu ile gelen yolcular için bu muafiyet 300 AVRO, diğer şekilde gelen yolcular için ise 430 AVRO olarak uygulanmaktadır.

- İşyeri nakli için “ayrıldıkları ülkelerde kişinin en az 3 yıl o faaliyette çalışması” şartı var iken Tüzükte böyle bir süre kısıtlaması bulunmamaktadır.





TEBLİĞLER & GENELGELER

Nazlı YAŞAR

Gümrük Uzman Yardımcısı
nyasar@gumruk.gov.tr

Dergimizin bu bölümünde, 07/10/2009 tarihinde yürürlüğe giren Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönet-

meliği değişikliklerine bağlı olarak ikincil mevzuatta yapılan düzenlemelerin bir özetini bulacaksınız:

1. Tebliğler

ALT BAŞLIK	SERİNO	R.G. TARİH/SAYI	KONU
TIR Uygulama		22.10.2009 / 27384	Tır Uygulama Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
Tarife	12	11.11.2009 / 27403	10 seri nolu Bağlayıcı Tarife Bilgisi verilmesine ilişkin Gümrük Genel Tebliğinde (Tarife) değişiklik yapılması
Yatırım Teşvik	9	12.11.2009 / 27404	Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamındaki Makine ve Teçhizatın İthalinde Gümrük İdarelerinde Uygulanacak İşlemlere İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesi
Gümrük İşlemleri	74	21.11.2009 / 27413	Fazla Çalışma Ücretlerinin Tahsiline İlişkin Usul ve Esasların Düzenlenmesi



Gümrük Kontrolü Altında İşleme	3	5.12.2009 / 27423	Serbest Dolaşıma Girmemiş Eşyanın Türkiye Gümrük Bölgesinde, İthalat Vergilerine veya Ticaret Politikası Önlemlerine Tabi Tutulmaksızın, Niteliğini veya Durumunu Değiştiren İşlemlere Tabi Tutulmaları ve Bu İşlemlerden Elde Edilen Ürünlerin Gümrük Vergileri Üzerinden Serbest Dolaşıma Girmelerine İlişkin İşlemler
Gümrük Antrepo Rejimi	18	05.12.2009 / 27423	10 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği (Gümrük Antrepo Rejimi) ve 12 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği'nin (Gümrük Antrepo Rejimi) Yürürlükten Kaldırılması
Gümrük İşlemleri		10.12.2009 / 27428	Gümrük Genel Tebliğinin (Gümrük İşlemleri) (Seri No: 70) bazı maddelerinde yapılan değişiklikler
Tasfiye İşlemleri	75	23.12.2009 / 27441	Tasfiye İşletme Bölge Müdürlükleri Hizmet Tarifesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
Gümrük İşlemleri	76	29.12.2009 / 27447	Gümrük Yönetmeliğinin 500, 584 ve 588 İnci Maddelerinde Yer Alan Tutarların Yeniden Belirlenmesi
Tecil ve Taksitlendirme	1	06.01.2009 / 27102	6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48 inci Maddesinde Düzenlenen Tecil ve Taksitlendirme Müessesesinden, Zor Durumda Olan Borçluların Yararlanarak Gümrük İdarelerine Olan Borçlarını Ödeyebilmelerine İmkan Tanımak ve Amme Alacaklarının Bir An Önce Hazineye İntikali

2. Genelgeler

SAYI	TARİH	KONU
2009/101 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	07.10.2009	Laboratuvar tahlil ücretleri
2009/102 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	07.10.2009	Gümrük Kanununun 27/1-d maddesinin uygulanması
2009/103 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	07.10.2009	Yolcu İşlemleri
2009/104 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	07.10.2009	Yürürlükten Kalkan Genelgeler
2009/105 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	13.10.2009	Mağazalardan yerli ürün ihracı
2009/106 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	14.10.2009	Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri İzin Formları



2009/107 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	20.10.2009	Zeytin hasat makinesi
2009/108 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	19.10.2009	İndirimli Teminat Mektubu
2009/1 (Tasfiye İşleri Döner Sermaye İş- letmeleri Genel Müdürlüğü)	28.10.2009	İhale İşlemleri
2009/2 (Tasfiye İşleri Döner Sermaye İş- letmeleri Genel Müdürlüğü)	09.11.2009	Satış Bedelinin Süresi İçerisinde Yatırılmaması
2009/109 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	10.11.2009	Posta-Yolcu İşlemleri
2009/110 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	10.11.2009	KKDF
2009/111 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	12.11.2009	Telafi Edici Vergi Ödemesi
2009/112 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	23.11.2009	Manipüle Edilmemiş Eşya Belgesi (Non Manipulation Certificate-NMC)
2009/113 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	23.11.2009	Kullanılmış Ev Eşyasının Geçici İthalı
2009/3 (Tasfiye İşleri Döner Sermaye İş- letmeleri Genel Müdürlüğü)	23.11.2009	Tasfiyelik hale geldikten sonra ekonomik değerini yitiren veya sağlığa zararlı olduğu usulüne uygun olarak tespit edilen eşyanın imhasına ilişkin usul ve esaslar
2009/114 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	02.12.2009	Geçici İthalatta Ayniyat Tespiti
2009/115 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	03.12.2009	2009/85 Sayılı İhtisas Gümrüğü Genelgesinde değişiklik
2009/116 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	04.12.2009	Dahilde işleme rejimi kapsamında ihraç edildikten sonra geri gelen eşya.
2009/117 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	04.12.2009	Üretim araçları ve parçalarının geçici ithalatı
2009/118 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	04.12.2009	Geçici ithalatta ek süre taleplerinin değerlendirilmesi
2009/119 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	08.12.2009	Geçici İthal Edilen Ambalaj ve Paletler
2009/120 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	08.12.2009	Finansal Kiralama Yoluyla Geçici İthal Edilen Eşya
2009/28 (Gümrükler Kontrol Genel Müdür- lüğü)	10.12.2009	Tecil ve taksitlendirme faiz oranları
2009/121 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	11.12.2009	Geçici ithalata ilişkin 2005/11/2009/81 Sayılı Gen. Yürürlükten Kaldırılması
2009/122 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	11.12.2009	Kriz hali için gönderilen yardım malzemesinin geçici ithalatı
2009/4 (Tasfiye İşleri Döner Sermaye İş- letmeleri Genel Müdürlüğü)	14.12.2009	Laboratuvar tahlil ücretleri
2009/123 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	17.12.2009	DIR kapsamında ikincil işlem görmüş ürün ithalatı
2009/124 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	30.12.2009	Mobil uydu sist. ve amatör telsiz cihazlarının geçici ithal işlemleri
2009/125 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	31.12.2009	Gümrük Müşavirleri Asgari Ücret Tarifesi
2010/1 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	05.01.2010	BILGE Sistemi
2010/2 (Gümrükler Genel Müdürlüğü)	11.01.2010	Garanti Belgesi ve Bedelsiz İthalat Uygulamaları hk
2010/1 (Tasfiye İşleri Döner Sermaye İş- letmeleri Genel Müdürlüğü)	11.01.2010	Tasfiyelik eşyanın stok kaydı





LABORATUVAR AKREDİTASYONU VE ÖNEMİ

Dr. Nuray KOCA | Ankara Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü, Merkez Laboratuvarı
BOZALAN | Gıda Mühendisi / nuray.koca@gumruk.gov.tr

Uluslararası ticaretin yaygınlaşması yeni düzenlemeleri de beraberinde getirmiştir. Bunlardan en önemli iki tanesi Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) ve Gümrük Birliği anlaşmalarıdır. Tamamen serbest rekabet ortamına dayanan bu iki anlaşma ile gümrük duvarlarının kademeli olarak kalkması, yerini belirli hukuki önlemlerin yanı sıra, ticarete teknik engellerin kaldırılmasını amaçlayan teknik düzenlemelere bırakmıştır. Bu teknik düzenlemelerin ortak yönü, üretimde ve ticarete kullanılan kontrol mekanizmalarının uluslararası sisteme uygunluğunun sağlanmasıdır.¹ “İspatlanabilir kalite”nin tanımlanmasına duyulan ihtiyaç, tüm dünyada “uygunluk değerlendirmesi” kavramının ortaya

çıkmasına neden olmuştur. Uygunluk değerlendirilmesi bir ürün veya hizmetin müşteriler tarafından kabul görmüş, diğer bir deyişle ulusal veya uluslararası alanda tanınır standartlara veya şartlara uygunluğunun tescil edilmesidir. Bu tescil bir sertifika, belge veya ürün üzerine konulan bir işaret ile tanımlanmaktadır. Uygunluk değerlendirme bir ürün üzerinde yapılan deney, ölçüm ve testler, bir ölçüm aletine uygulanan kalibrasyonlar gibi laboratuvar faaliyetlerini ve bunun yanı sıra bir kuruluşun yönetim sisteminin yürürlükteki ISO 9001, ISO 14001 vb. yönetim standartlarının şartlarına uygunluğunun tespitini de içermektedir. Tüm dünyada uygunluk değerlendirme çatısı altında faaliyet gösteren ve sayıları gün geçtikçe artan



çok sayıda şirket mevcuttur. Bu kapsama birçok alanda test ve deneyler yapan veya kalibrasyon hizmeti veren laboratuvarlar ile sistem belgelendirme yapan kuruluşlar dahil olabilmektedir. Bu kuruluşların tüm dünyada aynı kriterlere göre, yani aynı kalitede hizmet vermeleri verilen belge ve sertifikalara güvenin sağlanması açısından çok önemlidir. Bu güvenin sağlanabilmesi ve verilmiş olan tüm belge ve sertifikaların uluslararası alanda aynı dili konuşabilmeleri amacıyla “akreditasyon” sistemi ortaya çıkmış ve uluslararası alanda yer almayı hedefleyen tüm ülkeler tarafından uygulanmaya başlanmıştır.²

Bu çerçevede, ürüne ait test ve ölçümlerin ürünün pazarlandığı ülke tarafından tanınması ve kabul edilmesinin gerekliliği de kaçınılmaz bir gerçektir. Ölçümlerin uluslararası alanda geçerliliğini sağlamak için kurulan ölçüm sistemi, ticarete teknik engellerin kaldırılması açısından büyük önem taşıyan teknik düzenlemelerin de temelini oluşturmaktadır. Türkiye’de metroloji (ölçme bilimi) ve kalibrasyon alanında kamu ve özel sektörün ihtiyaçlarına topluca cevap vermek üzere 1992 yılında TÜBİTAK tarafından Ulusal Metroloji Enstitüsü (UME) kurulmuştur. UME'nin amacı; ulusal ölçüm standartlarını oluşturmak, ülkemizde yapılan tüm ölçümleri güvence altına almak, ölçüm teknikleri, kalibrasyon yöntemleri ve temel metroloji alanlarında uluslararası düzeyde araştırma ve geliştirme çalışmalarına katılmak, yeni ölçüm teknikleri geliştirmek, uluslararası boyutta Türkiye'yi temsil etmek, Türk endüstriyel ürünlerinin kalitesini artırmak için gerekli Ulusal Metroloji Sistemi'ni kurmak ve uluslararası ticarete karşılaşılan teknik engellerin aşılmasında Türk Endüs-

trisine yardımcı olmaktır. Bu amaçlarla UME ve Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK), 2002 yılında imzaladıkları bir protokolle, kalibrasyon ve test laboratuvarlarının akreditasyonu ve bu laboratuvarlar tarafından yapılan ölçümlerin izlenebilir kılınması konularında işbirliği yapmaya karar vermişlerdir.¹

Bir ürünün zorunlu şartları sağladığının beyan edilebilmesi için ürünün belirlenmiş kriterlere göre uygunluğunun test edilmesi gereklidir. Söz konusu testlerin, yeterlik ve yetkinliğini kanıtlamış akredite laboratuvarlarda yapılması üreticinin, ihracatçının ve ülkemizin zarar görmemesi açısından son derece önemlidir. Laboratuvarlar, test ve kalibrasyon hizmetleri sunarak uygunluk değerlendirme çalışmaları yapan kuruluşlardır. Ürün ve hizmetlerin belirlenmiş kriterlere, standartlara veya alıcı firma isteklerine uygunluğu deney ve kalibrasyon laboratuvarlarında yapılacak test ve incelemeler sonucunda belgelenebilir.[3] Laboratuvarlar, bir ürün grubundan usulüne uygun olarak alınmış numunelerde istenilen amaca uygun birtakım test, analiz ve ölçümler yapmaktır. Ölçümlerin amacı ise; ölçüm sonucuna dayanarak karar oluşturmaktır. Verilen bu karar; bir ürünün belli standartlara veya kalite kriterlerine uygunluğu, bir üretim prosesin kontrolü, ürünlerin ticari olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması, gıda ve çevre kontrolü, sağlık tanı ve tedavi kontrolü veya kanuni kararlar için bir kriter niteliğinde olma gibi birçok yönde etkili olmaktadır. Karar vermede bu derece önemli olan ölçüm sonuçlarının; doğru, güvenilir, tekrarlanabilir, ulusal ve uluslararası boyutta karşılaştırılabilir ve belirlenen amaca uygun olması gerekmektedir. Güvenilir bir analiz yapı-

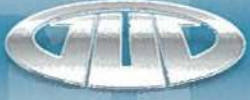


bilmek için ise standart analiz prosedürü, ulusal (TSE) veya uluslararası standart metotlar (ASTM, ISO, AOAC vb.), kullanılan cihazların kalibrasyonu, cihazların performans testleri, metotların validasyonu (geçerli kılınması), laboratuvar akreditasyonu (EN45001, ISO 25, ISO 17025), yeterlilik testleri, kimyasal metroloji gibi birçok yöntem ve araç kullanılmaktadır.⁴

Literatürde “Yetkili bir kurum tarafından bir kuruluş veya kişinin spesifik uygulamaları yapabilmek konusunda yetkin olduğunun tanımlanmasına yönelik prosedür” şeklinde tanımlanan akreditasyon; uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin uluslararası kriterler bazındaki uygunluk ve yeterliliğinin bağımsız, tanınır bir kuruluş tarafından onaylanması işlemidir. Başka bir deyişle; bir laboratuvarın, akreditasyon kapsamı dahilindeki test ve analizleri gerçekleştirebilecek yeterlilikte olduğunun yani belirli kalibrasyon veya testleri, laboratuvar tarafından beyan edilen belirsizlik değerleri dahilinde gerçekleştirmeye yeterli olduğunun, bağımsız bir organizasyon tarafından onaylanmasıdır.[5] Laboratuvar akreditasyonu, spesifik parametrelerin analizinde laboratuvarın yetkinlik ve yeterliliğinin belirlenmesi ve belgelenmesidir. Laboratuvar hizmeti alan kuruluşlar açısından “doğru ve güvenilir sonuç” anlamını taşıyan bu kavram, hizmeti sunan laboratuvar açısından da “hizmet kalitesinin güvencesini” oluşturmaktadır. Akreditasyon, bir dizi uygulama ve performans ölçümü, geliştirilmesi, sürekli eğitim kavramlarından oluşan ilişkili süreçler bütünüdür.³

Bir laboratuvar “EN ISO/IEC 17025:2005” standardı esas alınarak TSE tarafından hazırlanmış

olan “TS EN ISO/IEC 17025:2005 Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarlarının Yeterliliği İçin Genel Şartlar” standardına ve ek kriterlere uygunluğu sağlamakla akreditasyona hazır hale gelmektedir.[6] Akreditasyonla yetkili kuruluşlar EN ISO/IEC 17025 dokümanını uluslararası bir rehber, bir standart olarak kabul etmektedirler. Uluslararası bir standardın referans seçilmesi ülkeler arasında üniform uygulama imkanı sağlamakta ve akredite laboratuvarların uluslararası tanınırlığına imkan tanımaktadır.[3] Görüldüğü gibi, laboratuvarlar akredite olabilmek için birçok prosedürü yerine getirmek durumundadır. Bu konular TS EN ISO/IEC 17025 Standardı'nda geniş bir şekilde açıklanmaktadır. TS EN ISO/IEC 17025:2005 standardının akreditasyon şartları genel olarak iki ana bölüm altında toplanmıştır. Bunlar; “kalite yönetim şartları” ve “teknik şartlar”dır. Kalite yönetim şartları, ISO 9000 kalite standardında belirtilen kalite yönetim sistemine benzer şartların laboratuvar için uyarlanmış şeklidir. Yapılan faaliyetlerin prosedürlerinin oluşturulması, kayıtların dokümantasyonu, yetki ve sorumluluklar, kalite yönetim sisteminin sürdürülmesi ile ilgili şartları tanımlamaktadır. Laboratuvarların teknik yeterliliği ise; laboratuvar personelinin vasıfları, eğitim durumu ve tecrübesi, analiz/ölçüm cihazlarının teknolojik durumu ve kalibrasyonu, numune alma metotlarının uygunluğu, uygun analiz metotlarının seçimi ve validasyonu, ölçüm belirsizliğinin hesaplanması ve izlenebilirliğin sağlanması, etkin kayıt ve rapor sunma sistemi vb. pek çok faktöre bağlıdır. Teknik şartların yerine getirilmesi laboratuvarın yaptığı test ve analizler konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip kişiler tarafından sağlanabilmektedir. Bu süreçler sürekli bir iyileştirme



esasına dayanmaktadır. Laboratuvarların bu şartları sağlaması için, standardın uygulanması konusunda eğitim ve danışmanlık veren deneyimli kurum veya şirketlerden eğitim ve danışmanlık desteği alması gerekmektedir.^{5,7}

Test veya Kalibrasyon hizmeti sunan laboratuvarların akredite olabilmesi için önemli koşullardan birisi de verilen hizmetin kalitesinin kanıtlanmasıdır. Laboratuvarlar test ve analiz bulgularının güvenliğini sağlamak için "İç ve Dış Kalite Kontrol" çalışmaları yaparlar. İç kalite kontrol çalışmaları günlük performansın güvenliğini sağlamak amacıyla uygulanır. Ulusal veya uluslararası düzeyde dış kalite kontrol programlarına katılım ise laboratuvarın yaptığı işin doğruluğu ve güvenilirliğinin kanıtıdır.[3,5] TS EN ISO/IEC 17025 Standardı ve uluslararası akreditasyon kurumlarının rehberlerinde belirtildiği üzere, "yeterlilik deneyleri" ve "karşılaştırma ölçümleri" deney sonuçlarının kalitesinin temininde göz önünde bulundurulması gereken en önemli unsurlardandır. Bu kapsamda yeterlilik deneylerine katılım, laboratuvarın teknik yeterliliğinin değerlendirilmesi için önemli bir performans kriteri olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle akreditasyon başvurusunda bulunan laboratuvarlar, talep ettikleri akreditasyon kapsamındaki genel alanlardan akredite olmadan önce, mümkünse TÜRKAK tarafından kabul edilebilir olan en az bir tane yeterlilik deneyine ve/veya laboratuvarlararası karşılaştırma programına katılmalı ve bunda başarılı olmalıdır. Türkiye'de yeterli sayıda "Yeterlilik Deneyi" organizasyonu yapılabilecek kuruluş olmadığından, laboratuvarlar daha çok yurtdışında bu tip hizmetleri veren kuruluşlara yönelmektedir. Bunun yanında bazı laboratuvarlar

kendileri ile aynı alanda çalışan laboratuvarlar ile birlikte karşılaştırma ölçümleri yapmaktadırlar. Fakat bu tip organizasyonlara çok kısıtlı sayıda katılım olduğundan laboratuvarların mevcut durumlarını tam olarak saptamaları mümkün olmamaktadır. Laboratuvarlar bu alandaki çalışmalara gönüllü olarak katıldıkları takdirde bir yandan kullandıkları analiz metotlarının mevcut durumunu görebilecekleri gibi, geliştirmeleri gereken noktaları da açıklıkla tespit edebileceklerdir.⁸

Türkiye'de akreditasyon hizmeti vermeye yetkili tek kuruluş Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK)'dır. Ülkemizde bulunan ve teknik düzenlemelere konu olan ürün güvenliği, kalite, deney, muayene ve belgelendirme çalışmaları yapan laboratuvarlar ve belgelendirme kuruluşlarının yeterliliklerini tescil etmek ve uluslararası geçerliliklerini sağlamak TÜRKAK'ın hizmet alanıdır. TÜRKAK'ın görevi ise; akredite edilmek için başvuran laboratuvar, ürün, hizmet, sistem ve personel belgelendirme konularında faaliyet gösteren özel veya kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili standartlara ve kriterlere göre değerlendirmesini yapmak, değerlendirme sonucunda akredite edilip edilmemesine karar vermek, akredite edilen kuruluşları izlemeye almak, gerektiğinde akreditasyonu geçici olarak askıya almak veya tamamen geri çekmek, bu alanda faaliyet gösteren tüm kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamaktır.[3] TÜRKAK; talep eden test, deney, kalibrasyon laboratuvarları ve belgelendirme kuruluşlarını belirlenmiş olan uluslararası standartlara göre çalışma konuları ve kapsamı dahilinde akredite ederek onaylamaktadır. Bunun yanı sıra yurt dışı akreditasyon kurumlarınca akredite edil-



miş veya herhangi bir akreditasyona sahip olmayan çok çeşitli uygunluk değerlendirme kuruluşu faaliyet göstermektedir. Akreditasyon gönüllülük esasına dayalı bir kavramdır. Her kuruluş belge veya sertifikasını dilediği uygunluk değerlendirme kuruluşundan temin edebilmektedir, ancak bu belge ve sertifikaların geçerliliği ve saygınlığı sahip oldukları akreditasyon yolu ile tanımlanmaktadır. Ülkemizde TÜRKAK tarafından verilen akreditasyona sahip sertifika ve belgelerin uluslararası alanda tanınırlığı mevcuttur. Bu tanınırlık, TÜRKAK ile Avrupa Akreditasyon Kurumu (EA) arasında Nisan 2006 tarihinde imzalanan Karşılıklı Tanınırlık Anlaşması (MLA) ile sağlanmıştır. TÜRKAK logosuna sahip belge ve sertifikalı ürünler bu anlaşmaya taraf olan tüm ülkelere kabul görmekte ve bu tanınırlık, ihraç edilen ürünlere ülkemizde uygulanan deney ve testler tekrarlanmadan ürünün ülkeye girişinin yapılabilmesine imkan vermektedir.²


Başvuru yapan deney ve kalibrasyon laboratuvarlarının akreditasyon denetiminden önce getirmesi gereken belgelerin tam olması koşuluyla akreditasyon denetimi çalışmalarına başlanmaktadır. Laboratuvar tarafından TÜRKAK'a gönderilen evrakların denetim ekibi tarafından incelenmesinin ardından denetim ekibi, yerinde denetim gerçekleştirilmektedir. Denetimin bitiminden sonra, TÜRKAK'ın olumlu ya da olumsuz almış olduğu akreditasyon kararı laboratuvara bildirilerek akreditasyon çalışması sonlandırılmaktadır.⁶

Akreditasyonun önemi

Akreditasyon uygulaması, laboratuvarlarda elde edi-

len sonuçlarının kalitesinin (güvenilirliğinin) sağlanmasında yararlı olup müşteriler tarafından analizi yapan laboratuvara güven duyulmasını, laboratuvarın yetkin ve yeterli olduğunun kabul görmesini sağlamaktadır. Akreditasyon, öncelikli olarak organizasyon açısından yönetime ilişkin şartlar ve özellikle laboratuvar tarafından verilen sonuçların güvenilirliğini sağlayan teknik şartları da içeren bir kalite yönetimini beraberinde getirmektedir. Akreditasyon sistemi, sonuçların geriye doğru takip edilebilirliği ve şeffaflık sağlanması, laboratuvarın etkinliğinin artırılması, personelin sorumlulukların tam olarak belirlenmesi ve motivasyonlarının artırılması, hata ve masrafların en aza indirilmesi, çalışma süreçlerinin optimize edilmesi sonucu performans artışı ve sürekli bir iyileştirmenin sağlanması, rekabet edilebilirliğin artırılması, uluslararası düzeyde önemli bir güvenilirlik ve kabul edilebilirlik sağlanması gibi birçok avantaja sahiptir.[5] Akreditasyon kuruluşları tarafından yapılan denetimlerde tarafsız uzman kişilerin yaptığı değerlendirmeler kurumun gelişmesine imkan sağlamaktadır. Laboratuvar hizmetleri alanında deneyimli, yetkin ve uzman denetçilerin birinci elden deneyimlerini paylaşmaları, eksiklikleri saptamaları, bilimsel ve teknik gelişmeler hakkında bilgi vermeleri, süreçlerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için önemli bir fırsattır.[3] Akredite olan bir kuruluş akreditasyonunun devamlılığı için yılda bir kez gözetim tetkikine ve belirli aralıklarda da akreditasyonun yenilenmesi tetkikine tabidir. Sistemin devamlılığının sağlanması amacıyla kuruluşta çalışanlar veya yönetimdekiler değişse de kurulu sistem devam ettirilir. Böylelikle akredite kamu uygunluk değerlendirme kuruluşlarında kadrolardan veya deği-



şikliklerden etkilenmeyecek kalitede bir iş yapılması ve her durumda geçerli sonuçlar alınması söz konusudur.[8] Tüm laboratuvar çalışanlarının yüksek kalite hedeflerine odaklanmaları laboratuvar hizmetlerinin güvenilirliğinin sağlanması açısından diğer faktörlerden daha fazla önem taşımaktadır. Yazılı prosedür ve talimatları olmayan, bir kalite yönetim sistemi bulunmayan kuruluşlara başlangıçta akreditasyon prosedürü çok zor ve zahmetli gelecektir. Ancak sistem tam anlamıyla algılanarak hayata geçirildikten sonra laboratuvarın çok önemli kazanımları olacaktır. Dünya genelindeki uygulamalar hep bu şekilde sonuç vermiştir.[3] 

Kaynaklar

1. <http://www.ume.tubitak.gov.tr/>
2. Atadan, A. (2007). KOBİ'ler ve Akreditasyon. <http://www.kalder.org.tr/page.asp?pageID=1790>
3. Güzel, Ö. (2009). Uygunluk değerlendirme ve akredite laboratuvarların önemi. www.mmo.org.tr.
4. "Laboratuvar Akreditasyonu ve Önemi" semineri. Uzman Kalite Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Ankara İl Kontrol Laboratuvarı. 1 Aralık 2005, Ankara.
5. T.C. Başbakanlık Gümrük Müsteşarlığı Türk ve Alman Gümrük İdareleri arasında yürütülen Twinning (Eşleştirme) Projesi (TR06/IB/FI/03) EN/ISO/IEC 17025/AC (akreditasyon) konulu çalışma. 27.03.2009, Ankara.
6. Laboratuvar akreditasyonu. merkezlab.itu.edu.tr/Belge.aspx?belgeID=1181 –
7. Akdağ, İ. (2009). ISO 17025 Laboratuvar Akreditasyonu Teknik Kriterleri. http://uzmanakreditasyon.com/dosya/Akreditasyon_Teknik_2009.pdf.
8. Atadan, A. (2007). Akreditasyonun kamu kuruluşlarına faydaları. <http://www.kalder.org.tr/page.asp?pageID=1767>



GÜLER

Gümrük Müşavirliği Ltd. Şti.

HIZLI, KALİTELİ VE MÜŞTERİ
ODAKLI HİZMET İÇİN

BİZ BURDAYIZ...

YANI TÜRKİYE'NİN HER YERİNDE
VE SİZE

www.gulergumruk.com

KADAR YAKIN

Unsped

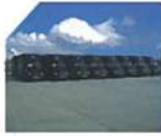
Group



Havayolu Kargo



Karayolu
Taahhüt Hizmetleri



Türkiye Dahilindeki
Tüm Adreslere
Ulaşım Dağıtım



11.500 m2 Gümrüksüz
8.600 m2 Gümrüklü
Depolar



22 İfade Gümrük
Müşavirliği



Deniz ve Hava Nakliyede
Komple ve Parsiyel
Forwarder Hizmeti



3.500'dü Aşkın
Yetiştirilmiş Personel

UNSPED PAKET SERVİSİ KIBRIS ŞTİ.LTD.
Taşkınköy Mah. Dr. Fazıl Küçük Bulvarı
D489 Lefkoşe

UNSPED GROUP SRL
Sediul SOCIAL: Ared, STR ABRUD, NR 3,
ROMANYA

UNSPED GROUP
Haskova şehri sok. Preslav 24 K4
BULGARİSTAN

UNSPED GROUP
OTTO HAHN-STR.5 HALLE A34123
KASSEL/ALMANYA

İSTANBUL MERKEZ
Ambarlar Cad. 6/B Blok 34015 Zeytinburnu / İstanbul
Tel : +90 212 413 22 22 Fax : +90 212 414 02 00
<http://www.unsped.eu>
<http://www.ups.com.tr>